

**EGRI SZALAPARTI
EGYSÉGES GYÓGYPEDAGÓGIAI MÓDSZERTANI INTÉZMÉNY,
ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA, SZAKISKOLA,
KÉSZSÉGFEJLESZTŐ ISKOLA,
FEJLESZTŐ NEVELÉS-OKTATÁST VÉGZŐ ISKOLA ÉS KOLLÉGIUM**

**HELYI TANTERV
KÉSZSÉGFEJLESZTŐ ISKOLA**

2024

Tartalomjegyzék

1. BEVEZETŐ	2
2. TANTERV	37
2.1 Készségfejlesztő Iskola 9-10. évfolyam	37
2.1.1 Kommunikáció	40
2.1.2 Számolás-mérés	54
2.1.3 Állampolgári ismeretek	64
2.1.4 Osztályfőnöki óra	74
2.1.5 Környezet- és egészségvédelem	99
2.1.6 Életvitel és gyakorlat	111
2.1.7 Gyakorlati képzés előkészítése	123
2.1.8 Digitális kultúra	133
2.1.9 Ábrázolás-alakítás	141
2.1.10 Ének – Zene	152
2.1.11 Testnevelés.....	160
2.2 Készségfejlesztő Iskola 11-12. évfolyam	170
2.2.1 Kommunikáció	171
2.2.2 Számolás-mérés	180
2.2.3 Osztályfőnöki óra	189
2.2.4 Környezet- és egészségvédelem	198
2.2.5 Testnevelés	208
2.2.6 Digitális kultúra.....	220
3. A PEDAGÓGIAI PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES NEVELŐ - OKTATÓ MUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK, FELSZERELÉSEK JEGYZÉKE	249

*“A fát gyümölcséről, az embert cselekedeteiről ismerik,
A jótett soha nem vész el,
Aki udvariasságot vet, barátságot arat,
Aki kedvességet ad, szeretetet kap cserébe.”*
(Basil)

1. BEVEZETŐ

A helyi tanterv az alábbi dokumentum felhasználásával készült:

A 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók-, Kerettantervek a sajátos nevelési igényű tanulók oktatásához- Kerettantervek a készségfejlesztő iskolák számára

A Készségfejlesztő Iskola elsősorban a középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók részére biztosítja az életkezdéshez való felkészülést, a munkába állást lehetővé tevő egyszerű betanulást igénylő munkafolyamatok elsajátítását.

Enyhe értelmi fogyatékos tanuló készségfejlesztő iskolába akkor vehető fel, ha a szakiskola előkészítő kilencedik évfolyamát sikertelenül teljesítette.

Szakiskolai előkészítés: 9-10. évfolyam

Gyakorlati évfolyamok: 11-12. évfolyam

A szakmai oktatás a központi szakmai modulok alapján zajlik a következő szakmákban:

- 1. Gyakorlati modul: Textil- és fonalmentő
Háztartástan-életvitel
Habilitációs célú munkavégzés
- 2. Gyakorlati modul: Kert- és parkápoló
Irodatechnikai eszközök használata
Udvaros
- 3. Gyakorlati modul: Szövött tárgy készítő
Kisegítő takarító

- 4. Gyakorlati modul: Konyhai kisegítő
Mosodai kisegítő
- 5. Gyakorlati modul: Palántanevelő
Mézeskalács-sütő

A modulok adaptálásánál alkalmazkodtunk tanulóink lehetőségeihez, és helyi adottságainkhoz.

Tantervi koncepció

A 9-10. évfolyam tanterve a közép súlyos értelmi fogyatékos tanulót nevelő-oktató általános iskolai tanterv koncepcionális és tartalmi folytatása. A 9-10. évfolyamot azért tekintjük a szakképzés előkészítésének, mert általános műveltségi és praktikus ismereteket közvetítő tartalmán túl súlypontosan veszi figyelembe a gyakorlati évfolyamokra való felkészítést.

Az a fiatal, aki eredményesen befejezte a 10. évfolyamot, tanulmányait a készségfejlesztő iskola gyakorlati 11-12. évfolyamain folytatja. Ezeken az évfolyamokon a gyakorlati modulok tanítása mellett megváltozott arányban folytatódik a közismereti képzés.

A készségfejlesztő iskolába kerülés előzményei, feltételei

A Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság javaslata alapján (8 általános iskolai évfolyam elvégzése után) kerül a közép súlyos értelmi fogyatékos tanuló középfokú oktatásba.

Enyhe értelmi fogyatékos tanuló készségfejlesztő iskolába akkor vehető fel, ha a szakiskola előkészítő kilencedik évfolyamát sikertelenül teljesítette.

A szakmaválasztásnál fontos egyéni aktuális pszichoszomatikus állapotuk és az adott munkatevékenységre való alkalmasságuk. Iskolaorvos munkaalkalmassági vizsgálata méri fel a tanuló fizikai alkalmasságát, a szakmaválasztás lehetőségét.

A képzési idő 4 év.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény alapján az Intézménybe járó tanulók iskolába járásának befejező időpontja a 45§ (3) és 60§ (2) b (4) szabályozza.

A készségfejlesztő iskolai képzés célja, feladata

A képzés célja

- az általános iskolában elsajátított életkezdéshez, pályaválasztáshoz kapcsolódó ismeretek megerősítése
- a gyengébb vagy sérült funkciók fejlesztése, kompenzálása
- a felnőtt életben elérhető munkatevékenységek iránti motiváció felkeltése
- a gyakorlati tevékenységek elsajátításához szükséges kompetenciák, magatartásformák kialakítása
- a gyakorlati képzés sikerének megalapozása
- felkészíteni tanulóinkat majdani felnőttkori lehetőségeikre, a sikeres társadalmi integrációra, hogy tanulmányaik befejeztével viszonylag önállóan teljes emberi életet éljenek
- a középúlyos értelmi fogyatékos fiatalok segítése szocializációjukban, a munkavégzéshez szükséges kötöttségek, munkavégző képességek, szabályok interiorizált elsajátításában
- a szakmai modulok gyakorlati tartalmát megtanítani
- rendelkezzenek azokkal az ismeretekkel, készségekkel, amelyekkel a családi, munkahelyi közösségbe tudnak alkalmazkodni, váljanak alkalmassá egyszerű, rendszeres munkavégzésre, szabad idejüket irányítással, értelmesen, örömet adóan tudják felhasználni
- a későbbi rehabilitáció, illetve a védett munkahelyen történő munkavégzés elősegítése, a szakma megtanítása

A képzés feladata

- a tanuló megismeri a gyakorlati évfolyamok munkatevékenységeit
- felkészül a gyakorlati ismeretek és tevékenységek elsajátításának megkezdésére
- megismeri, fokozatosan magáévá teszi és elfogadja a reális, képességeit, érdeklődését, lehetőségeit figyelembe vevő, számára elérhető

életperspektívát, kialakítja életcéljait

- megismeri és alkalmazza a segítségkérés és elfogadás aktuális helyzetéhez szükséges formáit
- társas kapcsolataiban és kommunikációjában kialakul a megfelelő önbizalomra épülő bátorság, a helyes önértékelésen alapuló közösségi magatartás
- az eltérő tanulási képességek miatt szükséges az egyéni megsegítés és bánásmód alkalmazása, folyamatosan szem előtt tartva a gyakorlati felkészítés eredményességének megalapozását
- különösen nagy hangsúlyt kell helyezni a gyakorlati tevékenységekkel és a munkavállalással kapcsolatosan a kommunikáció fejlesztésére a beszédértése és a beszédprodukció, illetve alternatív kommunikációs eszközök területén egyaránt
- a tevékenységek elsajátításának érdekében fontos a nagymozgásos fejlesztés a megfelelő állóképesség kialakulásához, a finommotoros koordináció fejlesztése a sikeres munka- és feladatvégzéshez
- a készségfejlesztő iskola olyan nyitott szellemiségű, befogadó intézmény, amelyben minden tanuló számára lehetővé válik a képességeinek megfelelő ismeretek elsajátítása, a munkatevékenységekben rejlő sikerélmény biztosítása, az eltérő adottságok elfogadása és a tanulói közösség ösztönző erejének, lendületének kiaknázása
- a tanuló felkészítése felnőttkori elhelyezkedési lehetőségeire (Értelmi Fogyatékosok Nappali Ellátó Központ, második munkapiacon történő elhelyezkedés)

A középsúlyos értelmi fogyatékos fiatal felnőtt oktatása - nevelése:

- a legáltalánosabb élethelyzetekben történő eligazodásra
- helyes cselekvésre
- a szükséges segítség igénylésére és elfogadására
- társas kapcsolatok kialakítására és fenntartására
- egyszerű munkavégben siker elérésére
- reális vágyak és célok kitűzésére

Fejlesztési területek – nevelési célok**Erkölcsei nevelés**

A középsúlyosan értelmi fogyatékos tanuló képes szociális kapcsolatokat kialakítani és fenntartani, ismeri és elfogadja az alapvető emberi értékeket, a személyiségében rejlő pozitív tulajdonságokat meg tudja jeleníteni a környezete számára. Különböző élethelyzetekben képes az adekvát viselkedésre, elfogadja társait és környezetét, megismeri, követi és igyekszik betartani a szabályokat. Interperszonális kapcsolataiban együttműködő, megértő, türelmes.

Felismeri a cselekvéseket és döntéseket befolyásoló értelmi és érzelmi motívumokat, megkülönbözteti a kíváncsú és a nem megfelelő viselkedési formákat a társas érintkezésben. Folyamatosan alakulnak ismeretei a társait érintő érzelmi kapcsolatokról, megéli és tudatosan irányítja saját érzéseit, kiemelten a türelmet, az együttérzést, a segítőkészség területén. A képzés során fejlődnek a tanuló ismeretei a nemzeti öntudat és hazafias nevelés területén a társadalom szerkezetéről, a hétköznapi életben végzett munkatevékenységek társadalmi hasznosságáról, a közös nemzeti értékteremtésben az egyének munkavégzési feladatáról. Erősödik szűkebb környezetével és közösségével való együttműködése. Felkészül a munkahelyi közösségbe történő beilleszkedésre, megismeri a munkatársi kapcsolatokat kialakításához szükséges alapelveket.

Nemzeti öntudat és hazafias nevelés

A tanuló érdeklődik környezete és lakóhelye szokásai iránt, ismeri a legfontosabb nemzeti ünnepekhez köthető hagyományokat, képességeihez mértén bekapcsolódik az ünnepi megemlékezésekbe. Fokozatosan megismeri a szülőföld, a haza legfontosabb értékeit, megismeri környezetében előforduló szimbólumait.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A tanuló fokozatosan képessé válik az együttműködésre környezetével, közösségében magatartása elfogadó. Megismeri, és képességeinek megfelelően alkalmazza alapvető emberi jogait és kötelezettségeit. Kialakul igénye az önállóságra, megismeri az önérvényesítés és a támogatott döntéshozatal lehetőségét. Közösségének alakításába bevonható, igényli a rendezett, célszerűen kialakított környezetet. Aktívan részt vesz társadalmi rendezvényeken és külsőségeiben is megjeleníti a társadalmi ünnepek, megemlékezések szimbólumait.

Önismeret és a társas kapcsolati kultúra fejlesztése

A tanuló megtapasztalja saját személyét, bekapcsolódik társas foglalkozásokba.

Megtanulja a helyzeteknek megfelelő kapcsolatokat megteremteni környezetével, cselekedeteit kontrollálni. Képes a kapcsolatokban a közeledés és a távolságtartás egyensúlyának és szükségességének megválasztására. Konfliktusait önállóan, vagy segítséget kérve próbálja megoldani. Megtanul választani lehetőségei közül, képessé válik korlátai felismerésére, megismeri az adekvát segítségkérés módszereit.

Megismeri a nemi szerepekkel kapcsolatos alapvető társadalmi elvárásokat és a biológiai működés elemeit.

Iskolai keretek között felkészül a döntések meghozatalában való felelősségre, igyekszik saját jogainak és érdekeinek megfelelő keretek között érvényt szerezni és ebben segítséget igénybe venni. Személyes kapcsolataiban kerüli a túlzott bizalmaskodást, kialakul magatartásában a felnőtt mértéktartás.

Családi életre nevelés

A tanuló lehetőség szerint minél nagyobb önállósággal közreműködő önmaga ellátásában, ismeri a családi élet szerepeit, feladatait. Képességeihez mértén elfogadja és kéri személyi segítő tanácsát a magánéletben adódó problémahelyzetek megoldásához.

Testi és lelki egészségre nevelés

A testi és lelki életre nevelés során a készségfejlesztő iskolai képzés közismereti tantárgyai között túlsúlyban lévő testnevelés kiemelten fontos szerepet játszik a helyes életmódra nevelésben, a felnőttként követendő életvitel megalapozásában.

A tanuló megismeri a helyes táplálkozás és a személyes higiéné alapjait, minél önállóbban képes gondoskodni magáról, ápolni testét. Igényli a rendszeres testmozgást, figyel testi épségének és egészségének megőrzésére.

Lehetőségeihez mértén felismeri és elkerüli a káros szokásokat és veszélyes helyzeteket.

Testi és lelki érzéseit képes környezetének megfelelő jelzésekkel tudomására hozni.

Megalapozódik a munkatevékenységek megkezdéséhez szükséges fizikai és lelki alkalmasság, fejlődik a kitartás, a tevékenységek végig vitelének igénye. A képzés során folyamatosan szem előtt kell tartani a megfelelő állóképesség kialakulásához szükséges erőnlét biztosítását, a munkafolyamatok során esetlegesen kialakuló tartási és mozgásos rendellenességek megelőzését.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A képzés során erősödik a tanulóban a környezete megóvására való igény, megismeri és elkerüli a környezetet károsító tevékenységeket. Vigyáz lakóhelye,

élettere tisztaságára, óvja épségét. Felismeri a szennyező anyagokat. Igényévé válik a takarékoság az anyagokkal, energiával, kerüli a felesleges pazarlást. Megtanulja szükségleteihez mértén beosztani a javakat. Megismeri és alkalmazza a szelektív hulladékgyűjtés, az újra felhasználás és hasznosítás gyakorlati technikáit.

Pályaorientáció

A tanuló motiválttá válik az elérhető munkatevékenységek elsajátítására, gyakorlására és a folyamatos munkavégzésre. Örömet lel a munkával létrehozott érték megteremtésében.

Képes önmaga munkatevékenységi lehetőségeinek felismerésére, belátására, elfogadja a segítséget.

Megismeri azt a területet, ahol tevékenykedik, tud tájékozódni a munkaterületén. Képessé válik huzamosabb ideig végezni a kijelölt munkát, a szükséges öltözködés és eszközök kiválasztásával. Tud utasításokat végrehajtani. Törekszik a kitartó, folyamatos munkavégzésre.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A tanuló megismeri a pénz fogalmát, adott nagyságrendben, tisztában van az ár és az érték fogalmával. Tisztában van a takarékoság, a pazarlás és a felesleges fogalmával.

Képes saját tulajdonának felismerésére és megóvására.

Médiatudatosságra nevelés

A tanulóban fokozatosan tudatosul a virtuális valóság és az élet közötti különbség. Felismeri az elektronikus eszközök helyes információszerző és szabadidő eltöltési lehetőségeit, ügyel a mértékletességre.

Megismeri a munkatevékenységekhez szükséges információk elérésének lehetőségeit.

Tanulás tanítása

A tanuló az elsajátított kompetenciák felhasználásával igényli az ismeretszerzést, az új információk, tevékenységek elsajátítását. Felkelthető a tanuláshoz és megismeréshez motivációja, kíváncsisága megerősödik benne, hogy a környezet változásait figyelemmel kell kísérni. Felismeri, hogy érdeklődésének kielégítése folyamatosan új ismeretekhez juttatja, amelyek megkönnyítik számára az életben történő eligazodás.

A tanuló igényli a gyakorlatba ágyazott ismeretelsajátítást, elfogadja a folyamatos önképzés szükségességét a változó világhoz történő alkalmazkodás érdekében.

Kulcskompetenciák, kompetenciafejlesztés**Anyanyelvi kommunikáció**

A tanuló képességeihez mérten bekapcsolódik kommunikációs helyzetekbe, igényli gondolatainak, érzéseinek átadását, egyszerű utasításokat megért. Elsajátítja az anyanyelvi verbális vagy nem verbális kommunikáció alapelemeit, megismeri a beszéd kapcsolatteremtő, közlő, informáló funkcióját. Folyamatosan törekszik a formailag és tartalmilag helyes kommunikáció elsajátítására. Képes önállóan kapcsolatot teremteni és adekvát kommunikációban részt venni. Praktikus helyzetekben, a szükséges mennyiségű segítség mellett, alkalmazni tudja a különböző mértékben elsajátított kultúrtechnikai ismereteket.

Matematikai kompetencia

A tanuló felismer elemi ok-okozati összefüggéseket, tevékenységekkel kísérve számlál, mennyiségeket összehasonlít. A mindennapi életben használt egyszerű mértékegységeket ismeri. Megismeri a pénz értékének és az árak összefüggésének alapjait. Egyéni igényekhez igazodó segítséggel tájékozódik térben és időben.

Természettudományos és technikai kompetencia

A tanuló segítséggel tájékozódik alapvető természeti jelenségekben és folyamatokban. Megismeri testének működését, együttműködik szervezetének megóvásában és egészségének fenntartásában. Ügyel környezetének védelmére, képes a természet szépségeinek felismerésére. Minél önállóbban, adekvátan alkalmazza környezetének berendezéseit és eszközeit.

Digitális kompetencia

A tanuló megismeri az információs eszközök használatának lehetőségeit a kapcsolatteremtés, a megismerés és a szabadidő hasznos eltöltése érdekében. A tanuló megismeri a hétköznapi életben előforduló, háztartásban, a munkához, és szórakozáshoz használt elektronikus eszközöket, azok használatát. Különösen figyel a médiatartalmak megválogatására, a kapcsolatokban személyiségének védelmére.

Szociális és állampolgári kompetencia

A tanuló fokozatosan elsajátítja a környezetével való együttműködést, lehetőségéhez képest segítséget nyújt rászoruló embertársainak, családjának. Megismeri a különböző népek és csoportok szokásait, kultúráját. Megismeri állampolgári jogait és kötelezettségeit, megtanulja a helyes mértékű személyi segítség elfogadását.

Kezdeményező képesség és vállalkozói kompetencia

A tanuló a mindennapi életében megtanul egyszerű feladathelyzetekben célokat kitűzni, döntéseket hozni és kitartani az eredmény elérése érdekében.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

A tanuló képes különböző művészeti élmények (zene, tánc, dramatikus előadás, irodalmi művek, képzőművészeti alkotások, film és fotó) befogadására.

Különböző művészeti tevékenységekbe bevonható, kifejezi egyéni ízlését, igényét.

Hatékony, önálló tanulás

A tanuló az egyénileg eltérő mértékű tudáselsajátítási technikáknak megfelelően képes a képességeinek megfelelő mértékű támogatással új információkat megszerezni. Érdeklődéssel és kíváncsisággal fordul a világ felé, motivált a megismerésre. Elfogadja a változás és a változtatás szükségességét.

A közismereti tantárgyak témaköreinél a fő kompetenciák szerepelnek, amelyek a témakör feldolgozásakor kerülnek kialakításra vagy nélkülözhetetlenek a tananyag elsajátításához.

A szakmai gyakorlati képzés fő célja a tanulók szakmai munkavégzési kompetenciáinak kialakítása, a szakma gyakorlati tevékenységeinek elsajátítása.

Tananyag elsajátíttatás módszerei

A hatékony tantermi gyakorlat érdekében az alábbi tényezőket tekintjük lényegesnek:

- Kooperatív tanulás: a kortársakkal való közös munka és a kooperatív tanulás hatékonyan fejlesztik a tanulók értelmi és szociális-érzelmi képességeit. A kooperatív tanulás minden tanulónak hasznára válik: az a tanuló, aki magyaráz a másoknak, jobban és hosszabb időre megjegyzi az információt, az pedig, akinek magyaráznak, az ismeretszintjének megfelelőbb információkat kap.
- Együttműködésen alapuló problémamegoldás csökkentheti a zavaró magatartás mennyiségét és intenzitását a tanórák alatt. Fontos, hogy az osztály szabályait (házirendet) az egész osztály közreműködésével alakítsák ki, és hogy mindig jól látható helyen legyen elhelyezve az osztályteremben.
- A differenciálást az indokolja, hogy a tanulóink alapvetően különböznek egymástól. A differenciálás érdekében a tovább haladáshoz szükséges: előzetes, megalapozó tudás; aktivizálhatóság; önálló, egyéni munkavégzés terén való fejlettség; együttműködési képesség színvonala; társas helyzet jellemzői. Mindezeket figyelembe kell vennünk annak eldöntésekor, hogy közös tanulási vagy differenciált tanulási feltételeket biztosítunk tanulóink

számára. A differenciálás módzatai a következő lehetnek:

- Differenciálás a segítségadásban: ha azonos tananyagot dolgozunk fel az értelmükben akadályozott fiatalok több segítséget igényelhetnek pl.: a feladat megismétlése a nekik megfelelő nyelvi szinten, a feladat kis lépésekre bontása, példa bemutatása, analógiák kihasználása, mintaadás, stb.
- Differenciálás a feladatok szintjén: adhatunk kevesebb feladatot a lassúbb munkatempójú fiatalok részére, vagy éppen többet a gyorsabbaknak.
- Differenciálás a tevékenységek szintjén: használhatnak-e a gyerekek valamilyen eszközt vagy nem. Kötött vagy választható-e a tevékenység. A választási lehetőség biztosítása fokozhatja a gyerekek motivációját, felelősségérzetüket.
- Differenciálás a szociális keretek szintjén: a gyerekek tanulhatnak egyedül, párban, kiscsoportban (azonos vagy megosztott feladatokon) vagy akár rugalmas tanuló-csoportokban.
- Differenciálás a tanulási stílus szerint: egyesek inkább vizuális típusúak, mások auditív vagy motoros beállítottságúak, de előfordulhat ezeknek a kombinációja is. Érdemes tájékozódni, hogy adott csoportban melyik dominál és annak megfelelően alakítani az ismeretközvetítést.

Alapelvek

A feladatokat a következő alapelvek alkalmazásával kell teljesíteni:

- a tanulási képesség sajátossága állandó, ezért a speciális nevelés során az egyéni bánásmód és egyéni haladás elvét szükséges alkalmazni.
- elsősorban praktikus és gyakorlati ismereteket kell oktatni
- minimális elméleti ismeret elsajátíttatása során elsősorban tevékenységbe ágyazott ismeretbővítésre kell törekedni
- a kommunikációs és szociális képességeket folyamatosan kell fejleszteni
- a termelő munkában megszokott munkaidő szerinti terheléshez fokozatosan kell hozzászoktatni a tanulókat, figyelembe véve egyéni terhelhetőségüket

Követelmények, elvárt teljesítmények

- A tanulók legyenek igényesek önmagukkal szemben.
- Alkalmazzák megfelelően a higiénés és egészségvédelmi szabályokat, szokásokat.
- Legyenek képesek alapvető munkavédelmi és balesetmegelőző szabályok betartására a gyakorlati munkavégzés során.
- Segítsék egymást munkavégzés közben, fogadják el mások segítségét, a nevelők útmutatásait.
- Tartsák tiszteletben és becsüljék meg a saját és társaik által végzett munkát.
- Segítséggel legyenek képesek a naponta felmerülő gondjaik megoldására.
- Egyéni adottságaiknak, lehetőségeiknek függvényében legyenek képesek munkájukban részbeni önállóságra, irányított munkavégzésre.

A tantárgyi rendszer kialakítása, a képzés céljának történő megfelelés

A közép súlyos értelmi fogyatékos tanulók nevelésének-oktatásának-képzésének kerettanterve olyan ajánlásokat tartalmaz, amelyek segítségével az iskolák a törvényben meghatározottaknak megfelelően megalkothatják helyi tanterveiket.

Elvárt teljesítmény

A készségfejlesztő iskolai képzés végére az általánosan elvárt teljesítmények a következők:

- A tanuló képességeihez mérten sajátítsa el a tanult szakmákat.
- Legyen képes egyéni szükségleteihez mért differenciált támogatással viszonylag önálló életet élni - napközbeni foglalkoztatásban, védőmunkahelyi vagy részmunkaidőben történő integrált munkában.
- Legyen képes egyszerű, betanítást igénylő munkákat ellátni.
- Jusson el az önkiszolgálás minél magasabb fokára és lakóközösségébe, lakókörnyezetébe történő integrálódásra.
- Legyen igénye és képessége kapcsolatok létesítésére és fenntartására, a kulturális értékek befogadására, egészséges életmódra, környezete megóvására.

Középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók Készségfejlesztő Iskolai Helyi Tantervének egységei

- A. Készségfejlesztő iskola 9-10. évfolyamának közismereti tanterve
- B. Készségfejlesztő iskola 11-12. évfolyamának közismereti tanterve
- C. Készségfejlesztő iskola 11-12. évfolyamának gyakorlati tanterve

I. gyakorlati modul:	Textil- és fonalmentő Háztartástan- életvitel Habilitációs célú munkavégzés*
II. gyakorlati modul:	Kert- és parkápoló Irodatechnikai eszközök használata Udvaros
III. gyakorlati modul:	Szövött tárgy készítő Kisegítő takarító
IV. gyakorlati modul:	Konyhai kisegítő Mosodai kisegítő
V. gyakorlati modul	Palántanevelő Mézeskalács-sütő

* Külön tanterv készült az integrált munkahelyi gyakorlaton részt venni képes és nem képes tanulók részére

Tantárgyak óraszámai évfolyamonként

Műveltségi terület	Tantárgyak	9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv és irodalom	Kommunikáció	5	5	2	2
Matematika	Számolás-mérés	5	5	1+1*	1+1*
Történelem és állampolgári ismeretek	Állampolgári ismeretek	1	1		
Természettudomány és földrajz	Környezet-és egészségvédelem	2	2	1	1
Egyéb	Életvitel és gyakorlat	4+1*	4+1*		
	Gyakorlati képzés előkészítése	2+2*	2+2*		
Technológia	Digitális kultúra	2	2		
Művészetek	Abrázolás – alakítás	2	2		
	Ének - zene	2	2		
Testnevelés és egészségfejlesztés	Testnevelés	5	5	5	5
	Osztályfőnöki óra	1	1	1	1
Szabadon választott	Digitális kultúra			1*	1*
Közismeret összesen				12	12
Gyakorlati tevékenység	Gyakorlati modulok			20/hét (+2 óra a szabad időkeretből)	20/hét (+2 óra a szabad időkeretből)
Szabad készségfejlesztő időkeret				2**	2**
Kötelező óraszám összesen		34	34	34	34
Habilitáció	Egyéni korrekció Habilitációs célú fejlesztés Kommunikáció fejlesztés	4	4	5	5
Szakkör		2	2	2	2
Egyéni vagy csoportos felzárkóztatás		1	1	1	1
Összes óraszám		41	41	42	42

*: a közismereti tantárgyakra vonatkozó szabad időkeretből átcsoportosított órák

** : Szabad készségfejlesztői időkeretből átcsoportosított órák

A 6. számú melléklet a 2011. évi CXC törvényhez meghatározza a gyermekek, tanulók finanszírozott heti foglalkoztatási időkeretének (Habilitáció) felső határát. Ennek megfelelően a 9. és 10. évfolyamon törvényileg előírt heti 4, míg a 11. és 12. évfolyamon heti 5 tanóra áll rendelkezésre a tanulók számára.

A 2011. évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről szerint: 27§/(5) "Tehetséggondozásra és felzárkóztatásra osztályonként legalább további heti egy – egy óra biztosított az osztályok 6. mellékletben meghatározott időkerete felett."

Kiemelt kompetenciák és fejlesztési feladatok

A szakmai gyakorlati képzés fő célja a tanulók szakmai, munkavégzési kompetenciáinak kialakítása, a szakma gyakorlati tevékenységeinek elsajátítása.

A közismereti tantárgyak keretében fejleszthető kompetenciák a tantervünk külön pontjában megfogalmazottak szerint.

A közismereti tantárgyak témaköreinél azok a kompetenciák szerepelnek, amelyek a témakör feldolgozásakor kerülnek kialakításra vagy nélkülözhetetlenek a tananyag elsajátításához.

Személyi és tárgyi feltételek

Személyi feltételek

A szakmai elméleti és gyakorlati képzésben a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény és a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény előírásainak megfelelő végzettséggel rendelkező pedagógus és egyéb szakember vehet részt.

A pedagógusok /szakoktatók eredményes munkájának feltétele, hogy megfelelő szakmai felkészültség mellett rendelkezzenek gyógypedagógiai alapismeretekkel, megfelelő speciális pedagógiai-, módszertani tudással.

A középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók oktatásának kerettanterve (továbbiakban: Kerettanterv) olyan ajánlásokat tartalmaz, amelyek segítségével az iskolák a törvényben meghatározottaknak megfelelően és annak szellemében módosíthatják helyi kerettanterveiket.

A modul rendszer bevezetésével a szakoktatói tevékenység a Készségfejlesztő Iskolában kibővül. Az Életvitel és gyakorlati ismeretek nevelés-oktatás – fejlesztés területein belül lévő – eddig közismereti tantárgynak minősülő tanórákat az Intézmény gyakorlat-orientált szemléletével összhangban a továbbiakban szakoktatók is elláthatják.

Tárgyi feltételek

A Köznevelési törvényben előírt és a mindenkori taneszköz jegyzékben meglévő, a tanulók speciális igényeiknek is megfelelő tárgyi erőforrásokkal kell rendelkezni a képzést megvalósító intézménynek. A szakmai alapanyagok és eszközök beszerzésével biztosítjuk a gyakorlati tevékenységek folyamatos, egyre magasabb színvonalú elsajátítását. A tanulók társadalmi – munkaerőpiaci integrációjának megvalósulását, terápiás, egészségmegőrző célzatú szükségleteit, az intézményi gépjármű használatával biztosítjuk.

Útmutató a tanterv felhasználóinak**Útmutató a tanterv felhasználóinak az középsúlyos értelmi fogyatékos tanuló speciális intézményben történő képzése esetén.**

- A tantárgyaknál táblázatba foglalva szerepel a témakör, a tananyag, a tanulói tevékenység, az elvárt és javasolt fogalmak, a fejlesztendő kompetenciák, kerettantervi koncentrációs kívánalmak és az elvárt teljesítmény.
- Az elvárt és javasolt fogalmak rendszere ajánlás, szükséges a tanulócsoport sajátosságait és az egyéni eltéréseket figyelembe vevő fogalomlista összeállítása.
- Az elvárt teljesítményeknél, ahol szerepelnek a következő kiegészítések: önállóan, irányítással, segítséggel, ott a fokozatos elsajátítás, vagy a tanulói képességek differenciáltsága hangsúlyos.

Tantárgyi kerettantervek értelmezése

Tematikai egység/Fejlesztési cél	Az egyes műveltségterületi tantárgyak nagyobb átfogó témaegységeit, témaköreit nevezi meg. A tematikai egység – az adott tantárgyi terület sajátosságaitól függően – lehet konkrét téma: pl. Mértékegységek, méretek, pénz, de képességterület is: pl. Összefüggések felismerése. A tevékenységre épülő műveltségterületek tantárgyaiban a tematikai egységek fejlesztési célként jelennek meg.	Órakeret
Előzetes tudás	A témakör elsajátításához, azaz sikeres tanításához és tanuláshoz szükséges kulcsfogalmak, ismeretelemek, szabályok, képességek megnevezése a témakör sajátosságainak megfelelően.	
Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Fejlesztési feladat Ismeretek Tevékenységek A tematikai egység tartalmi elemeinek és/vagy fejlesztési feladatainak megjelenítése a tematikai egység sajátosságainak megfelelően		Ismeretekben vagy tevékenységekben hasonló tartalmú tantárgyak tematikai egységeinek jelzése, konkrét tudáselemekkel részletezve
Kulcsfogalmak/fogalmak	A tematikai egységben előforduló műveltség kulcsfogalmak, illetve a fogalmi gondolkodás fejlesztéséhez szükséges fogalmi összetevőinek jelzése.	
A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végére	Az adott ciklus végén (az adott tantárgyban) elvárható legfontosabb tudás- és képességelemek.	

Útmutató Helyi Tantervünk alapján történő éves tervezésekhez

Az útmutató célja felhívni a figyelmet azokra a tantervi belső összefüggésekre, melyeknek ismerete és figyelembe vétele hozzájárulhat:

- a tantárgyfelosztásnak, ill. az órarendeknek az adott tanév lehetőségeihez mérten optimális tervezéséhez,
- a csoportokra, tanulói képességekre adaptált sikeres tanmeneti tervezéshez.

A Helyi Tanterv általános felépítése, szerkezeti, tartalmi és formai jellemzői:

- a tantárgyak és a gyakorlati tárgyak (modulok) előtti szöveges bevezető,
- a tantárgyak és a gyakorlati modulok tartalmainak tanításához tartozó óraterv, a tantárgyak és modulok témaköreihez tervezett időkeret és a témakörökön belüli szabadon átcsoportosítható éves óraszám,
- a tantárgyak és modulok tervezetén belül:
 - jelölt témakörök és időkereteik,
 - megfogalmazott előzetes tudás summázata; a jó képességű (felső határeset) tanulókra vonatkozóan,
 - röviden összefoglalt fejlesztési célok a jó képességű tanulókra vonatkozóan,
- a tantárgyi kapcsolódási pontok, témakörök megjelölése,
- kulcsfogalmak, fogalmak felsorolása,
- a fejlesztési feladatokhoz, tananyaghoz hozzárendelt példák tanulói tevékenységekre,
- a jó képességű tanulókra vonatkozó elvárt teljesítmény,
- a differenciálási feladat jelzése

A tantervi tartalmak tanítása legáltalánosabban a tanulócsoporthoz adaptált éves tanmeneti tervezésen alapul, ugyanakkor tanulóink sajátosságaiból adódik,

- hogy az éves tervezés történhet teljes tanulócsoporthoz differenciálások tervezésével, eleve differenciáltan kiscsoportokra vagy egyes tanulóra.
- A gyakorlati képzés tárgyainak (modulok) tanításának tervezésekor általános a felzárkóztatás tervezése is.
- Az éves tervezés tartalmait a nevelési-oktatási folyamat során korrigálni lehet (korrigálni szükséges), tehát tanév közben a tanmenet egyes részeit átírásra kerülhetnek,
- tanév végére a tervezés típusától függetlenül a gyógypedagógiai elvek és módszerek alkalmazásából következik, hogy a tanulói tevékenységek dokumentumai kiscsoportos és egyéni tanulói portfóliót eredményeznek.

Tanulóink eredményes neveléséhez-oktatásához szükséges gyógypedagógiai alapelvek, módszerek alkalmazására, tanulóink tanulási sajátosságaira építve és jövőbeli lehetőségeiket szem előtt tartva lettek kialakítva és megfogalmazva a tantervi tartalmak és a rájuk fordítható óraszámok.

A 9-10. évfolyam tanterve az általános iskolai tanterv folytatása tantárgyak, tartalom és óraszámok vonatkozásában és egyben az utolsó lehetőség a bizonytalan vagy még nem teljesen elsajátított kompetenciák kialakítására, a meglévők megszilárdítására és új ismeretek, kompetenciák bővítésére.

Kettős célja: segíteni a tanulmányaikat befejezők helytállását új környezetükben és felkészíteni a gyakorlati 11-12. évfolyamokon tovább tanulókat.

Kiemelt cél, hogy az elsajátított ismeretek és kompetenciák tegyék lehetővé eltérő képességű tanulóink különféle közösségekbe történő beilleszkedését az iskola elhagyását követően.

Értékelés

A minőségi értékelés minőségi tanuláshoz vezet. Az oktatás eredményességét növelő, a tanulók egyéni fejlődését támogató minőségi értékelés a fejlesztő értékelés. A közismereti és elméleti tartalmak értékelése a pedagógiai gyakorlatban ma elfogadott ötfokozatú skálán érdemjegy adásával történik. A gyakorlati évfolyamokon a készségfejlesztő kerettanterv oktatása során az oktatónak folyamatosan figyelemmel kell kísérni és szóban értékelni a tanulók gyakorlati munkavégzését.

Az értékelés a konkrét teljesítményre vagy viselkedésre vonatkozik, tartalmában komplex, azonban mindig a pozitív értékeket emeli ki. Emellett a további lépésre vonatkozóan konkrét javaslatokat fogalmaz meg, a címzettek számára differenciáltan és érthető módon. Az értékelés célja a tanuló folyamatos motiválása. Ennek érdekében az értékelés alapjának tekintjük a tanuló önmagához képest történő fejlődésének a mértékét.

A tanulók teljesítményének értékelése folyamatosan nyomon követő, megfigyelő és tanítás - tanulás folyamatában alkalmazott ellenőrzések, mérések alapján történik.

Elvárt teljesítmény

A képzés végére az általánosan elvárt teljesítmények a következők:

- A tanuló képességeihez mérten sajátítsa el a tanult képesítéseket.
- Legyen képes egyéni szükségleteihez mért differenciált támogatással egyre önállóbb életet élni (napközbeni foglalkoztatással illetve védőmunkahelyi, vagy részmunkaidőben integrált munkában)
- Legyen képes egyszerű, betanítást igénylő munkákat ellátni. Jusson el az önkiszolgálás egyre magasabb fokára, lakhatási lehetőségének függvényében lakóközösségébe, lakókörnyezetébe történő integrálódásra.
- Legyen igénye és képessége kapcsolatok létesítésére és fenntartására, a kulturális értékek befogadására, egészséges életmódra, környezete megóvására.

Az értékelés alapelvei

- Az egyénre fókuszáló értékelés a tanuló önmagához mért fejlődésére irányul.
- Személyre szóló, fejlesztő, támogató értékelés valósul meg, amely a pedagógus számára is kijelöli a további tennivalókat az oktatási folyamatban.
- A fejlesztő értékelés az oktatás eredményességét növelő, a tanulók egyéni fejlődését támogató értékelés.
- Reális alapokra épülő kvalitatív és kritériumorientált értékelés valósul meg, amely fejlesztően hat a tanulók önértékelésére.
- Egységes, differenciált és egyénre szabott tanulási követelmények, ellenőrzési-értékelési eljárások alkalmazása.
- Az értékelés akkor tölti be szerepét a fejlesztési folyamatban, ha rendelkezésre állnak megfelelő mérőeszközök és ezeket alkalmazza is a pedagógus.
- A rendszeres és megfelelő időben történő értékelés hatékonysága felerősödik.

Az önbizalomhiánnyal küzdő értelmi fogyatékos tanulók számára ideális tanítási-tanulási környezetet teremt a támogató érzelmi klímában megnyilvánuló reflektív tanári magatartás.

Értékelési elvek és eljárások

A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység lényeges eleme a folyamatos vagy szakaszos pedagógiai diagnosztizálás, amely a korrigáló, kompenzáló tartalmak, eljárások, terápiás eszközök tervezését megelőzheti, a további – másodlagos – tünetek megjelenését szolgálja, lehetőséget ad a fiziológiai funkciók zavarának korrigálásához, kompenzálásához, a funkcionális képességek csökkenéséből, a funkciók fejletlenségéből eredő zavarok kezeléséhez, a szociális szféra akadályozottságából származó hátrányok csökkentéséhez.

Az értékelés célja és feladata

Az értékelés célja folyamatos visszajelzés, motiváció a tanuló, a csoport és az oktatás-nevelés valamennyi érintett szereplője számára a tanulónak az oktatási-nevelési folyamatban elért fejlődéséről.

Feladata, hogy rámutasson a további fejlődés érdekében a tanuló és a pedagógus számára a szükséges tennivalókra.

Az értékelés alapjának tekintjük a tanuló önmagához képest történő fejlődésének a mértékét.

Az értékelés tárgya

A követelményekben meghatározott ismeretek elsajátításának mértéke, az ismeretek alkalmazásának foka, a feladatvégzéshez való viszonyulás.

Magába foglalja az alábbiakat:

- az önmagukhoz mért fejlődést
- a feladatvégzéshez való pozitív hozzáállást
- a tantárgyi ismeretek elsajátításának mértékét
- az ismeretek alkalmazásának fokát
- a munkához, feladatvégzéshez való hozzáállást
- az elkészített munkadarab minőségét.

Értékelés formái

A pozitív személyiségfejlődés érdekében a szakképzésben szerepet kapnak a motiváló hatású értékelési formák:

- tárgyi értékelés (dicsérő oklevél, jutalomkönyv, érem, serleg, programokon való részvétellel történő jutalmazás...)
- szóbeli (dicséret, építő jellegű kritika és javaslattétel)
- írásbeli értékelés
- Félévkor osztályzattal tájékoztatjuk a szülőket, tanév végén érdemjeggyel a bizonyítványban (A. Tü.330. r.sz.) a tantárgyak elvárt teljesítményszintjének elsajátítási mértékét tükrözően.
- A tanuló fejlődésének mérése év elején a P.A.C. I. vagy a P.A.C. II mérőeszközzel.
- Havonta legalább egy érdemjeggyel történő értékelés tantárgyanként az értékelési és osztályozási naplóba.

Szakmai vizsga

A legalább 2 tanéves képzés és a szakmai gyakorlat teljesítése után a tanulók az elsajátított ismeretekből és gyakorlatokból szakmai tantárgyi vizsgát tesznek.

A Készségfejlesztő Iskola végzős évfolyam tantervi programjához igazítva szakmai tantárgy tananyagából összeállított vizsga elemei:

- Balesetvédelmi ismeretek
- Gyakorlati ismeretek alkalmazása, bemutatása
- Egyszerű elméleti ismeretek

Értékelése a képzésről kiadott vizsgabizonyítvány formájában történik.

A vizsgabizonyítvány elemei:

- a tanuló azonosító adatai
- a képző intézmény azonosító adatai
- részképesítési területek

Minősítése:

- kiválóan megfelelt
- jól megfelelt
- megfelelt
- a képzésben részt vett

MAGATARTÁS – SZORGALOM

- A magatartás és szorgalom minősítéséről (osztályzatairól, érdemjegyeiről) havonta – a tanulók véleményének kikérése mellett – a gyerekekkel foglalkozó pedagógusok együttesen döntenek.
- A félévi és év végi értékeléseknek összhangban kell lenniük az évközi minősítésekkel (osztályzatokkal).
- Az év végi osztályzat betűvel a bizonyítványba kerül.
- A magatartás és szorgalom elbírálásának kritériumait a tanulókkal és szülőkkel minden tanév elején ismertetni szükséges.
- A magatartás elbírálásának kritériumait az alábbiak figyelembevételével határoztuk meg: A magatartási osztályzat az életkori sajátosságokhoz igazodva fejezze ki az iskolai közösséghez, annak tagjaihoz való viszonyt (viselkedés, hangnem, felelősségérzet, önállóság, közösség érdekében végzett tevékenység)

Magatartás	Példás	Jó	Változó	Rossz
A pedagógus, szakoktató utasításait	Elfogadja és követi	Többnyire elfogadja és követi	Előfordul, hogy nem fogadja el, vagy nem követi	Nem követi
Társas kapcsolataiban	Kezdeményező, nyílt, segítőkész	Elfogadó, alkalmazkodó Többnyire segítőkész	Segítséggel képes kontrollálni érzelmeit Nem szívesen segít	Érzelmileg labilis, nem segít
Szakmai és közismereti órák alatti magatartása Magatartása óráközi szünetekben, külső munkahelyre való közlekedésben	Példamutató	Jó	Változó	Rossz
Feladattudat	Kialakult	Kialakulóban	Változó	Nem alakult ki
Közösségben	Beilleszkedik, irányító szerepet tölt be	Bekapcsolódik a tevékenységbe, de nem kezdeményez	Időnként rendbontó, a szabályokat nem tartja be	Rendbontó

Szorgalom	Példás	Jó	Változó	Hanyag
Megbízatásait	Szívesen teljesíti, önként vállal feladatot	Teljesíti, de nem vállal feladatot	Változóan teljesíti	Nem teljesíti
Motiváltság	Kevés motivációt igényel, jól motiválható	Megfelelő motivációval aktivitása jó	Folyamatos motivációt igényel	Csak ritkán, vagy nehezen motiválható
Tanulmányi és szakmai-gyakorlati munkában	Aktív példamutató	Többnyire aktív	Aktivitása hullámzó	Néhány feladat elvégzésébe vonható csak be
Tanulási folyamatban és szakmai –gyakorlati munkában kitartása	Példamutató	Jó, kitartás megfelelő	Változó intenzitású	Gyenge
Önellenőrzés	Képes önellenőrzésre	Irányítással képes önellenőrzésre	Segítséggel képes önellenőrzésre	Nem képes önellenőrzésre
Hibajavítás	Képes hibáit önállóan javítani	Irányítással képes a hiba javítására	Csak segítséggel képes hibajavításra	Nem képes hibajavításra

Értékelési szempont tantárgyanként**KOMMUNIKÁCIÓ**

9-12. évfolyam

Témakör	Jeles/5	Jó/4	Közepes/3	Elégséges/2	Elégtelen/1
Beszédfejlesztés - mondatalkotás - tartalom	Összetett Nyelvtanilag, tartalmilag pontos	Egyszerű, bővített Nyelvtanilag, tartalmilag pontos	Tőmondat, szegényes szókincs Pontatlan	Tőmondat, néhány szót használ Pontatlan	Verbálisan nem kommunikál
Térorientációs gyakorlatok	Biztos alkalmazás	Kevés irányítással	Sok segítséggel	Csak irányítással	Nem képes alkalmazni
Írás - folyóírással - másolás után (folyóírással vagy nyomtatottal) - tollbamondás után	Hibátlanul Hibátlanul Kevés hibával	Kevés hibával Hibátlanul Kevés hibával	Több hibával Kevés hibával Sok hibával	Sok hibával Sok hibával Nem képes rá	Írásra nem képes
Olvasás - olvasási technika	Folyamatos	Kevés segítséget igényel	Szótagolva, szavakat olvas	Betűzve olvas	Nem tud olvasni

SZÁMOLÁS - MÉRÉS

9-12. évfolyam

Témakör	Jeles/5	Jó/4	Közepes/3	Elégséges/2	Elégtelen/1
Térbeli tájékozódás	Önállóan, biztosan	Kevés irányítással	Több irányítás mellett is bizonytalan	Csak segítséggel	Képtelen a tájékozódásra
Időbeli tájékozódás - időpontokat (kezdés, befejezés) - napirendjét - óra leolvasása	Betart Ismeri, alkalmazkodik hozzá Önállóan	Betart Ismeri, alkalmazkodik hozzá Segítséggel	Segítséggel Ismeri, segítséggel alkalmazkodik hozzá Sok segítséggel	Állandó figyelmeztetésre Csak irányítással tudja betartani Nem tudja	Nem képes tájékozódni

(1/4, 1/2, 3/4, egész szám perc)					
Műveletek végzése - műveletvégzésre képes	100-as számkörben önállóan	100-as számkörben segítséggel	20-as számkörben és kerek tízesekkel	20-as számkörben csak segítséggel	Nem képes művelet végzésére
Mértékegységek, mérések, pénz ismeri alkalmazza	Ismeri Alkalmazza	Ismeri Pontatlanul alkalmazza	Segítséggel felismeri Csak segítséggel alkalmazza	Sok segítséggel ismeri fel Nem képes alkalmazni	Nem ismeri és nem képes alkalmazni

ÁLLAMPOLGÁRI ISMERETEK

9-12. évfolyam

Témakör	Jeles/5	Jó/4	Közepes/3	Elégséges/2	Elégtelen/1
Személyi adatok	Pontosan közli	Pontatlanul közli	Segítséggel közli	Csak segítséggel képes közölni	Nem ismeri az adatait
Vásárlási gyakorlatok pénzismeret vásárlás viselkedés	Minimális segítséggel Önállóan Kulturált	Segítséggel Önállóan Kulturált	Bizonytalan, sok segítséggel Segítséggel Változó	Csak segítséggel Csak segítséggel Kiszámíthatatlan	Nem képes a vásárlásra
Közlekedés - gyalogosan - közlekedési eszközön (helyi, távolsági) - közlekedési szokások	Önállóan Önállóan Ismeri, betartja	Önállóan Segítséggel Ismeri, betartja	Segítséggel Segítséggel Bizonytalan, nem mindig tartja be	Csak irányítással Csak segítséggel Nem ismeri	Nem képes egyedül közlekedésre

Ünnepek - ünnepnapok - részvétel az ünneplésben	Ismeri	Többnyire ismeri	Néhányat ismer	Fel kell rá hívni a figyelmét	Nem vesz részt az ünnepi készülődésben
Szociális és társadalmi szituációs gyakorlatok - munkatevékenységben - szabadidőt - egészséges életmód szabályai - viselkedés	Önálló Tervezi Betartja Példamutató	Kevés segítséggel Igénye van rá Betartja Idegenekkel szemben elutasító	Irányítással Bevonható, részt vesz Igyekszik betartani Változó, könnyen barátkozik idegenekkel	Csak segítséggel Nehezen vonható be Nem tartja be Megbízhatatlan Kiszámíthatatlan	Állandóan felnőtt jelenlétet igényel
Társas kapcsolatok együttműködés tolerancia segítőkészség	Együttműködő Toleráns Segítőkész	Együttműködő Kevésbé türelmes Segítőkész	Bevonható Türelmetlen Felszólításra segít	Nehezen vonható be Türelmetlen, ingerült Mindig figyelmeztetni kell	A viselkedési szabályokat állandó felügyelet mellett tartja be
Előkészület a felnőtt életre - szolgáltató és közintézmények - érdekvédelmi szervezetek	Ismeri, kevés segítséggel ismeri Ismeri, segítséggel igénybe veszi	Ismeri, sok segítséggel használja Ismeri, segítséggel igénybe vesz	Segítséggel ismeri fel és sok segítséggel használja Nem ismeri, segítséggel igénybe veszi	Csak segítséggel ismeri fel és csak segítséggel használja Csak segítséggel képes igénybe venni	Állandó felügyeletet igényel Önállótlan
Lakóhelyismeret - térképhasználat - földrajzi ismeretek - lakóhelyén	Segítséggel tájékozódik Ismeri, megnevez Jól tájékozódik	Segítséggel tájékozódik Segítséggel felismer, megnevez Segítséggel tájékozódik	Sok segítséggel tájékozódik Segítséggel megnevez Sok segítséggel tájékozódik	Csak segítséggel tájékozódik Néhányat segítséggel megnevez Csak segítséggel tájékozódik	Egyszerű földrajzi ismeretei nincsenek

KÖRNYEZET- ÉS EGÉSZSÉGVÉDELEM

9-12. évfolyam

Témakör	Jeles/5	Jó/4	Közepes/3	Elégséges/2	Elégtelen/1
A környezet főbb összetevőit, ártalmait...	Ismeri és óvja környezetét	Ismeri, és segítséggel óvja környezetét	Csak segítséggel ismeri fel és alkalmazza ismereteit	Segítséggel felismeri, de nem alkalmazza ismereteit	Nem ismeri
Az emberi test részeit és azok működését, a felnőtté válás lépéseit, a serdülőkori problémákat	Ismeri és megnevezi	Ismeri, segítséggel megnevezi	Csak segítséggel ismeri fel és nevezi meg	Hiányosan ismeri	Nem ismeri
Az egészséges életmód (táplálkozás, testmozgás) alapjait és a leggyakoribb betegségek tüneteinek felismerését, megelőzését...	Ismeri és beépíti életébe	Ismeri és segítséggel alkalmazza a tanultakat	Csak segítséggel ismeri és alkalmazza	Hiányosan ismeri, és nem alkalmazza	Nem ismeri
Öltözködés, jól ápoltság területén...	Teljesen önálló	Többnyire önálló, de néha segítséget igényel	Próbálkozik, és kis segítséget igényel	Sok segítséggel képes rá	Csak segítséggel boldogul
Balesetveszélyes helyzeteket... Elsősegélynyújtó ismeretei...	Felismeri és elkerüli Alaposak	Többnyire önálló, de néha segítséget igényel	Kis segítséggel képes elkerülni	Nehezen ismeri fel és csak segítséggel kerüli el	Nem ismeri fel Nincsenek
Természeti erők, katasztrófák következményei, segélykérés	Tisztában van vele	Felismeri a veszélyt	Segítséggel képes felismerni a veszélyt és segítséget kérni	Nehezen ismeri fel a veszélyt	Nem ismeri

ÉLETVITEL ÉS GYAKORLATI ISMERETEK

9 - 10. évfolyam

Gyakorlati képzés előkészítése

Életvitel és gyakorlat

Témakör	Jeles/5	Jó/4	Közepes/3	Elégséges/2	Elégtelen/1
Munkaeszköz ismeret - használata	Jól ismeri Rendeltetésszerű, célirányos	Ismeri Rendeltetésszerű	Rávezetéssel Segítséggel	Segítséggel Csak segítséggel	Nem ismeri Nem használja
Anyagismeret - használat	Jól ismeri Adekvát	Ismeri Kevés segítséggel	Segítséggel felismeri, feldolgozza	Csak segítséggel Sok segítséggel	Nem ismeri Nem használja
Balesetvédelmi szabályok betartása	Betartja	Figyelmeztetni kell	Folyamatosan figyelmeztetni kell	Állandó felügyelet mellett	Önmagát és társait is veszélyeztet
Munkatempó	Egyenletes, kitartó	Kevésbé kitartó	Felügyelet mellett sem kitartó	Felügyelet mellett is lassú	Nem képes folyamatosa munkavégzésre
Teljesítmény	Pontos	Többnyire pontos	Segítséggel sem pontos	Pontatlan	
Minőség Megbízhatóság Igyekezet	Kiváló Megbízható Igyekvő	Jó Megbízható Kevésbé igyekvő	Megfelelő Irányításra szorul Irányítás mellett sem aktív	Gyenge Állandó felügyeletet igényel Érdektelen	Nem képes irányítás mellett sem dolgozni
Tevékenység végzése formája	Önálló Összetett, hasznos	Irányított Összetett, hasznos	Segítséggel Egyszerű, hasznos	Felügyelettel Nagyon egyszerű	Felügyelet mellett sem képes a tevékenységre
Alapvető házi és kerti munkák ismerete végzése	Jól ismeri Önálló	Jól ismeri Irányítással	Ismeri Segítséggel	Segítséggel felismeri Felügyelet mellett	Nem ismeri Nem képes elvégezni

DIGITÁLIS KULTÚRA 9-12. évfolyam

Témakör	Jeles/5	Jó/4	Közepes/3	Elégséges/2	Elégtelen/1
Számítógép kezelés Internet használat	Önállóan Minimális segítséggel	Önállóan Segítséggel	Segítséggel Sok segítséggel	Csak segítséggel Nem képes rá	Nem képes rá Nem képes rá
Irodatechnika - működtetés (fénymásoló, telefon, CD lejátszó, DVD lejátszó, video...)	Önállóan	Kevés segítséggel	Sok segítséggel	Csak segítséggel	Nem képes rá
Dokumentum készítés rajzol szöveget ír	Önállóan Minimális segítséggel	Önállóan Segítséggel	Segítséggel Sok segítséggel	Csak segítséggel Nem képes rá	Nem képes rá Nem képes rá
Játék programok ismer, használ	Sokat ismer Önállóan	Sokat ismer Segítséggel	Ismer Sok segítséggel	Néhányat ismer Csak segítséggel	Nem érdekli Nem képes

ÁBRÁZOLÁS - ALAKÍTÁS

9-10. évfolyam

Témakör	Jeles/5	Jó/4	Közepes/3	Elégséges/2	Elégtelen/1
Vizuális ábrázolás - eszközhasználat (rajzolás, festés eszközei) - ábrázolásmód	Önálló Valóságghű	Ismeri és irányítással használja Irányítással, kevés színnel dolgozik	Segítséggel Segítséggel készíti el, színeket egyeztet	Nem tudja megfelelően használni Sok segítséggel és pontatlanul, színhasználata nem megfelelő	Nem ismeri fel és nem használja a rajzolás és festés eszközeit. A munkát nem készíti el, a színeket nem ismeri, és nem egyezteti.

ÉNEK-ZENE

9-10. évfolyam

Témakör	Jeles/5	Jó/4	Közepes/3	Elégséges/2	Elégtelen/1
Dalismeret	Önállóan énekel	Kevés segítséggel énekel	Sok segítséggel énekel	Csak segítséggel énekel	Segítséggel sem énekel el
Dallamismeret	felismeri visszaadja	Írányítással felismeri megnevezi	Rávezetéssel, segítséggel felismeri megnevezi	Csak segítséggel nevezi meg	Segítséggel sem képes felismerni, megnevezni
Hangszerismeret	Felismeri, megnevezi	Felismeri, megnevezi	Segítséggel felismeri, megnevezi	Csak segítséggel ismeri fel	Segítséggel sem ismeri fel
Ritmusismeret	Megnevezi, önállóan visszaadja	Megnevezi, segítséggel visszaadja	Megnevezi, sok segítséggel visszaadja	Csak segítséggel adja vissza	Nem képes visszaadni
Zenehallgatási anyag	felismeri megnevezi	- felismeri - kis segítséggel megnevezi	Sok segítséggel nevezi meg	Csak segítséggel nevezi meg	Segítséggel sem képes megnevezni
Szituációs és népi játékok - ismerete - alkalmazása	szabályokat ismeri helyesen alkalmazza	szabályokat ismeri kevés hibával alkalmazza	szabályokat ismeri segítséggel alkalmazza	szabályokat részben ismeri csak segítséggel alkalmazza	csoportos játékba nem vonható be
Tanult tánc: - tánclépés ismerete - tánc előadása	jól ismeri előadja	ismeri előadja	kevés hibával felismeri segítséggel előadja	sok hibával ismeri fel segítséggel adja elő	közös táncba nem vonható be

TESTNEVELÉS

9-12. évfolyam

Témakör	Jeles/5	Jó/4	Közepes/3	Elégséges/2	Elégtelen/1
Részvétel az órákon	Mindig aktív, fegyelmezett	Aktivitása, magatartása változó	Passzív	Rendbontó	Nem hajlandó részt venni
Utasítások	Megérti, pontosan végrehajtja	Megérti, de hibázik a végrehajtásban	Többszöri elmondás után érti csak meg, hibázik a végrehajtásban	Nem érti meg, vagy többszöri elmondás után érti csak meg	Nem hajtja végre az utasításokat
Mozgása	Rendezett, ritmusos	Rendezett	Kicsit rendezetlen	Nehézkes, rendezetlen	Nem hajtja végre a feladatokat
Ugrásokban	Rendkívül jó	Jó teljesítményt nyújt	Többszöri próbálkozásra sikerül	Sokat ront, bizonytalan	Nem hajtja végre a feladatokat
Futás	Kitartó, gyors iramra képes	Kitartó	Tartósan lassú iramra képes	Rövid ideig fut, hamar elfárad	Nem hajtja végre a feladatokat
Labdajátékokban	Ügyes, jó eredményt nyújt	Ügyes, keveset hibázik	Igyekvő, de többször hibázik	Fél a labdától, ügyetlen, bizonytalan	Nem vesz részt labdajátékokban
Egyensúlygyakorlatok	Biztos	Kissé bizonytalan	Bizonytalan, sokat hibázik	Nagyon labilis, bizonytalan	Nem végez gyakorlatokat
Közös játékban	Példamutatóan aktív, kezdeményező	Aktívan részt vesz	Nem mindig aktív	Kivonja magát, gyakran kell figyelmeztetni	Kivonja magát
Fizikai állapota	Kimagasló	Jó	Megfelelő	Gyenge, változó	Nem működik együtt

A tantárgyi rendszer és az egészségfejlesztés, fogyasztóvédelem, környezetvédelem kapcsolata

Az **egészségfejlesztés**hez tartozó feladatok:

- a betegségmegelőzés,
- gyógykezelés,
- egészséget károsító hatások és káros szenvedélyek kivédése,
- lelki problémák megelőzése,
- baleset-megelőzés tanítása.

Beépülése kötelező tananyagként:

- a 9. és 10. évfolyamon Környezet és egészségvédelem, Társadalmi ismeretek tantárgyak témaköreiben
- a 11. és 12. évfolyamokon a Környezet és egészségvédelem, a gyakorlati modulok témaköreiben.

A mindennapos testedzés feladatát a kerettanterv alapján lehet megvalósítani.

A **fogyasztóvédelemmel** kapcsolatos feladatok a Gyakorlati képzés előkészítése tantárgyban és az egészségfejlesztésnél leírt tantárgyak témaköreiben (elsősorban ezeknek a gyakorlati részében: vásárlás, tankönyh, üzletek felkeresése stb.) jelenik meg.

A környezetre vonatkozó ismeretek és a **környezetvédelem** a Környezet- és egészségvédelem és a Társadalmi ismeretek, Multikulturális ismeretek és gyakorlatok tantárgyakban kerülnek oktatásra, a gyakorlatban pedig a szűkebb intézményi környezet megóvására, szépítésére történő következetes nevelésben és elvárásokban, a tanév során megrendezésre kerülő projektekben is megmutatkozik

Egyéni bánásmód érvényesülése, a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű tanuló oktatásához szükséges megfelelő módszertani felkészültség

A készségfejlesztő iskola olyan nyitott szellemiségű, befogadó intézmény, amelyben minden tanuló számára lehetővé válik a képességeinek megfelelő ismeretek elsajátítása, a munkatevékenységekben rejlő sikerélmény biztosítása, az eltérő adottságok elfogadása és a tanulói közösség ösztönző erejének, lendületének kiaknázása.

A tanulók és a tanulócsoporthok egyéni igényeihez és sajátosságaihoz való alkalmazkodások a választott tanulási módszerekben, a személyiségekhez igazított munkatempó alkalmazásával, többletidő biztosításával.

Tankönyvek és taneszközök kiválasztásának szempontjai

Az évenként megjelenő KELLO rendszer tankönyv és eszköz kínálatból a választás szempontjai:

- A speciális igényű tanulók számára olyan tankönyveket, feladatlapokat, füzeteket és egyéb szemléltető eszközt szükséges választani, melyek a figyelem, és érzékelés zavarait részben kompenzálják.
- Kivitelezésük szépsége, minősége hatékony eszköze a motivációnak.
- Tartalmuk, megfogalmazásuk illeszkedjen a tanulók értelmi és érzelmi sajátosságához.
- A pedagógus kreativitását, szakmai tudását magukba foglaló saját készítésű szemléltető eszközök, feladatlapok nélkülözhetetlenek a képzés sikeréhez.
- Alternatív módszerek során elsajátított fejlesztési eszközök használata, mely az önálló tanulásukat és képességfejlesztéseiket szolgálja.
- IKT eszközök széles spektrumú használata az intermodalitás során.

2. TANTERV

2.1 Készségfejlesztő Iskola 9-10. évfolyam

FEJLESZTÉSI TERÜLETEK (TANTÁRGYAK) STRUKTÚRÁJA ÉS ÓRASZÁMOK

Készségfejlesztő iskolai óraterv				
Műveltségi terület	Tantárgy	9. évfolyam	10. évfolyam	2 tanéves óraszám
Magyar nyelv és irodalom	Kommunikáció	5	5	360
Matematika	Számolás - mérés	5	5	360
Történelem és állampolgári ismeretek	Állampolgári ismeretek	1	1	72
Testnevelés és egészségfejlesztés	Testnevelés	5	5	360
	Osztályfőnöki óra	1	1	72
Természettudomány és földrajz	Környezet és egészségvédelem	2	2	144
Egyéb	Életvitel és gyakorlat	5	5	360
	Gyakorlati képzés előkészítése	4	4	288
Technológia	Digitális kultúra	2	2	144
Művészetek	Ábrázolás-alkatás	2	2	144
	Ének-zene	2	2	144
Összes óraszám		34	34	2448
Szabadon tervezhető órakeret		3	3	

Egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs óra:

Habilitációs- rehabilitációs órák		9. évfolyam	10. évfolyam
	Egyéni korrekció	2	2
	Habilitációs célú fejlesztés	1	1
	Kommunikáció fejlesztés	1	1

HABILITÁCIÓ-REHABILITÁCIÓ**Cél, feladat****Egységesség és differenciálás**

A készségfejlesztő iskolában az egységesség és differenciálás elve az azonos életkori csoportokban történő oktatási rendszerben is biztosítja az egyéni haladási ütemnek, az eltérő képességeknek, a reális életlehetőségeknek a figyelembe vételét, az adaptív oktatás alkalmazását.

Az adaptív oktatás lehetőséget ad az eltérő képességű, másodlagos sérülésekkel is küzdő tanulók számára egyéni tanulási utak kijelölésére, a habilitációs és rehabilitációs foglalkozások támogató jellegének tervezésére.

A fejlesztésben a fő hangsúly nem a műveltségtartalmak elsajátításán, hanem a meglévő képességelőnyökre építve az alapvető kompetenciák kialakításán van. Az évfolyamokon a tanulók felkészülnek az eltérő érdeklődés és kompetenciastruktúra szerint a gyakorlati tevékenységek kiválasztására.

A 9-10. évfolyamok során a differenciálást legfőképpen az egyéni életlehetőségek, képességek felismertetésén keresztül az eltérő felnőtt életkori tevékenységek és a különböző életcélok kitűzésével kell elérni.

A habilitációs- rehabilitációs tevékenység szemléletmódja az integráción át az inklúzióig vezető utat járja be napjainkban.

A gyógypedagógiai fejlesztések fontos célkitűzése, hogy a gyermekek számára olyan optimális képzési kínálatot biztosítson, amely a lehető legnagyobb mértékben illeszkedik az egyén individuális igényeihez, képességeihez és tanulási előfeltételeihez, és hozzáférhetővé teszi számára a habilitációs-rehabilitációs lehetőségek tárházát.

A habilitáció-rehabilitáció legfőbb célkitűzése- a társadalomba való beillesztés- mely inkluzív körülmények között a leghatékonyabb.

Egyrészt az egészséges társak pozitív elfogadó attitűdjének alakulása - azáltal, hogy fiataljainkat mind gyakrabban visszük az épek közé - segíti a szociális beilleszkedést, másrészt a fogyatékos fiatal olyan alapvető készségeket, tulajdonságokat sajátíthat el, amelyek megkönnyítik számára, hogy a későbbiekben egyenlő esélyekkel vegyen részt a társadalom életében.

Feladatunk a társadalmi integrációt segítő, a tanulók állapotához alkalmazkodó sérülés specifikus feltételeket megteremteni, amelyek lehetővé teszik a gyermekek optimális szocializációját.

A habilitáció-rehabilitáció feladata a képességzavarok mérséklése, az akadályozottság csökkentése.

A habilitációs-rehabilitációs tevékenység mindig a meglévő kapacitások talajára épít.

A sérült, akadályozott személy látens erőit mozgósítja, melyeknek jelentős szerep jut a fogyatékoság kompenzációjában.

A sokrétű szabadidős program is fejlesztő hatással van a közösségi, társas kapcsolatok alakulására, hiszen a valódi integráció lényege az elfogadott és viszonzott kapcsolatrendszerben rejlik.

Feladatunk a szabadidős tevékenységekben rejlő rehabilitációs lehetőségek kiaknázása is, mely felkészíti tanulóinkat a társadalomba való minél eredményesebb beilleszkedésre, az önálló életvezetésre.

Egyéb foglalkozások

Egyéb foglalkozások		9. évfolyam	10. évfolyam
Inkluzív személyiségfejlesztés	Egyéni tehetséggondozás	2	2
	Felzárkóztatás	2	2
	Konfliktuskezelés	1	1
	Önismeret fejlesztése	1	1
Önálló életvitelre felkészítő képességfejlesztő ismeretek és gyakorlatok	Kézműves tevékenységek	2	2
	Kertészet-virágkötészet	2	2
	Környezet- és egészségvédelmi tevékenység	2	2
	Közlekedési ismeret és gyakorlat	2	2
Kultúra-művészet-szabadidő	Honismeret, hagyományápolás-multikulturális ismeretek	2	2
	Mozgás-zene- tánc-sport	2	2
	Kommunikáció fejlesztés-dráma	2	2
	Vizuális kultúra fejlesztése	2	2
Összes óraszám		22	22

Az egyéb foglalkozásokra adott évfolyamonkénti 22 óra szükség szerint felhasználható csoportbontásra

TANTÁRGYI RENDSZER

2.1.1 Kommunikáció

Készségfejlesztő iskolai előkészítés 9-10.

A készségfejlesztő iskolai évfolyamokon a kommunikáció tantárgy felkészít a minél önállóbb életvezetéshez és egyszerű munkafolyamatok elsajátításához szükséges elsődlegesen verbális és az egyéni sajátosságoktól függően nonverbális információk, utasítások, megértésére és az adekvát, a feladathelyzetekben szükséges beszédprodukció vagy alternatív kommunikációs csatorna alkalmazására. A tantárgy tanulása során az általános iskolai ismeretekre alapozva, az elsajátított képességek szintjéből kiindulva kell különös hangsúlyt fektetni a minél érthetőbb kommunikáció kialakítására. Verbális kommunikáció esetén cél a helyes hangképzés, a minél érthetőbb beszéd, a megfelelő tartalmi mondanivaló fejlesztése, az olvasott és hallott tartalom megértésének gyakorlása, elmélyítése. A nonverbális kommunikációs csatornák alkalmazásában lehetőség szerint törekedni kell a minél pontosabb, árnyaltabb kifejezésmódok kidolgozására, a gyakorlatban lehető legegyszerűbben alkalmazható, jól érthető formában kidolgozott rendszerre.

Cél:

- Kompenzálni a közép súlyos értelmi fogyatékoságból adódó nyelvi fejlődési zavart, fejleszteni a meglévő nyelvi képességeket, készségeket.
- Megközelíteni a köznyelvi beszédet, az olvasás-írást eszközként használni, a hétköznapi kommunikációban a kommunikációs helyzet körülményeinek megfelelő beszédstílust elérni.
- A tanulók nyitottá váljanak kommunikációs feladatok megoldására, minél nagyobb motiváció alakuljon ki a környezettel történő kapcsolatteremtésre, pozitív tapasztalatokkal éljék meg kommunikációs kompetenciájukat. Folyamatosan legyen a tanulónak igénye a környezet megismerésére, a kíváncsiság legyen része mindennapi gondolatainak, alakuljon ki, hogy a kommunikáció a megismerés egyik fontos eszköze. A tantárgy tanulása során fejlődjön a verbális kommunikáció és a metakommunikáció összhangja.
- A tantárgy tanítása különösen fontos szerepet játszik az erkölcsi nevelés területén a szabályok megértésének és a társadalmilag elfogadott viselkedési normák alkalmazásának támogatásával, a közösségi lét és kommunikáció összhangjának erősítésével, a verbális és nem verbális kommunikációs jelzések összhangjának elősegítésével.
- A nemzeti öntudat, hazafias nevelés területén elősegíti a közvetlen környezet megismerését, a nemzeti jelképek, ünnepek kommunikációs szokásrendszerének, jelentőségének és értékeinek megértését.
- A tantárgy az állampolgárságra és demokráciára nevelés területén szerepet játszik a nyomtatott és elektronikus sajtó híreinek megismertetésén, figyelésén keresztül a demokratikus intézményrendszer működésének és eseményeinek értelmezésében, a demokratikus jogok és kötelezettségek gyakorlásának támogatásában.

- Az önismeret és társas kultúra fejlesztését a saját tapasztalatok társakkal történő megosztásával, a más személyekkel kapcsolatos események iránti érdeklődés felkeltésével támogatja.
- A családi életre nevelés területét az együtt élés szabályainak, a családi eseményeken történő viselkedésnek a megerősítésével, a családi és párkapcsolatok fontosságának tudatosításával szolgálja. A testi és lelki egészségre nevelés fejlesztési területet az érzelmi élettel és az egészséges életmóddal kapcsolatos kommunikációs kultúra megismerésével segíti.
- A felelősségvállalás másokért, önkéntesség területet a gyakorlati tevékenységek veszélyeinek és a balesetek elkerülésének felismertetésével támogatja. Elmélyíti a fenntarthatóság és környezettudatosság fejlesztési terület ismereteit a tevékenységekhez szükséges eszközök, anyagok és energia felhasználásával kapcsolatos tudatosság irányításával.
- A pályaorientáció területét a tantárgy a gyakorlati munkavégzés szabályainak, lehetőségeinek, fontosságának bemutatásával és az egyéni érdeklődés felismertetésével segíti.
- A gazdasági és pénzügyi nevelés fejlesztési területen a tanuló egyre jobban megismeri a felnőtt társadalom munkaalapú berendezkedését, a családi munkamegosztás fontosságát. Médiatudatosságra nevelés területén a tantárgy segít elsajátítani az audiovizuális eszközök helyes és mértékletes alkalmazásának szabályait, a média alkalmazását információszerezésre.
- A tanulás tanítása fejlesztési területen a tantárgy segíti a változások megismerésében a kommunikációs technikák alkalmazásának elsajátítását.
- A kommunikáció tantárgy az anyanyelvi kommunikáció kompetenciaterületen hozzájárul a környezet megismerésében, a társas kapcsolatok alakításában lényeges kommunikációs eszközök gyakoroltatásához és a közösségi élethez nélkülözhetetlen közlési és információszerezési igény fejlesztéséhez.
- A szociális és állampolgári kompetenciaterületen segíti a különböző helyzeteknek megfelelő viselkedési, önálló véleménykialakítási és képviselési formák alkalmazását.
- A tantárgy az esztétikai és művészeti tudatosság kompetencia fejlődését a kellően tudatos, igényes kommunikáció alkalmazásának támogatásával éri el.
- A hatékony, önálló tanulás kompetenciaterület fejlődését a tantárgy a kíváncsiság, az érdeklődés fenntartásával és az információszerezés lehetőségének segítésével éri el.

Feladat

- A tanuló képességeihez mérten elsajátított olvasás-írás, valamint a megtanult ismeretek praktikus feladatok megoldásával történő gyakorlása.
- A tanulóban fejlődjön az igény arra, hogy környezete közléseit, információit megértse és önmagát megértse környezetével.
- A tanuló képességeihez mérten kapcsolódjon be társas érintkezésekbe, alkalmazza kommunikációs ismereteit, alkalmazkodjon a különféle beszédhelyzetekhez.
- Kommunikációs helyzetekben ismerje fel a kapott egyszerű információk lényegét, tudja a kapott ismereteket megfelelően értelmezni és képes legyen véleményt alkotni, élményeit megosztani.
- Próbálja a gyakorlati tevékenységekhez szükséges ismereteit írásos kommunikációval is bővíteni, a mindennapi tevékenységekhez kapcsolódó olvasási és írási feladatokat elvégezni.
- Egyre bővebb szókinccsel legyen képes érzéseit, kívánságait, problémáit kifejezni.

Elvárt teljesítmények

- Közelítse meg a mindennapi társas érintkezésben a kommunikációs normákat.
- Tudjon a különböző beszédhelyzetekhez alkalmazkodni.
- Legyen képes egyszerű, rövid szövegek összefoglalására.
- Tudjon hangos és néma olvasással, viszonylagos folyamatossággal olvasni, az olvasottak megértését bizonyítani.
- Írása tiszta és olvasható legyen.
- Másolás, tollbamondás, önálló írás során képességeinek megfelelő írásmódot használjon.
- Egyszerű nyomtatványokat segítséggel tudjon kitölteni.
- Legyen a képességeinek megfelelő szóbeli és írásbeli kifejezőkészsége.
- Ismerje meg a tömegkommunikáció néhány megjelenési formáját.
- Tudjon képességeinek megfelelően értelmezni és véleményt alkotni a kapott információkról.

Értékelés: Félévkor és tanév végén érdemjeggyel, évente P.A.C. mérőeszközös mérés.

A kerettanterv teljesítéséhez javasolt óraszámok

Évfolyam	9.	10.
Heti óraszám	5	5
Éves óraszám	180	180

A tantárgy témáinak feldolgozására javasolt időkeret

Témakör / Évfolyam	9.	10.
1. Anyanyelv. Beszédfejlesztés.	30	30
2. Olvasás - Írás	55	55
3. Médiaismeret. Nemverbális információ értelmezése.	40	40
4. Társas kapcsolatok. Konfliktuskezelési technikák.	55	55

9. Évfolyam

Cél:

Eszközként alkalmazni az olvasás-írást a különféle élethelyzetekben.

Fejleszteni a kommunikációs képességet.

Megismerni a tömegkommunikáció néhány jellegzetes formáját.

Felhasználni a kultúrtechnikában szerzett ismereteket az információszerzés terén és a megszerzett ismereteket egyre inkább önállóan hasznosítani.

Feladatok:

Az egyéni képességek és az egyéni fejlettségi szintek figyelembevételével, a megtanult ismeretek praktikus feladatok megoldásával történő gyakorlása.

A megszerzett ismeretek segítségével a környezetben való eligazodás és beilleszkedés, az önálló döntések és a segítségkérés szükségességének felmérése, lehetőségeinek alkalmazása.

Az olvasás- és íráskészség folyamatos fejlesztése.

Az olvasás és írás - mint információszerzés és átadás- megjelenése természetes módon a mindennapi tevékenységek során.

Elvárt teljesítmény:

Fejlődjön fogalmi gondolkodása, analízáló-szintetizáló-, akarati-, belátási-, és döntésképesége.

Legyen képes beszédének formai és alaki összehangolására.

Rövid szövegről tudjon beszámolni szóban és írásban.

A kommunikációs helyzetekben tartsa be a normákat, illemszabályokat.

Értékelés: Félévkor és tanév végén érdemjeggyel, évente P.A.C. mérőeszközös mérés

Tematikai egység	1. <i>Anyanyelv. Beszédfejlesztés.</i>		Óraszám: 30
Előzetes tudás	Fejlesztendő kompetencia: Érthető, tagolt beszéd. Gondolatok, érzések szóbeli kifejezése.		
Tantárgyi fejlesztési célok	1. Ismerkedni saját lakóhelyével, eligazodni a környező utcák térképén, felismerni a nevezetes épületeket és funkcióit. 2. Társalgásba bekapcsolódni, véleményét bátran elmondani.		
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Beszédtechnika javítása. Légző-, fújó-, szívógyakorlatok.	Artikulációs gyakorlatok, a kiejtés javítása. A tanult nyelvtani kifejezések, fordulatok alkalmazása. Nyelvtani fogalmakról tanultak elmélyítése (szó, mondat, hang, betű, mondatfajták egyes és többes szám, jelen és múlt idő).	Aktuális nyelvtani fogalmak és szabályok.	Folyamatosan, megfelelő szókinccsel beszélni.
Nyelvi kifejezésformák használata az olvasás, írás, beszéd során.			
Szókincsfejlesztés.	Szógyűjtés adott hanggal, szótaggal, szóvégi hanggal. Azonos alakú, többjelentésű szavak. Szinonim fogalmak, ellentétpárok. Szavak gyűjtése szófajok szerint.	Felmerülő fogalmak tisztázása, értelmezése.	Beszéd színesítése rokon értelmű szavakkal.
Meglévő ismeretek bővítése különböző témakörökben az olvasás segítségével. Egészségügyi ismeretek, háztartási ismeretek, stb.	Egészségmegőrzés, káros szenvedélyek kialakulásának megelőzése. Ételreceptek. Tisztítószer, élelmiszerek háztartási gépek használati utasítása.	Felmerülő ismeretlen fogalmak.	Az ismeretek és az önállóság fokának bővülése.
Szabadidő tervezése (aktív pihenés)	Prospektusok, közlekedési fogalmak, menetrend.	Időpont, időtartam, késés, pontosság	Menetrendben igazodjon el. Feltűnés nélkül viselkedjen nyilvános helyen.
Tapasztalatszerzés a településen (utcán). Budapest, Eger térképe.	Séta, nevezetességek, kirakat nézése. Budapest, Eger térképének tanulmányozása, ismerős helyek keresése.	szükséges holmik, <i>luxus</i> -cikkek nevezetes helyek (Parlament, Vár stb.) útkereszteződés, mellékutca, járdasziget, egyirányú utca, főút, Dobó-tér, Bazilika, Érsekkert	Ismerkedjen saját lakóhelyével. Ismerje fel a nevezetes épületeket és ismerje azok funkcióit.
Az intézmény környékéről térkép készítése.	Helyek bejárása, saját útvonal megrajzolása.	járdsziget, egyirányú utca, főút, Dobó-tér, Bazilika, Érsekkert	Igazodjon el a környező utcák térképén.
Lakás alaprajza, helyiségek. Használati tárgyak helye a lakásban.	Eger város nevezetességei Berendezés megfigyelése különböző látószögekből. Tárgyak csoportosítása, funkciójuk.	Vizes helyiségek, lakószobák, mellékhelyiségek Szerszámok, eszközök, háztartási gépek, dísz tárgyak.	Írja és rajzolja le saját lakását segítséggel. Tárgyak ésszerű elrendezése a lakásban.

2. Témakör: <i>Társas kapcsolatok. Konfliktuskezelési technikák.</i> Fejlesztendő kompetencia: Saját cselekedet helyes megítélése.			Óraszám: 55
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
A társadalmi együttélésre jellemző kifejezések és szólások (közmondások) megértése. Telefonálás.	Milyen ember, -akinek a szeme sem áll jól, - lógatja az orrát, -vigyorog, mint a vadalma stb. (további példák gyűjtése, értelmezése). A telefonbeszélgetés gyakorlása mesterségesen kialakított és valós helyzetekben (tárcsázás, üdvözlés, beszélgetés ismerőssel). Tájékozódás a telefonkönyvben.	Az előforduló szavak, kifejezések értelmezése. nyilvános telefon, telefonkártya, telefonszám, mobil telefon, előfizetés, a beszélgetés díja, takarékoság	Legyen képes saját és mások viselkedését helyesen megítélni. Röviden, lényegre törően, jól artikuláltan telefonáljon.
Kapcsolatteremtési módok különböző szituációban (példák gyűjtése a mindennapok eseményeiből).	Helyzetgyakorlatok pl. buszon maradt a táskád, a busz elmegy, levél, csomag feladása a postán, gyógyszer vásárlása, rendőrségi igazoltatás, rendkívüli közlekedési változásokor segítség kérése az utazási cél eléréséhez, stb.).	A már tanult udvariassági formák gyakorlása, és bővítésük újabbakkal.	Jó helyzetfelismerés, és a tanultak önálló alkalmazása.
Viselkedési helyzetek megoldása (példák gyűjtése és a megoldási javaslatok megbeszélése).	Helyzetgyakorlatok pl. valaki elvesz a táskából valamit, valaki helytelenül bánik a háziállatával, falra firkálást lát, kicsik játékát zavarják, késik a megbeszélt helyszínről, le kíván szállni járműről, de áll valaki az ajtóban, rosszindulatú megjegyzést tesznek jelenlétében valakire, hogyan reagáljon? stb.	Megbeszélt helyzetek helyes megoldásához szükséges formulák.	Jó helyzetfelismerés, és a tanultak önálló alkalmazása.
Szabadidőben végzett tevékenységek viselkedési szabályai. Illemszabályok nyaraláskor.	Helyzetgyakorlatok pl.: utazásnál, vásárlásnál ki viszi a csomagot? ha nincs elég hely, ki üljön le? autóban ki hova üljön? stb. Pl.: öltözködés, tisztálkodás, köszönés, hangoskodás, alkalmazkodás, milyen közös programot szervezzenek, stb.	Pl.: térjen ki a konfliktusok elől, ne válaszoljon stb.	Jó helyzetfelismerés, és a tanultak önálló alkalmazása. A felnőtt felügyelet időleges megszüntetési körének bővülése.

3. Témakör: <i>Olvasás - Írás</i>			Óraszám: 40
Fejlesztendő kompetencia: A nagybetűk helyes használata mondatkezdetkor, és mondaton belül.			
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Olvasás gyakorlása.	Hangos, váltó olvasás. Olvasási tempó változtatása (lassú, gyors). Elemi szövegelemzés (élethelyzetek, érzelmek, emberi kapcsolatok felismerése, megértése).	Olvasási technikával kapcsolatos kifejezések.	Az olvasási technika fokozatos javulása, kifejező olvasás. Az olvasottak rövid összefoglalása.
Írás gyakorlása. Személyi adatok. Kérdőív kitöltése. Tesztlap kitöltése.	Másolás, írás diktálás után. Űrlap kitöltése személyi adatokkal. Személyére vonatkozó kérdések elolvasása, helyes válasz 1-1 szóban. Általános tájékozottságra irányuló kérdésekre helyes válasz kiválasztása, jelölése.	betűforma, sorköz, szóköz, kihagyás, igazolvány, <i>személyi szám</i> , állampolgárság, <i>aláírás felelőssége</i> , életkor, kedvenc étel, legjobb barát, különböző témakörök.	Esztétikai szempontok érvényesülése. Tudjon az űrlap kérdéseire megfelelő válaszokat beírni. Törekedjen a feladat önálló megoldására. A feladat és a kérdések megértése, a helyes válasz jelölése (utasítás szerint x vagy aláhúzás).
Napirend leírása. Levél, üdvözlőlap írása. Önellenőrzés. Hibák megtalálása és javítása. Az írás külalakja, rendezettsége.	Megadott időpontokhoz tevékenységek írása. Levél közös megfogalmazása hiányzó osztálytársnak. Rövidebb szöveg áttekintése. Saját munka összehasonlítása a társakéval.	legkedvesebb időtöltés, munka, pihenés, szórakozás, elfoglaltság lakcím, kerület, irányítószám, bélyeg, jókívánság, elköszönés, dátum	Tudja az időpontokhoz a megfelelő tevékenységet hozzárendelni. Tudjon borítékot megcímezni önállóan vagy segítséggel. Egyszerű hibák megtalálása, javítása. Rendezett külalak, olvasható írás.
Rövid novella, vers, mese olvasása.	Mese, történet folytatása, végvariációk alkotása adott történetből. Az olvasottak kiegészítése saját tapasztalatokkal. Dramatizálás.	Ismeretlen fogalmak értelmezése.	Az olvasott szöveg megértése, a tartalom rövid összefoglalása, a tanulság levonása, megértése.
Petőfi: János Vitéz. A mű feldolgozásai (színházi, rajzfilm). Szabadon választott irodalmi mű közös feldolgozása.	A tartalom meghallgatása, szemelvények (1-1 versszak) önálló olvasása, megtanulása. A tanulók képességei szerint választott hosszabb irodalmi alkotás.	<i>régi és népies kifejezések</i>	A szereplőket önállóan jellemezze, a történetet kérdések segítségével tudja elmondani.

4. Témakör: <i>Médiaismeret. Nem verbális információ értelmezése.</i>			Óraszám: 55
Fejlesztendő kompetencia: Piktogramok és írott utasítások megértése és követése.			
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Tv, videó, DVD-nézés (ifjúsági filmek, filmsorozatok epizódjai) TV-műsor átnézése, állandó műsorok időpontja.	Audiovizuális eszközök szakszerű használata (bekapcsolás, hangerő szabályozása stb.). Film (részlet) megnézése, megbeszélése. Tv-újság olvasgatása, adott műsorok keresése időpont és cím alapján.	mesebeli lények (kitalált lények) tv-csatornák, játék- és ismeretterjesztő filmek, vetélkedők, valóság, fantázia	Történet megértése, erkölcsi ítéletalkotás. Tudjon eligazodni a tv-újságban és a műsorok között.
Kapcsolat a könyvvel. Képregény, szimbólumok.	Könyv vásárlása, megbecsülése, saját könyv, kölcsönzés.	Felmerülő ismeretlen fogalmak tisztázása.	Könyvek rendeltetésszerű, kíméletes használata.
Történelmi regék, mondák. Szólások, kifejezések, közmondások értelmezése.	Olvasmányok közös olvasása, megtárgyalása. Gyűjtés, értelmezés.	régi korok, történelmünk nagyjai	Legyenek elemi ismeretei a történelmi korokról. Néhány közmondás, szólás adekvát használata.
Könyv, folyóirat, újság, lexikon különbsége. Újságolvasás. Játék a betűkkel. Játékos feladatok írásban. Ételreceptek, használati utasítások olvasása szükség szerint. Közlekedési táblák gyalogosokra vonatkozó jelzései. Tágabb környezetben használatos piktogramok megtalálása és értelmezése (pl. mosdó, lift közintézményekben, kezelési utasítások, stb.).	Programfüzet átnézése. Keresztrejtvény közös megfejtése. Levélből kapott feladat néma elolvasása, elvégzése. Vásárlási lista összeállítása recept alapján. Eszközök használata a használati utasítás szerint. Tanulmányi séta során táblák gyűjtése, jelentése. Piktogramok gyűjtése, értelmezése (ki talál többet, mit jelent?). Versenyek, játékok.	mozi, színház, koncert, néző, múzeumok, szabadtéri programok meghatározások, szó kiegészítése, folytatása, <i>rokon értelmű szavak</i> , címzett Ismeretlen fogalmak tisztázása. Legfontosabb táblák jelentése. Piktogramok és jelentésük. (veszélyt jelző piktogramok, színek, rövid feliratok).	Tudjon reálisan programot tervezni és egyeztetni. Egyszerűbb keresztrejtvényt oldjon meg. Egyszerűbb szövegek önálló elolvasása és értelmezése. Táblák és jelentésük biztos ismerete. A piktogramok fontos információt tartalmaznak, ezeket ismerni kell, és betartásuk kötelező.

10. Évfolyam

Cél:

Eszközként alkalmazni az olvasás-írást a különféle élethelyzetek megoldásában.

Fejleszteni a kommunikációs képességet.

Megismerni a tömegkommunikáció néhány jellegzetes formáit.

Felhasználni a kultúrtechnikákban szerzett ismereteit az információszerzés terén, és a megszerzett ismereteket egyre önállóbban hasznosítani (pl. internetes böngészés tanári segítséggel).

Feladatok:

Az egyéni képességek és egyéni szintek figyelembevételével: a megtanult ismeretek praktikus feladatok megoldásával történő gyakorlása.

Az olvasás- és íráskészség folyamatos fejlesztése.

A megszerzett ismeretek segítségével a környezetben való eligazodás, az önálló döntések és a segítség kérés lehetőségeinek alkalmazása.

Az olvasás és írás - mint információszerzés és átadás-, megjelenése természetes módon a mindennapi tevékenységek során.

Elvárt teljesítmény:

Fejlődjön fogalmi gondolkodása, analízáló-szintetizáló, akarat, belátási, döntési képessége.

Legyen képes beszédének formai és alaki összehangolására.

Tudjon rövid szövegről beszámolni szóban és írásban.

A kommunikációs helyzetekben tartsa be a normákat, illemszabályokat.

Értékelés: Félévkor és tanév végén érdemjeggyel, évente P.A.C. mérőeszközös méréssel.

1. Témakör: <i>Anyanyelv. Beszédfejlesztés.</i> Fejlesztendő kompetencia: Gondolatok, érzések szóbeli kifejezése.			Óraszám: 30
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Beszédtechnika javítása. Nyelvi kifejezésformák használata az olvasás, írás, beszéd során. Szókincsfejlesztés.	Artikulációs gyakorlatok, kiejtés javítása. A tanult nyelvtani kifejezések, fordulatok alkalmazása. A nyelvtani fogalmakról tanultak elmélyítése (szó, mondat, hang, betű, mondatfajták, egyes és többes szám, jelen és múlt idő, igekötők, toldalékok megtalálása). Szógyűjtés adott hanggal, szótaggal, szóvégi hanggal. Azonos alakú, többjelentésű szavak. Szinonim fogalmak, ellentétpárok. Szavak gyűjtése szófajok szerint.	Aktuális nyelvtani fogalmak és szabályok. Felmerülő fogalmak tisztázása, értelmezése.	Tudjon folyamatosan, megfelelő szókinccsel beszélni. Beszéd színesítése rokon értelmű szavakkal.
Meglévő ismeretek bővítése különböző témakörökben az olvasás segítségével. Társalgás változatos témákról. Egészségügyi ismeretek Háztartási ismeretek. Szabadidő. Hobbi. Családi események, ünnepek. Munkavédelmi ismeretek.	A szövegértés folyamatos ellenőrzése. Egészségmegőrzés, káros szenvedélyek kialakulásának megelőzése. Ételreceptek. Tisztítószer, élelmiszerek, háztartási gépek használati utasítása. Virágápolás, útikönyv, műsorújság, menetrend. Ünneplések megtervezése. Ajándékozás (kinek mit, anyagi lehetőségeket figyelembe venni). Balesetvédelmi szabályok, előírások.	Felmerülő ismeretlen fogalmak.	Az ismeretek és az önállóság fokának bővülése. Kapcsolódjon be a társalgásba, bátran mondja el véleményét. Az előírásokat ismerje meg, és annak megfelelően végezze munkáját.

2. Témakör: <i>Társas kapcsolatok. Konfliktuskezelési technikák.</i>			Óraszám: 55
Fejlesztendő kompetencia: Beilleszkedés és alkalmazkodás kisebb és nagyobb közösségekben.			
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
A társadalmi együttélésre jellemző kifejezések és szólások megértése (rövid történetekkel illusztrálva a szólásokat, közmondásokat).	Milyen a viszony, ha –együtt vannak sülve-főve, -eltávolodtak egymástól, -távol kerültek egymástól. Mit jelent –lóg a nyakán, -kellemetlenül érintette az eset, -megrázó élmény stb.	Az előforduló szavak, kifejezések értelmezése.	Legyen képes saját és mások viselkedését helyesen megítélni.
Mindennapos élethelyzetek, viselkedési szokások feldolgozása	A környezet hierarchikus felépítésének megtanulása, különböző viszonyulási módok gyakorlása, alkalmazása. (főnök, beosztott) Önmaguk elhelyezése a rendszerben, alá –fölérendeltség megértése, elfogadása.	A tárgyalt helyzetek átlátása, megértése, szükséges fogalmak tisztázása.	
Különböző társadalmi szerepek elfogadása, összehasonlítása.	Irányított beszélgetés (segítségkérés lehetősége, biztonság, stb.).	családtag, munkatárs, alkalmazott, teljesítmény	Az önértékelés és helyzetfelismerés folyamatos erősödése.
A korlátozottság elfogadása, saját lehetőségek felmérése, vágyak megtervezése, függés előnyei.	Késve érkezés a munkahelyre, nincs kedve dolgozni, menni, a rábízott feladatot nehézsége miatt nem tudja megoldani, elrontotta a munkadarabot, kigúnyolja munkatársa, beteg, szabadságra megy, nem talál valamit, megkapja a fizetését és társai inni, szerencsejátékozni hívják, otthon lakik, kell-e hazaadnia a fizetéséből, stb.		Vélemény megfogalmazása, megvédése és vállalása.
Beszélgetés és helyzetgyakorlatok különböző témákról, különböző személyekkel.			
Munkahelyi viselkedési szokások és problémás szituációk megbeszélése.			
Párkapcsolatok.	Milyen az igazi barát, mi engedhető meg az iskolában, mikor van a testi szerelem ideje, partnercserék, betegségek, védekezés, házasság, stb.	önzetlenség, hűség, ragaszkodás, érettség, felelőtlenség, házirend, napirend, kötelességtudó, megbízható	Kapcsolataiban legyen megbízható és őszinte.
Az együttélés szabályai.	A hazajárás ideje, munkamegosztás otthon, egyedüllét szükségessége, annak közlési módja.		

3. Témakör: <i>Olvasás - Írás</i> Fejlesztendő kompetencia: A leírtak valóságtartamának súlya és vállalása.			Óraszám: 40
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Olvasás gyakorlása.	Hangos olvasás megfelelő intonációval, kifejezően. Néma olvasás. Beszámolás az olvasottakról. Egymás kézírásának olvasása.		Tudjon egyszerű, tagolt szöveget olvasni, az olvasottakat röviden összefoglalni, értelmezni.
Újságolvasás.	Kereső olvasás (adatok, témák, ismeretek). Hírek az ország különböző tájairól.	megye, város, község, falu, tanya, országhatár	Ismerje a térképolvasást, a nagyvárosokat tudja betájolni.
Mondat értelmezése.	Egybeírt mondat szavakra bontása.	mondat, szóköz, írásjelek	Tudja a mondatot kijavítani és helyesen leírni.
Írás tempójának fokozása.	Szavak írása másolással, tollbamondással időre.	perc, másodperc, idő, gyorsaság, külalak, betűformák, lényeges és lényegtelen hibák	Törekedjen a pontos és tempós munkára.
Önálló fogalmazás írása.	Különböző mondatok másolása, egymás írásának elolvasása, értékelése.	Napló, beszámoló, e-mail, sms	Fogalmazzon meg néhány mondatot valós eseményekkel.
Képeslap, e-mail önálló megírása, megcímzése.	Egy nap eseményeinek önálló leírása néhány mondatban.		
Képeslap, e-mail önálló megírása, megcímzése.	Rövid üdvözlés küldése osztálytársnak. Rövid e-mail küldése-fogadása segítséggel.	megszólítás, tartalom, aláírás, címzés, bélyeg, postaláda, feladás	Tudja a feladatot önállóan megoldani a lap vásárlásától a feladásig.
Keltezés értelmezése és helyes leírása.	Időrendbe állítás keltezés alapján.		
Hallott szövegből szavak gyűjtése, írása.	Ételrecept felolvasása, hozzávalók kigyűjtése a szöveg alapján.	főzés, sütés, párolás	Tudjon csoportosítani és azokat leírni.
Az olvasás igényének kialakítása.	Szabadidő kulturált eltöltése, a könyvtár használata (könyvtáros segítségének igénybevétele).	Saját könyv, kölcsönzés, határidő, könyvtári kölcsönzőjegy.	Váljon rendszeres igényévé az olvasás.

4. Témakör: <i>Médiaismeret. Nem verbális információ értelmezése.</i>			Óraszám: 55
Fejlesztendő kompetencia: A vágyak és lehetőségek közötti különbség érzékelése.			
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Hiányos mondatok kiegészítése.	Hosszabb, bővített mondatba megfelelő állítmány kiválasztása, beírása.	rokon értelmű szavak, múlt-, jelen- és jövő idő	A megfelelő szavakat önállóan találja meg és írja be.
Szólások, közmondások, szlogenek, reklámszövegek értelmezése.	A szövegek értelmezése, átfogalmazása, történetbe foglalása.		Analóg feladatok megoldása.
A gyermekek élete a különböző korokban (pl.: Kincskereső kisködmön, Pál utcai fiúk, ill. napjainkban játszódó novellák, ill. filmrészletek).	Szemelvények, történetek olvasása, meghallgatása, megnézése felvételtől.	ismeretlen szavak magyarázata irigy, jószívű, segítőkész	Legyen képes a cselekedetek erkölcsi megítélésére.
Klasszikus költőink verseinek hallgatása, olvasása. (rövidebb részletek megtanulása).	Versek hallgatása. A füstbe ment terv című vers közös elolvasása.	vers, rím, ritmus, ismeretlen kifejezések magyarázata	Érzelmileg hangolódjon rá a versekre.
Himnusz. Szózat. Nemzeti dal.	A teljes művek végighallgatása, az 1. szakasz pontos megtanulása, éneklése.	A versek szavainak értelmezése, megbeszélése.	Értse meg a Himnusz és a Szózat jelentőségét, tudja pontosan elmondani és énekelni.
Tv-nézés.	Teletextről műsor kiválasztása, megkeresése.	a teletext címszavai	Igazodjon el a teletext információi között.
A valóság és a médiában ábrázolt helyzetek elkülönítése.	Hihető-hihetetlen elkülönítése, a filmekben látottakat nem lehet a valóságban megtenni, példák gyűjtése, csoportosítása (az utánpótlás veszélyeinek tudatosítása).		
Érzelmek megértése nem verbális jelzésekből, az érzelmek megfogalmazása és őszinte vállalása	Arckifejezések, gesztusok értelmezése, következtetések, reakciók (képek, mozgóképek értelmezése, saját viselkedés elemzése pl. videofelvétel, fotó alapján), helyes, helytelen differenciálása.		Legyen képes a saját véleményét udvariasan megfogalmazni. (Az őszinteség és az udvariasság szükségessége egyedi helyzetekben).

2.1.2 Számolás-mérés

Szakiskolai előkészítés 9 -10.

Cél

Segíteni a fogalmi gondolkodás fejlődését.

Elsajátítani a műveletek gyakorlása révén azokat az ismereteket és képességeket, melyekre a gyakorlati életben szükség van.

Felkészíteni a számolási, mérési ismeretek oktatásával a készségfejlesztő iskolai képzésre.

Feladat

A szakma tanításánál szükséges számolási - mérési területek súlypontos fejlesztése.

Elvárt teljesítmény

Képességeinek megfelelő mértékben alakuljon ki időbeli tájékozódása.

Képességének megfelelő mértékben tudja használni mérési ismereteit, különös tekintettel a hosszúság és tömeg mérésére.

Képességeinek megfelelő mértékben végezzen elemi műveleteket fejben és számológépen.

Értékelés: Félévkor és tanév végén érdemjeggyel, évente P.A.C. mérőeszközös méréssel.

A kerettanterv teljesítéséhez javasolt óraszámok

Évfolyam	9.	10.
Heti óraszám	5	5
Éves óraszám	180	180

A tantárgy témáinak feldolgozására javasolt időkeret

Témakör / évfolyam	9.	10.
1. Térbeli és időbeli tájékozódás	50	50
2. Műveletek	60	60
3. Mértékegységek, mérés, pénz	70	70

Szakiskolai előkészítés 9.

Cél:

Alkalmassá tenni a tanulókat a készségfejlesztő iskolában történő eredményes tanulásra.

Feladatok:

A készségfejlesztő iskolában szükséges számolási, mérési tudás minél jobb kialakítása.

A térbeli, időbeli tájékozódás fejlesztése.

Elemi pénzhasználat elsajátíttatása.

Elvárt teljesítmény:

Képességeinek megfelelő mértékben végezzen műveleteket, fejlődjön becslési, önellenőrzési képessége.

Hosszúság és tömegmérést minél gyakorlottabban végezzen.

Ismerje az otthon és az iskola közötti útvonalat, intézményen belül önállóan közlekedjen.

Ismerje meg a digitális kijelzésű órát, képességének megfelelő mértékben használjon műsorújságot.

Értékelés: Félévkor és tanév végén érdemjeggyel, évente P.A.C. mérőeszközös méréssel.

1. Témakör: Térbeli és időbeli tájékozódás Fejlesztendő kompetencia: A rendelkezésre álló idő beosztása.			Óraszám: 50
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Tájékozódás az iskola területén	Az intézmény minden helyiségének, dolgozójának, azok munkájuknak, munkahelyeiknek megismerése, lehetőség szerint felkeresése, az ott kapott megbízatások önálló teljesítése.	helyiségek, munkakörök	Mozogjon otthonosan és felelősségteljesen az iskola területén.
Tájékozódás az iskola környékén	Az intézmény címének elmondása, leírása. Környező utcák bejárása, utcanévek. A környék tömegközlekedési eszközei.	település, megye, kerület, utca, házszám, középületek, lakóépületek, közterületek	Ismerje az otthon - iskola útvonalát, igazodjon el a környező utcákban.
Alapvető földrajzi Ismeretek	Az otthon-iskola útvonal ismerete, elmondása, megmutatása a térképen. A földgömb. Magyarország és Budapest térképének tanulmányozása, piktogramok, színjelzések értelmezése. Híradások, események helyszínének megkeresése. Albumok nézegetése a Föld különböző tájairól.	égtájak, földrészek, országok természeti képződmények	Legyen alapvető térképismerete (pl.: égtájak, földrészek és néhány ország megmutatása)
Idő. Az óra	Lapozgatás, oldalszámok sorrendje meghatározott oldalak fellapozása. Időegységek, időtartamok becslése, mérése, időpontok fontossága (nyitva tartások, menetrend, TV-műsor stb.) Digitális és hagyományos óra jelzéseinek egyeztetése	Időpontok meghatározása többféle módon. (fél 8, 7.30, 19.30) másodperc, stopperóra, munkaidő, szabadidő szabadidős tevékenységek	Határozzon meg pontosan időpontot kétféle óra alapján.
Napirend, heti beosztás			Tudja az időt jól kihasználni, és hasznosan eltölteni.
Év, évszakok, hónapok	Napi tevékenységek időtartamai. Napirend készítése a tevékenységekre fordított időtartamokkal (összesen 24 óra)	1 évvel ezelőtt, 1 év óta 1 év múlva stb. kifejezések értelmezése.	Tájékozódjon tágabb időhatárokon belül.
Történelmi időszakok	Egy éves időtartam érzékelése (tavalytól mostanáig). Naptári év, tanév meghatározása évszakok periodikus váltakozása. Születési év és jelen év különbségéből az életkor kiszámítása.	régi, ócska, antik, műemlék, időszak,	Érdeklődjön a történelmi események, személyek iránt.

	Beszélgetés régi korokról. Régi épületek, bútorok, ruhák, szerszámok megfigyelése. Közeli múzeumok, antikváriumok látogatása. Történelmi évszámok, értelmezésük.		
--	--	--	--

2. Témakör: <i>Műveletek</i> Fejlesztendő kompetencia: Számológép használat.			Óraszám: 60
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Műveletek 100-as körben	A tanult műveletek végzése. Saját színvonalukon önálló számolás, közös ellenőrzés, önálló javítás. Helyérték gyakorlása, számjegyek egymás alá írása, nagyságrendek megállapítása.	egyesek, tízesek, százaskok helye, maradék hozzáadása	Becsülje meg, számítsa ki és ellenőrizze a műveletek eredményét.
Számkör bővítés	Nagy számok kiolvasása, nagyságrendjük érzékelése. Árak nézegetése árjegyzékekben a „túró rúditól az Audiig”. Számok olvasása, nagyságrendek összehasonlítása. Alaki- és helyi érték differenciálása. Telefonszám lejegyzése, elolvasása.	számok nevei tízezertől olcsó, drága, akció, leértékelés	Egyéni képességek szerint olvassa el a számokat és különböztesse meg valósan a nagyságrendjüket.
Számológép használata	Szorzás, osztás fogalma, előfordulása a mindennapi életben. Szorzás a számológéppel, ellenőrzése összeadásokkal, osztással. Az ellentétes műveletek fogalma.	sorrend, ellenőrzés becslés, kitörles, javítás	Üsse be pontosan a feladatokat, az eredményt ellenőrizze becsléssel.
Szöveges példák	Szöveges feladatok megbeszélése, szükséges műveletek megállapítása, elvégzése, ellenőrzése.	kérdés tisztázása, megválaszolása szóban	Tudja a feladatot logikusan átgondolni és a megfelelő művelet kiválasztani.

3. Témakör: <i>Mértékegységek, mérések, a pénz</i> Fejlesztendő kompetencia: A pontosság.			Óraszám: 70
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Mérési gyakorlatok	Különböző típusú mérésekhez megfelelő eszköz kiválasztása, mértékegység meghatározása. Mérőeszközök helyes használata. Mennyiségek növelése, csökkentése, értékek önálló megállapítása. Leírása.	személy- és konyhai mérleg, mérőszalag, vonalzó	Válassza ki a megfelelő mérőeszközt és mérjen pontosan.
A pénz	Papírpénzek, érmék megnevezése, értékük összehasonlítása. Összegek kiszámolása, váltások. Különböző jövedelemforrások számbavétele. Jövedelmek, megélhetési költségek, „rezsi”, villany-, gáz-, telefon-, ebéd-befizetés, BKV- bérlet nagyságrendje, összehasonlítása. Üzletekben, katalógusokban árak megfigyelése. Vásárlások. Hirdetéseken, plakátokon összegek keresése. Különböző szolgáltatások árai.	bank, bankkártya, csekk, készpénz jövedelem, adósság, hitel kölcsön, részletfizetés takarékoság	Érezze a pénz fontosságát (becsülje meg) és vigyázzon rá. Tudja differenciálni a szükséges és a luxuscikkeket.

Szakiskolai előkészítés 10.

Cél:

Alkalmassá tenni a tanulókat a készségfejlesztő iskolában történő eredményes tanulásra.

Feladatok:

A készségfejlesztő iskolában szükséges számolási, mérési tudás minél jobb kialakítása.

A térbeli, időbeli tájékozódás fejlesztése.

Elemi pénzhasználat elsajátítása.

Elvárt teljesítmény:

Képességeinek megfelelő mértékben végezzen műveleteket, fejlődjön becslési, önellenőrzési képessége.

Egyre gyakorlottabban végezze a hosszúság és a tömeg mérést

Ismerje az otthon és az iskola útvonalát, intézményen belül önállóan közlekedjen.

Ismerje meg a digitális kijelzésű órát, képességének megfelelő mértékben használjon műsorújságot.

Értékelés: Félévkor és tanév végén érdemjeggyel, évente P.A.C. mérőeszközös méréssel.

1. Témakör: Térbeli és időbeli tájékozódás. Fejlesztendő kompetencia: Eligazodás az időpontok között (dátumok).			Óraszám: 50
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Tájékozódás az otthon és az iskola környékén. Magyarország térképe Alapvető földrajzi ismeretek Időegységek Időegységek a naptól az évig Ismerkedés régmúlt korokkal	Lakóhely, iskola megmutatása a térképen. (Heves megye-Eger térképén). Járművek, útvonalak tanulmányozása térképen, egyes útvonalak bejárása, felidézése a térképen. Saját lakcím leírása, bejelölése a térképen, egymás „meglátogatása” (útvonal meghatározása). Égtájak nevei, értelmezésük (Budapesttől északra stb.) Távolságok becslése, lemérése, átszámítása. Autóutak, vasútvonalak „bejárása”. Piktogramok értelmezése. Látogatás a Planetáriumban, csillagok, bolygók a Nap, a Föld fogalma, a földgömb tanulmányozása, tengerek, óceánok, földrészek helyének meghatározása. Albumok, képes újságok lapozgatása, helyszínek megkeresése Időegységek a másodperctől az évszázadig. Eseményekhez megfelelő időegység megválasztása, időegységek adekvát használata. Jelenlegi időpont helyes megállapítása. Időtartamok kiszámítása a kezdési és befejezési időpontból. Téli és nyári időszámítás. Az év felosztása egy oldalas naptárban nap, hét, hónap, évszak év váltása minden variációban tevékenységek időtartamának meghatározása (mennyi ideig tart az iskolaév, a tavaszi szünet, az ebéd, egy mondat leírása, egy fogmosás, stb.).	tömegközlekedés, átszállás, közlekedési csomópont távolsági és tömegközlekedési eszközök Északi sark, Déli sark, Egyenlítő, földrészek, országok nevei időegységek nevei időtartam tanév, naptári év, évad, szezon, tanítási szünet, szünidő honfoglalás, király, szabadságharc, háborúk	Tudjon eligazodni az iskola és otthona környékén. Tudjon eligazodni Magyarország térképén. Értelmezze helyesen a mindennapi életben használt földrajzi kifejezéseket. Használja helyesen a tanultakat a spontán beszédben. Számítsa ki a szünidő hosszát (utolsó és első tanítási nap alapján) Értse meg az időbeliség, az időtartamok közti nagyságrendbeli különbségeket. Érdeklődjön a történelmi események, személyek iránt.

	Lakóhely történetével kapcsolatos történetek, helyszínek, múzeumok látogatása, feliratok, magyarázatok olvasása, értelmezése, hasonló témájú albumok, könyvek lapozgatása, megbeszélése.		
--	--	--	--

2. Témakör: <i>Műveletek</i> Fejlesztendő kompetencia: Összeadás alkalmazása a mindennapi életben.			Óraszám: 60
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Műveletek 100-as körben	A tanult műveletek végzése egyre nagyobb önállósággal egy és kétjegyű számokkal. Összetett, több műveletet tartalmazó feladatok végzése. Tagok felcserélése összeadásnál. Összeadás és kivonás – ellentétes műveletek összefüggéseinek felismerése.	plusz és mínusz jelentése a számolásnál és a mindennapi életben.	Ismerje fel az ellentétes műveletek összefüggéseit.
Számkör bővítése	Nagy számok kiolvasása, ezres, 10-es 100 ezres számjegyeinek megszámlálása, nagyságrendjük megállapítása, teljes számok elolvasása. Helyértékek megállapítása. 0-t tartalmazó számok kiolvasása, 1, 2, 3, és négyjegyű számok elolvasása, írása diktálás után.	tízezer, százezer, millió szám, számjegy sorszám fogalmak különbsége.	Ismerje fel a számok nagyságrendjét, alaki, -és helyi értékek különbségét értse meg.
Számológép használata	Számok, műveleti jelek hibátlan beütése, az eredmény ellenőrzése fordított művelettel.	számológép-számítógép különbsége	Alkalmazza megbízhatóan a számológépet.
Szöveges feladatok	Több művelettel végezhető szöveges feladatok megértése, tervezés, műveletek elvégzése, válasz megfogalmazása szóban.	tervezés, végrehajtás, válasz megfogalmazása.	Tervezze meg a feladat megoldását, és számolja ki helyesen a feladatot. Próbálja helyesen megfogalmazni a szöveges feladatban feltett kérdésre a választ.

3. Témakör: <i>Mértékegységek, mérések, a pénz</i> Fejlesztendő kompetencia: Felelős pénzhasználat.			Óraszám: 70
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Mérési gyakorlatok	Mérőeszközök használatának megfigyelése különböző üzletekben. Egymás testmagasságának mérése, összehasonlítása. Egymás testsúlyának becslése, mérése. Adatok feljegyzése. Mérések megismétlése fél év után, változás kiszámolása. Súly- és térfogat-mérések a tankonyhán. A napi gyakorlatban használt mennyiségekkel kapcsolatos fogalmak megismerése (pl. csipetnyi só, csepp ecet, borsónyi, diónyi, morzsányi, ujjnyi, hajszálvékony, stb.) Hosszúságmérés a szövessel kapcsolatos nagyságrendben. Mért adatok összehasonlítása, szemmérték ellenőrzése méréssel, optikai „csalódások” ellenőrzése (egyenlő, pedig eltérőnek látszik stb.)	több, kevesebb, pontosan annyi nőtt, hízott, fogyott	Válassza ki és alkalmazza helyesen a mérőeszközt.
A pénz	Papírpénzek, pénzermék felismerése, értékük. „Mit vehetnél ennyi pénzből?” becslés, javítás. Hasonló áruk keresése több katalógusban. „Melyik olcsóbb?” Árak és mennyiségek összefüggése. Akciós árak, az eredeti és a leszállított ár különbségének kiszámítása. Termékek árainak becslése, ellenőrzése „mennyit tévedtél?” Pénz beosztása. Szükséges és szükségtelen áruk. Számlák befizetésének, pénz feladásának megfigyelése.	papírpénzek felismerése, címletükről és színükről megtakarítás bank, posta, csekk, bankkártya, ellenőrző szelvény	Tudja a pénz gondos kezelését, megőrzését, felelősségteljesen gondolkodjon a pénzzel kapcsolatban.

2.1.3 Állampolgári ismeretek

Szakiskolai előkészítés 9-10.

Cél

Az általános iskolában elsajátított ismeretekre építve a felnőtt élet mindennapjait átszövő történelmi, állampolgári és lakóhelyi ismeretek elmélyítése, pontosítása.

A tantárgy tanulása során a tanuló egyre differenciáltabban megismeri az állampolgárságával, személyi okmányaival kapcsolatos jogokat és kötelezettségeket, a társadalmi együttéléssel kapcsolatos szabályrendszert. Felismeri az állampolgársághoz kapcsolódó és a mindennapi társadalmi életben előforduló tevékenységeknél a szükséges és elégséges segítségigénylési lehetőségeket, képes támogatott módon döntéseket hozni, képviselni saját véleményét, igényeit. A lakóhely és a közvetlen környezet közlekedési lehetőségeinek megismerése megteremti az alapját a készségfejlesztő iskola külső helyszínein történő feladatvégzéshez szükséges, fokozatosan egyre önállóbb közlekedés előkészítésének. A gyalogos, a kerékpáros és tömegközlekedési lehetőségek és szabályok feltérképezésével a tantárgy segíti az optimális útvonal és a biztonságos lehetőség kiválasztását. Az alapvető történelmi ismereteken keresztül a tanuló felismeri a jelenkor társadalmi ünnepeinek fontosságát, a jelképek jelentőségét, példamutató elődeink tetteinek értékét. Elmélyül igénye a megfelelő külsőségek mellett az ünnepeken történő aktív részvétel iránt, átérzi a hagyományokra épülő aktuális történések fontosságát.

Feladat

Az erkölcsi nevelés terén a társadalmi együttélés szabályainak betartására törekvő magatartás támogatása, az alkalmazkodás, a közösségi felelősségvállalás tudatosítása.

Emlékezetes elődeink pozitív példájának megismerésén keresztül a nemzeti öntudat, hazafias nevelés céljainak megvalósítása.

Az állampolgárságra, demokráciára nevelés fejlesztési terület támogatja a személyes adatok védelmét, az állampolgári jogok és kötelezettségek igénylésének megerősítését, a demokratikus intézményrendszeren belüli eligazodást.

Az önismeret és társaskultúra fejlesztésének területén a lakókörnyezet, a társas közlekedés és a társadalmi megmozdulások, ünnepek egyre differenciáltabb megismertetése, az ezekkel összefüggő szabályrendszerek betartásának segítése.

A családi életre nevelés területén a családi élettel kapcsolatos, a demokratikus intézményrendszerhez köthető adminisztratív ügyintézők megismertetése, az ezekhez szükséges segítség igénybe vételének lehetősége.

A médiatudatosságra nevelés fejlesztési területén a társadalmi eseményekhez köthető tartalmak keresése, figyelemmel kísérése.

Elvárt teljesítmény

Személyes adatait ismerje, és használja megfelelően.

Rendelkezzen általános földrajzi, honismereti, kulturális ismeretekkel.

Közlekedésben, napi élelmiszervásárlásban szerezzen jártasságot.

Ismerje a közintézményeket, azok szolgáltatásait, tudjon kihez és hova forduljon segítségért, ismerjen segítségnyújtó szervezeteket.

Legyen ismerete a biztonságos szexuális életéről.

A hétköznapi és ünnepek természetét, lelkiségét értse meg, vegye ki részét a feladatokból és az ünneplésből.

Legyen igénye az egészséges életmódra, a szabadidő eltöltéséhez rendelkezzen megfelelő ismeretekkel és gyakorlattal, ne unatkozzon.

Igényeinek megfelelő közösségekhez tartozzon, és aktívan vegyen részt a programokban (ÉNEK, munkahely, klub, gyülekezet).

Baráti-, munkatársi-, párkapcsolataiban viselkedjen megfelelően, legyen közösségi ember.

Ismerje meg Eger városa és Heves megye legfontosabb nevezetességeit.

Ismerje meg intézményünk hagyományait.

Értékelés: Félévkor és tanév végén érdemjeggyel, évente P.A.C. mérőeszközös mérés

A kerettanterv teljesítéséhez javasolt órakeret

Évfolyamok	9.	10.
Heti óraszám	1	1
Éves óraszám	36	36

A tantárgy témáinak feldolgozására javasolt időkeret

Témakör / Évfolyam	9.	10.
1. Személyi adatok. Állampolgári ismeretek	8	8
2. Lakóhelyismeret – Közlekedésre nevelés	10	10
3. Történelmi ismeretek – Társadalmi ünnepek	18	18

Szakiskolai előkészítés 9.**Cél:**

Bővíteni azokat az ismereteket és biztosítani azokat a gyakorlatokat, melyek a társadalomba történő beilleszkedést segítik.

Tanult képességeinek függvényében felkészülni a felnőtt életre.

Reális elképzeléseket, vágyakat kialakítani a jövőt illetően, és ezekhez biztosítani a megfelelő tudást, gyakorlati kompetenciát.

Feladat:

A megadott témakörökben egyéni haladás biztosítása.

Minél több látogatás szervezése szolgáltató- és közintézményekbe.

Segítő szervezetek meglátogatása.

Helyzetgyakorlatokban, szituációs játékokban, a viselkedéskultúra és önismeret megtanítása, kialakítása.

Elvárt teljesítmény:

Ismerje és tanulja meg a fontosabb személyi adatokat.

Kulturált közlekedés és viselkedés.

Vásárláskor legalább hasznos közreműködés.

Reális elképzelés jövőbeni életéről, lehetőségeiről.

Tudjon segítséget kérni.

Találjon elfoglaltságot magának, és ne unatkozzon.

Ismerje és készüljön az ünnepekre.

Vegye ki részét a környezetében előforduló munkában.

Ismerje meg Eger városának nevezetességeit.

Ismerje fel Heves megye fontosabb látnivalóit.

Az intézmény ünnepségein méltóan vegyen részt.

Értékelés: Félévkor és tanév végén érdemjeggyel, évente P.A.C. mérőeszközös mérés

1. Témakör: <i>Személyi adatok. Állampolgári ismeretek</i>			Óraszám: 8
Fejlesztendő kompetencia: Személyes dokumentumok fontosságának felismerése és körültekintő használata.			
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Személyes adatok, az azonosítás módja, igazolása (pl. újjlenyomat). A személyi adatok körének folyamatos, bővítése, gyakorlása. Rokonsági fokok megismerése.	Születési anyakönyvi kivonat, diákigazolvány, személyi igazolvány nézegetése. Szituációs játékok az adatok gyakorlására. Másolás, írás, adatlapokkal való ismerkedés, memorizálás. Irányított, beszélgetés, rajzolás.	Születési anyakönyvi kivonat, Személyi igazolvány, személyes adatok, családi és utónév, állampolgárság, személyi igazolvány száma, telefonszám, TAJ kártya	Tanulja meg, és írja le vagy másolja le nevét, legfontosabb személyi adatait. Ismerje a közeli hozzátartozók adatait (nevek, címek). Tudja az iskola nevét, címét.
Mi jellemző rám? Önismeret, jellemzés, jó- és rossz tulajdonságok. Családi kapcsolatok. Viták. Iskolai kapcsolatok, osztálytársak, barátok.	Beszélgetés, csoportosítás. Szituációs játék. Képek, könyvek, videofilmek megtekintése. Felvétel készítése helyzetgyakorlatokról, a felvételek megtekintése és megbeszélése.	Jellemzés. Tulajdonság, Viselkedés, Bírálat. Dicséret.	Ismerje fel a jó és a rossz tulajdonságokat. Ismerje a helyes viselkedés formáit, fordulatait. Tudja kezelni az érzelmeit.
Szeretet, szerelem érzése. Helyes viselkedés: – Érzelmi kapcsolatok férfi és nő között. Párkapcsolatok.		Szeretet, szerelem.	
Közlekedés és vásárlás közbeni kommunikáció, és viselkedés. Udvariassági formák ismerete és használata.	Szituációs játékok. Tanulmányi séta. Tankönyvhasználat, feladatlapok kitöltése.	bolt, szaküzlet, bevásárlóközpont, áruház, forgalomban lévő pénzek, élelmiszer árak, ruházati cikkek ára, műszaki cikkek ára, kocsik, lakás ára és a fizetés viszonya	Ismerje és használja az udvariassági formákat.
A napi fogyasztásban fellelhető áru, szaküzlethez történő hozzárendelése. Bevásárlóközpont megismerése.	Segítséggel vásárlás gyakorlása.		Segítséggel merjen vásárolni.

2. Témakör: <i>Lakóhelyismeret – Közlekedésre nevelés</i>			Óraszám: 10
Fejlesztendő kompetencia: Figyelmes, körültekintő közlekedés.			
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
A főváros és lakóhelye nevezetességeinek, földrajzi jellemzőinek, élővilágának megismerése, térképismeret kialakítása, fejlesztése. Magyarországról tanult földrajzi ismeretek összefoglalása, rendszerezése (felszíni formák, ipari- és mezőgazdasági termelés, nevezetességek, megyék, városok, környező országok, Európai Unió, stb.) A különféle közlekedési eszközökön az utazás feltételeinek megismerése, az utazás megvalósítása segítségével. Az utazással kapcsolatos piktogramok megismerése. A közlekedés szereplőinek felelőssége. A gyalogos közlekedés szabályainak pontos ismerete és betartása. A járművek vezetéséhez szükséges feltételek ismerete és betartása (jogosítvány, és képzettség nélkül nem vezethet járművet)! Kerékpározás közben is a közlekedési szabályokat kell követni. Eger város nevezetességei Heves megye látnivalói	Idegenforgalmi kiadványok, fotóalbumok, nézegetése, atlasz, feladatlap, tankönyvhasználat. Munka homokasztalon vagy színes gyurmával. Tanulmányi kirándulás (a tágabb lakókörnyezet megismerése). Térkép használata, terepasztal használata, filmek megtekintése és megvitatása. Prospektusok, szórólapok, plakátok gyűjtése, tablók készítése. Tankönyvhasználat, feladatlapok kitöltése, utazás különféle járműveken. Tanulmányi séta. Szituációs gyakorlatok. A szabályok biztos ismerete és gyakorlása. Térképen a szokásos közlekedési útvonalak áttekintése. Mi a teendő, ha leáll a közlekedés valamilyen okból? Alternatív közlekedési lehetőségek. Tanulmányi séta Tanulmányi kirándulás	ország, haza, főváros, nagyváros, lakóhely, domborzati, gazdasági, utca térkép, nevezetesség, turista, idegenforgalom, külföld, belföld, nemzeti büszkeség Európai Unió (zászló, Himnusz), uniós jogok (munkavállalás, utazás, stb.) Közlekedési szabály. Segítség kérése. érvényes jegy, érvényes bérlet, megállók, állomások, pályaudvarok, információ, piktogramok Bazilika, Eger vára, Dobó-tér. Szilvásvárad, Szalajka-völgy	Értse a domborzati térkép szín és jelrendszerét. Honismeretében fejlődjön, legyen minél több konkrét ismerete. Találja meg a térképen lakóhelyét. Ismerjen budapesti nevezetességeket. Gondolatait tudja néhány mondatban elmondani. Tartsa be a viselkedési normát. Értse a piktogramokat, ismerje meg a megállót, állomást jelentő táblát. Ismerje a közlekedés legfontosabb szabályait. Ismerje a közlekedési csomópontok jellemzőit. Ismerje az útvonalat és járműveket, amikkel az iskolába jár. Ismerje fel a város nevezetességeit. Élményeiről tudjon beszámolni

3. Témakör: Történelmi ismeretek – Társadalmi ünnepek Fejlesztendő kompetencia: Az ünnepek ismétlődése.			Óraszám: 18
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
A tanult történelmi ismeretek felszínén tartása (történelmi korok régmúlttól napjainkig). Tájékozódás az időszalagon.	Képválogatás adott eseményekkel kapcsolatban, történelmi személyek felismerése tetteik, tulajdonságaik alapján stb. Könyvek, feladatlapok használata. Irányított beszélgetés.	történelem, nemzet, haza, vallás, összetartozás emlékezet, hagyomány	Legyen tájékozott a régmúlt, és a jelen eseményeiben.
Napjainkban lezajló társadalmi események figyelemmel kísérése (választások: képviselők –országgyűlési-, önkormányzati-, európai parlamenti stb.).	Plakátok, szórólapok, képes riportok, stb. Az érintett személyek felismerése, megnevezése. Néhány országosan ismert vezető nevének, funkciójának ismerete.	politikai berendezkedéssel kapcsolatos fogalmak (parlamentáris demokrácia, nemzeti jelképeink, stb.).	Tájékozódjon a körülötte zajló politikai eseményekről.
Ünnepek csoportosítása. Szokások, normák. (Pl.: öltözködés, terítés), történelmi-, naptárismeret.	Aktív részvétel ünnepeken (műsor készítése, szerep vállalása, dekoráció készítése, stb.).	egyházi, nemzeti, állami, családi, társadalmi, ünnepek,	Külsőségében és tartalmában ismerje ünnepeinket, legyen lelkes, készüljön ezekre.
Eger fontosabb történelmi eseményei. Iskolai ünnepi műsorokra felkészülés.	Emlékhelyek látogatása	Egri vár eseményei.	Érdeklődően vegyen részt a látogatásokon.

Szakiskolai előkészítés 10.**Cél:**

Bővíteni azokat az ismereteket és biztosítani azokat a gyakorlatokat, melyek a társadalomba történő beilleszkedést segítik.
A tanulót képességeinek függvényében felkészíteni a felnőtt életre.
Kialakítani reális elképzeléseket, vágyakat, jövőjét illetően és ezekhez biztosítani a megfelelő tudást, gyakorlati kompetenciát

Feladat:

A megadott témakörökben képességeinek megfelelő egyéni haladás biztosítása.
Minél több látogatás szervezése szolgáltató és közintézményekben.
Célszervezetek és egyéb védő munkahelyek, ÉNEK felkeresése.
Helyzetgyakorlatokban, szituációs játékokban a viselkedéskultúra és önismeret elsajátítása.

Elvárt teljesítmény:

Ismerje fel és tanulja meg a fontosabb személyi adatait.
Kulturált közlekedés és viselkedés.
Vásárláskor aktív közreműködés.
Reális elképzelés a jövőbeni életéről, lehetőségeiről.
Tudjon segítséget kérni.
Találjon elfoglaltságot magának, és ne unatkozzon.
Ismerje és készüljön az ünnepekre.
Vegye ki részét a környezetében előforduló munkában.

Értékelés: Félévkor és tanév végén érdemjeggyel, évente P.A.C. mérőeszközös méréssel.

1. Témakör: <i>Személyi adatok. Állampolgári ismeretek</i> Fejlesztendő kompetencia: Öszinteség a kapcsolatokban.			Óraszám: 8
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Családi viszonyok, rokonsági kapcsolatok.	Családfa készítése.	Rokon – ismerős, családfa,	
Nyomtatványok, adatlapok kitöltése személyi adatokkal, aláírással.	Űrlapok kitöltése, aláírás megfelelő nagyságú betűkkel (pl. útlevél igényléséhez stb.)	állampolgárság, személyi igazolvány száma, telefonszám, TAJ kártya, adószám, Ujjlenyomatvétele, rendőrség, Vérvizsgálat, titkolás – beismerés,	Tudja, hogy a személyes adatok kiadása, és az aláírás felelősséggel jár.
Mi jellemző rám? Külső megjelenés, ujjlenyomat, hangszín, pl. a vérből megállapítható azonosság DNS.	A tulajdonságok csoportosítása különböző szempontok szerint (pl. megváltoztatható tulajdonság: hajszín, állandó, csak egy emberre jellemző tulajdonság: ujjlenyomat, stb.).		
Önismeret, jellemzés, jó- és rossz tulajdonságok. Az „ÉN” kapcsolódása: szoros és felszínes kapcsolatok közötti különbségek észrevétele, a kapcsolatok kétoldalúak, a partner szándékától is függnék.	Önbírálat, mások bírálata, a kritika elfogadása, vélemény megvédése szituációs gyakorlatok a témával kapcsolatban (pl. rendezetlen külsővel jelentél meg az iskolai ünnepélyen, a kulturált étkezés szabályait nem vetted figyelembe az osztálykiránduláson, stb.)	Illik – nem illik, Bocsánatkérés, megbocsátás	Tudja magát és társait jellemezni.
A családi kapcsolatok egész életre szólnak.	Szülők, nagyszülők tisztelete miben nyilvánulhat meg?	Tiszteletlenség,	Tudja felsorolni és megnevezni
Viták, érdekek, ellentétek megoldása békés úton, ha kell segítséget is lehet kérni.	Helyzetgyakorlatok.	Vita, veszekedés, gyűlölet, tettelegesség,	kapcsolatait, vonzalmait és nevezze meg azok típusát.
Iskolai, munkahelyi, lakóhelyi kapcsolatok. Beilleszkedés, alkalmazkodás, egymás tisztelete és segítése.	Alkalmazható kommunikációs formák.	Elfogadás, elutasítás.	
Szeretet, szerelem érzése.		Udvarlás, szakítás,	
Helyes viselkedés – Érzelmi kapcsolatok férfi és nő között.	Filmrészletek irodalmi szemelvények a témával kapcsolatban. Te mit tennél? Azonosulás a szereplővel, ítéletalkotás, helyes, helytelen felismerése.	visszaütasítás, viszonzatlan érzelmek,	Tudja megfogalmazni a kapcsolatokra vonatkozó igényét.
Párkapcsolatok. Házasság. Családi felelősség, kötöttség.	Helyzetgyakorlatok.	Törvényes, tartós, futó kapcsolat, következmények vállalása	Viselkedjen felelősséggel.

2. Témakör: <i>Lakóhelyismeret – Közlekedésre nevelés</i>			Óraszám: 10
Fejlesztendő kompetencia: Körültekintő közlekedés.			
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Lakóhelye nevezetességeinek, földrajzi jellemzőinek, élővilágának megismerése. Térképismeret kialakítása, fejlesztése.	Különböző léptékű térképeken tájékozódás, adott helyszín megkeresése, meghatározása. Képek válogatása, csoportosítása (pl. épületek funkciója, kora, stb. szerint).	Kicsinyítés, helymeghatározás, tájékozódás,	Egyszerűbb térképen tájékozódjon kis segítséggel.
A különféle közlekedési eszközökön az utazás feltételeinek megismerése, az utazás megvalósítása segítséggel. (menetrend, tájékoztató)	Közlekedés fokozott önállósággal, az utazások megtervezése, a szükséges eszközök, előkészítése, ellenőrzése indulás előtt (pl. igazolvány, pénz, bérlet, lakáskulcs, útravaló, stb.).	Körültekintés, megfontoltság, menetrend, menetidő, késés, útravaló, poggyász, helyjegy,	Személyes tárgyait, (poggyászt) tartsa számon, és vigye magával az utazáshoz szükséges iratait.
Az utazással kapcsolatos piktogramok megismerése. A közlekedés szereplőinek felelőssége. A gyalogos közlekedés szabályainak pontos ismerete és betartása. A járművek vezetéséhez szükséges feltételek ismerete és betartása (jogosítvány, és képzettség nélkül nem vezethet járművet)! Kerékpározás közben is a közlekedési szabályokat kell követni. Eger város nevezetességei Heves megye látnivalói	Közlekedési táblák, jelzések ismerete. Helyzetgyakorlatok, filmek megtekintése, a szituációk megbeszélése. Tanulmányi séta. Önálló közlekedés adott helyre, adott helyről. Balesetek megelőzése, szabályok betartása, ill. felelőtlen közlekedés következményeivel kapcsolatos film megtekintése és megbeszélése. Kerékpáros közlekedés a „KRESZ” parkban, ill. gyér forgalmú utcán. Tanulmányi séta Tanulmányi kirándulás	Jelzőtábla, KRESZ, kötelező betartani, büntetés, Felelőtlen – felelős, Közlekedési táblák, tájékoztató táblák felismerése, megnevezése. Szabályos – szabálytalan, szabálysértés, büntetés, A kerékpárral, kerékpározással kapcsolatos megnevezések, fogalmak. Bazilika, Eger vára, Dobó-tér. Szilvásvár, Szalajka-völgy	Ismerje fel, és vegye figyelembe a közlekedéséhez szükséges jelzéseket. Tudás, és engedély nélkül ne vezessen járművet. Tanulja meg, és alkalmazza a kerékpáros közlekedés szabályait. Ismerje fel a város nevezetességeit. Élményeiről tudjon beszámolni.

3.Témakör: <i>Történelmi ismeretek – Társadalmi ünnepek</i>			Óraszám: 18
Fejlesztendő kompetencia: Régi korok embereinek tisztelete és emléküik ápolása.			
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
A tanult történelmi ismeretek felszínén tartása (történelmi korok régmúlttól napjainkig). Tájékozódás az időszalagon. A történelmi korokhoz kapcsolható helyszínek, épületek megismerése, az eseményhez kapcsolható személyek, népcsoportok megnevezése. (pl. Piramisok – fáraók - egyiptomi kultúra, Róma – pápaság – kereszténység – templomok, szobrok, képek, ünnepek, Hősök tere – szobrok, a magyarság híres vezérei, királyai, a kapcsolódó események stb. Parlament – az országgyűlés tagjainak munkája, választása, az ország működése, törvényhozás, stb.) Magyar Műszaki és Közlekedési Múzeumban a közlekedési eszközök fejlődése, változása (esetleg utazás „nosztalgia járművön”). Közeli múzeum, skanzen meglátogatása (felkészülés a látnivalókról, melyik korban készült pl. épület, milyen munkát végeztek az ott élő emberek, milyen volt a ruházatuk stb.) Ünnepek csoportosítása. Szokások normák. (Pl.: öltözködés, terítés), történelmi-, naptárismeret. Eger fontosabb történelmi eseményei. Iskolai ünnepi műsorokra felkészülés.	Képválogatás adott eseményekkel kapcsolatban, történelmi személyek felismerése tetteik, tulajdonságaik alapján stb. Könyvek, feladatlapok használata. Irányított beszélgetés. Történelmi eseményekről, személyekről filmrészletek, filmek, leírások megismerése, a kapcsolódó ismeretek rendszerezése, összefoglalása. Az ipar, közlekedés régi eszközeiről képek, rajzok gyűjtése, tábló készítése. Albumok, szórólapok, képek, internetről gyűjtött anyag. Tanulmányi kirándulás. Aktív részvétel ünnepeken (műsor készítése, szerep vállalása, dekoráció készítése, az elkészült műsor, szereplés rögzítése, a felvétel megtekintése és véleményezése, hibák és a jól sikerült részek bírálata, stb.). Emlékhelyek látogatása	történelem, nemzet, haza, vallás, összetartozás emlékezet, hagyomány politikai berendezkedéssel kapcsolatos fogalmak: (alkotmány, parlamentáris demokrácia, stb.) Feltaláló, kísérlet, elavult, A felmerülő fogalmak és tárgyak megnevezése. egyházi, nemzeti, állami, családi, társadalmi, ünnepek, Egri vár eseményei.	A tanult történelmi események és személyek ismerete. Segítséggel vegye észre a környezetében lévő tárgyak, eszközök körében is a változást. Ismerje az ünnepek tartalmát és jelentőségét. Külsőségeiben és tartalmában is tudja ünnepelni. Érdeklődően vegyen részt a látogatásokon

2.1.4 Osztályfőnöki óra

Szakiskolai előkészítés 9 -10.

Cél

Az osztályba járó tanulók közösségének kialakítása, fejlesztése, a csoporthoz tartozás, identitás tudatosítása.
A tanulók segítése önismeretük fejlesztésében, személyiségük stabilizálása a lehetséges életpálya elérésének céljai érdekében.

Feladat

- a szociális képességek (a kapcsolatteremtés, a kommunikáció, az empátia, a tolerancia, a kooperáció, a konfliktuskezelés stb. képességeinek) fejlesztése főként az osztályban megélt saját élmények, tapasztalatok alapján.
- a társadalmi beilleszkedés támogatása, az élet különböző területeire érvényes szabályok rendszerezése, a felnőtt élet megkezdésének előkészítése
- az iskolai közösségi programokhoz történő kapcsolódás előkészítése, tervezése, az ünnepélyeken, megemlékezéseken a csoport szerepvállalása.

Elvárt teljesítmény

A tanuló képes

- az osztályközösség és viselkedéskultúra alakítására,
- saját képességeinek ismeretére, jövőjének reális tervezésére,
- aktívan részt venni az intézmény és a lakóhely életében.

A kerettanterv teljesítéséhez javasolt órakeret

Évfolyamok	9.	10.
Heti óraszám	1	1
Éves óraszám	36	36

A tantárgy témáinak feldolgozására javasolt időkeret

Témakör / Évfolyam	9.	10.
1. Aktuális témák	20	24
2. Felkészülés a felnőtt életre	10	6
3. Beilleszkedés, alkalmazkodás	6	6

Szakiskolai előkészítés 9.

Cél:

Az osztályba járó tanulók közösségének kialakítása, fejlesztése, a csoporthoz tartozás, identitás tudatosítása.

A tanulók segítése önismeretük fejlesztésében, személyiségük stabilizálása a lehetséges életpálya elérésének céljai érdekében.

Feladat:

A szociális képességek (a kapcsolatteremtés, a kommunikáció, az empátia, a tolerancia, a kooperáció, a konfliktuskezelés stb. képességeinek) fejlesztése főként az osztályban megélt saját élmények, tapasztalatok alapján.

A társadalmi beilleszkedés támogatása, az élet különböző területeire érvényes szabályok rendszerezése, a felnőtt élet megkezdésének előkészítése.

Az iskolai közösségi programokhoz történő kapcsolódás előkészítése, tervezése, az ünnepélyeken, megemlékezéseken a csoport szerepvállalása.

Elvárt teljesítmény:

A tanuló képes

- az osztályközösség és viselkedéskultúra alakítására,
- saját képességeinek ismeretére, jövőjének reális tervezésére,
- aktívan részt venni az intézmény és a lakóhely életében.

1. Témakör: <i>Aktuális témák</i>			Óraszám: 20
Fejlesztendő kompetencia: Saját környezetének ismerete			
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
- A közösség építése érdekében saját teendőinek feltérképezése. - A közösség életében adódó aktuális, váratlan események kezelési módjának elsajátítása. - Egyéni és közösségi ünnepek, események ismerete, és felkészülés a közösség alkalmaira (ünnepélyek, külső programok). - Tágabb közösségről szóló hírek, események követése, a megfelelő alkalmakon aktív (passzív) részvétel.	- Az intézmény (iskola, munkahely) hagyományainak, történetének megismerése. - Tervek készítése (naptáron bejelölni az alkalmakat), jelmez készítése, öltözék megválasztása, a közös élmények megbeszélése, az elkészült fotók, felvételek közös megtekintése, a látottak megvitatása. - Aktív részvétel ünnepeken (családi és közösségi alkalmakon), az ünnepnek megfelelő szokások, külsőségek megtartása (meghívó, plakátkészítés, vendégvárással kapcsolatos teendők, ünnepi műsorban szerepvállalás, fényképezés, beszámoló szóban, írásban az eseményről). - Tanulmányi séta, kirándulás, múzeumlátogatás. - A tapasztalatok, ismeretek rendszerezése. - A közösség életében felmerülő probléma megfogalmazása, véleményalkotás, vita (programválasztás, viselkedési, öltözködési, igazmondási konfliktusok). - Újságcikkekben, napi híradóban, magazinműsorban olvasott, hallott, látott esetek megbeszélése, saját ítélet megfogalmazása. - Egyéni tapasztalatok, vélemények gyűjtése.	Az ünnepekkel, eseményekkel, osztályközösséggel kapcsolatos fogalmak köre.	- Szűkebb és tágabb közösséget megismerni, annak életét, történetét figyelemmel kíséreni. - Aktivitást és együttműködést tabusítani. - Megegyezőssel programokat tervezni, a közös eseményeken aktív részvétel. - Saját véleményét megfogalmazni, és azt bátran képviselni. - Toleráns viselkedést tanúsítani, vitázni, az álláspontot rugalmasan megváltoztatni meggyőzés hatására.

2. Témakör: <i>Felkészülés a felnőtt létre</i>			Óraszám: 10
Fejlesztendő kompetencia: célorientáltság			
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
- A felnőtt lét előnyei, hátránya. - Kötelességek, szabályok (munkahelyi-, lakóhelyi előírások, balesetvédelmi, tűzrendészeti szabályok). - Időbeosztás (munka, pihenés, szórakozás helyes aránya). - Napi rutin tudatos alakítása az egyéni lehetőségeknek megfelelően. - A felnőtt élettel kapcsolatos élethelyzetek számbavétele. - Lakás (lakásfenntartás költségei, takarékoság, lakás tisztántartása, bezárása). - Személye körüli teendők (higiénia, öltözködés, kulturált megjelenés, egészséges étkezési szokások, idegenekkel távolságtartás, az intim szféra tiszteletben tartása). 8. Pályaválasztás, munkavállalás, munkahely (munkavégzéssel kapcsolatos teendők, alkalmazkodás, figyelem fontossága, fizetés beosztása, banki szolgáltatás körültekintő igénybe vétele. 9. Pihenés, szórakozás, szabadság (kulturált időtöltés, megfelelő társaság kiválasztása, káros szenvedélyek kerülése).	- A kíváncsi tulajdonságok tudatos kialakítása, fejlesztése, szituációs gyakorlatok. - Szembesülés reális és irreális tervekkel (vágyak és a lehetőségek tudatosítása). - Írott és íratlan szabályok (iskolai szabályok, közlekedési szabályok, játékszabályok) betartása, megszegése, következmények (példák saját élményekből, filmekből). - Videofilm megtekintése, megbeszélése, helyes, nem helyes felismerése. - Személyes higiénia napi rutinja, heti teendők (hajmosás), havi (hajvágás) számbavétele, tudatosítása. - Lakás tisztántartása, rendje (napi-, heti-, havi teendők) és biztonsága (bezárása, idegenek távoltage), szomszédokkal szembeni viselkedés, egymás segítése. - Saját napirend összeállítása. - A tervezett élet előnyeinek tudatosítása. (A mai napra tervezett feladatok és tevékenységek az e havi, ez évi, későbbi terve végiggondolása tervezése.) - Különböző munkakörökhöz szükséges tulajdonságok számbavétele. - Képességlista készítése a számba jövő munkakörökről (pl. a takarító: pontos, kitartó, megbízható, rendszerető).	munkafegyelem, baleset, figyelem, létfeltétel, táplálkozás, lakás, ruházkodás, a pénz értéke, törvény, szabály, igazságszolgáltatás, büntetés, saját érdek, választó, képviselő, képviselő. személyi igazolvány, határátlépés, állampolgár, sajátkezü aláírás, tájékozódás, tapasztalatszerzés, próbálkozás, tanács, tanácsadó, kötelesség, mulasztás, tévedés, hiba kijavítása, elnézés kérése, bank, folyószámla, átutalás, fedezet, takarékoskodás, titkos kód, bankkártya, kölcsön, kezes, ápoltság, tisztító, vonzó, sminkelés, káros szokás, egészségmegőrzés, mértékletes, lustaság, jóleső fáradtság, szenvedély, visszautasítás	- Reális önismeretre és valós helyzetértelmezésre törekedni. - Tudatosan cselekedni, erőfeszítést tenni a kívánt cél elérése érdekében. - Norma, normakövetés (példakép). - Mindennapi tevékenységeiben fontossági sorrendet felállítani. - Megérteni a munkafegyelem tartalmát. - Ismerni és betartani az általános balesetvédelmi szabályokat. - Téves vélemény-, megalapozatlan bizalom káros következményeit figyelembe venni (becsapottság, kihasználás, megkárosítás, rossz hatások).

- Helyes – helytelen (viselkedési szokások kialakulása, szenvedélyek kialakulása, – dohányzás, italozás, játékfüggőség, kábítószer fogyasztás).	- Különböző munkahelyek megismerésére tanulmányi séták (pl. boltok, raktárak, konyhák, műhelyek stb. megtekintése). - Beszélgetés, szituációs játék, képek nézegetése, csoportosítása. - Megcélzott szakma szerinti képességek intenzívebb fejlesztése (pl.: tevékenység egyre hosszabb ideig, rendszeresség fejlesztése, megtartó emlékezet fejlesztése, utasítások megjegyzése, végrehajtása). - Pihenés: kirándulás, testedzés, tánc, kézműves tevékenységek, egyedül, együtt a családdal, társaságban. - Egészségmegőrzés, kondicionálás lehetőségei (életmód, életvezetés). - Egészségkárosító szokások számbavétele (prospektusok gyűjtése, szituációs gyakorlatok), a visszautasítás gyakorlása. - A pénz értékének tudatosítása. A takarékoság lehetőségeinek megbeszélése. - Helyzetgyakorlatok, tanulmányi séta bankban, számlanyitáshoz szükséges adatok és kapcsolatos teendők és veszélyek.		- A pénz kezelésének fontosságát ismerni, gazdálkodásában a könnyelműséget kerülni. - A pihenés szükségességét és formái ismerni.
--	--	--	---

3. Témakör: <i>Beilleszkedés, alkalmazkodás</i>			Óraszám:6
Fejlesztendő kompetencia: helyes értékválasztás			
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
- Tanulói jogok és kötelességek. - Házi rend. - Tűz- és balesetvédelem. - Napirend. - Tanórán kívüli elfoglaltságok. - Tanulás és tudás. - Bevélt és új tanulási módszerek kialakítása („a tanulás tanulása”, tanulási technikák megismerése). - Műhelyek, munkahelyek megismerése, munkatársi kapcsolatok. - Gyakorlati tantárgyakkal kapcsolatos képességek feltérképezése (többek között kézügyesség, kitartás, pontosság, megbízhatóság).	-- A házirenddel, munkarenddel kapcsolatos kérdések megvitatása (kérdések megfogalmazása). - Időbeosztás, órarend. - Hatékonyság ellenőrzése. - Saját tanulási stratégia megkeresése, az előnyök és hátrányok mérlegelésével. - Beszámoló az önálló tanulásról és a tanuló párok együttműködésének tapasztalatairól. - Kérdések megfogalmazása az új tantárgyakkal kapcsolatban. - Kapcsolatépítés, aktív együttműködés.	egyéni tanulás, tanulócsoport, kötelező tanóra, igazolt-igazolatlan hiányzás, legális munkavégzés, feketemunka, helytörténet, múlt, közelmúlt, együttérzés, önkéntesség, önfeláldozás, karitatív tevékenység	- A szabályokat elfogadni. - Helyes napirendet kialakítani. - Érzelmileg azonosulni az elődök tetteivel. - Szolidaritást tanúsítani a rászorulókkal szemben. - Aktívan részt venni a lakóközösség és az iskolaközösség életében. - Bekapcsolódni a helyi öntevékeny csoportok munkájába (szakkör, énekkar, tánc csoport).

Szakiskolai előkészítés 10.

Cél:

Az osztályba járó tanulók közösségének kialakítása, fejlesztése, a csoporthoz tartozás, identitás tudatosítása.
A tanulók segítése önismeretük fejlesztésében, személyiségük stabilizálása a lehetséges életpálya elérésének céljai érdekében.

Feladat:

A szociális képességek (a kapcsolatteremtés, a kommunikáció, az empátia, a tolerancia, a kooperáció, a konfliktuskezelés stb. képességeinek) fejlesztése főként az osztályban megélt saját élmények, tapasztalatok alapján.
A társadalmi beilleszkedés támogatása, az élet különböző területeire érvényes szabályok rendszerezése, a felnőtt élet megkezdésének előkészítése.
Az iskolai közösségi programokhoz történő kapcsolódás előkészítése, tervezése, az ünnepélyeken, megemlékezéseken a csoport szerepvállalása.

Elvárt teljesítmény:

A tanuló képes

- az osztályközösség és viselkedéskultúra alakítására,
- saját képességeinek ismeretére, jövőjének reális tervezésére,
- aktívan részt venni az intézmény és a lakóhely életében.

1. Témakör: <i>Aktuális témák</i>			Óraszám: 24
Fejlesztendő kompetencia: Saját környezetének ismerete			
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
- A közösség építése érdekében saját teendőinek feltérképezése. - A közösség életében adódó aktuális, váratlan események kezelési módjának elsajátítása. - Egyéni és közösségi ünnepek, események ismerete, és felkészülés a közösség alkalmaira (ünnepélyek, külső programok). - Tágabb közösségről szóló hírek, események követése, a megfelelő alkalmakon aktív (passzív) részvétel.	- Az intézmény (iskola, munkahely) hagyományainak, történetének megismerése. - Tervek készítése (naptáron bejelölni az alkalmakat), jelmez készítése, öltözék megválasztása, a közös élmények megbeszélése, az elkészült fotók, felvételek közös megtekintése, a látottak megvitatása. - Aktív részvétel ünnepeken (családi és közösségi alkalmakon), az ünnepnek megfelelő szokások, külsőségek megtartása (meghívó, plakátkészítés, vendégvárással kapcsolatos teendők, ünnepi műsorban szerepvállalás, fényképezés, beszámoló szóban, írásban az eseményről). - Tanulmányi séta, kirándulás, múzeumlátogatás. - A tapasztalatok, ismeretek rendszerezése. - A közösség életében felmerülő probléma megfogalmazása, véleményalkotás, vita (programválasztás, viselkedési, öltözködési, igazmondási konfliktusok). - Újságcikkekben, napi híradóban, magazinműsorban olvasott, hallott, látott esetek megbeszélése, saját ítélet megfogalmazása. - Egyéni tapasztalatok, vélemények gyűjtése.	Az ünnepekkel, eseményekkel, osztályközösséggel kapcsolatos fogalmak köre.	- Szűkebb és tágabb közösséget megismerni, annak életét, történetét figyelemmel kíséreni. - Aktivitást és együttműködést tabusítani. - Megegyezőssel programokat tervezni, a közös eseményeken aktív részvétel. - Saját véleményét megfogalmazni, és azt bátran képviselni. - Toleráns viselkedést tanúsítani, vitázni, az álláspontot rugalmasan megváltoztatni meggyőzés hatására.

2. Témakör: <i>Felkészülés a felnőtt lételre</i>			Óraszám: 6
Fejlesztendő kompetencia: célorientáltság			
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
- A felnőtt lét előnyei, hátránya. - Kötelességek, szabályok (munkahelyi-, lakóhelyi előírások, balesetvédelmi, tűzrendészeti szabályok). - Időbeosztás (munka, pihenés, szórakozás helyes aránya). - Napi rutin tudatos alakítása az egyéni lehetőségeknek megfelelően. - A felnőtt élettel kapcsolatos élethelyzetek számbavétele. - Lakás (lakásfenntartás költségei, takarékoság, lakás tisztántartása, bezárása). - Személye körüli teendők (higiénia, öltözködés, kulturált megjelenés, egészséges étkezési szokások, idegenekkel távolságtartás, az intim szféra tiszteletben tartása). 8. Pályaválasztás, munkavállalás, munkahely (munkavégzéssel kapcsolatos teendők, alkalmazkodás, figyelem fontossága, fizetés beosztása, banki szolgáltatás körülmények igénybe vétele). 9. Pihenés, szórakozás, szabadság (kulturált időtöltés, megfelelő társaság kiválasztása, káros szenvedélyek kerülése).	- A kíváncsi tulajdonságok tudatos kialakítása, fejlesztése, szituációs gyakorlatok. - Írott és íratlan szabályok (iskolai szabályok, közlekedési szabályok, játékszabályok) betartása, megszegése, következmények (példák saját élményekből, filmekből). - Videofilm megtekintése, megbeszélése, helyes, nem helyes felismerése. - A tervezett élet előnyeinek tudatosítása. (A mai napra tervezett feladatok és tevékenységek az e havi, ez évi, későbbi terve végiggondolása tervezése.) - Különböző munkakörökhöz szükséges tulajdonságok számbavétele. - Képességlista készítése a számba jövő munkakörökről (pl. a takarító: pontos, kitartó, megbízható, rendszeres). - Különböző munkahelyek megismerésére tanulmányi séták (pl. boltok, raktárak, konyhák, műhelyek stb. megtekintése). - Beszélgetés, szituációs játék, képek nézegetése, csoportosítása. - Megcélzott szakma szerinti képességek intenzívebb fejlesztése (pl.: tevékenység egyre hosszabb ideig, rendszeresség fejlesztése, megtartó emlékezet fejlesztése, utasítások megjegyzése, végrehajtása). - Pihenés: kirándulás, testedzés, tánc, kézműves tevékenységek, egyedül, együtt a családdal, társaságban	munkafegyelem, baleset, figyelem, létfeltétel, táplálkozás, lakás, ruházkodás, a pénz értéke, törvény, szabály, igazságszolgáltatás, büntetés, saját érdek, választó, képviselő, képviselő. személyi igazolvány, határátlépés, állampolgár, sajátkezü aláírás, tájékozódás, tapasztalatszerzés, próbálkozás, tanács, tanácsadó, kötelesség, mulasztás, tévedés, hiba kijavítása, elnézés kérése, bank, folyószámla, átutalás, fedezet, takarékoskodás, titkos kód, bankkártya, kölcsön, kezes, ápoltság, taszító, vonzó, sminkelés, káros szokás, egészségmegőrzés, mértékletes, lustaság, jóleső fáradtság, szenvedély, visszautasítás	- Reális önismeretre és valós helyzetértelmezésre törekedni. - Tudatosan cselekedni, erőfeszítést tenni a kívánt cél elérése érdekében. - Norma, normakövetés (példakép). - Mindennapi tevékenységeiben fontossági sorrendet felállítani. - Megérteni a munkafegyelem tartalmát. - Ismerni és betartani az általános balesetvédelmi szabályokat. - Téves vélemény-, megalapozatlan bizalom káros következményeit figyelembe venni (becsapottság, kihasználás, megkárosítás, rossz hatások). - A pénz kezelésének fontosságát ismerni, gazdálkodásában a könnyelműséget kerülni.

- Helyes – helytelen (viselkedési szokások kialakulása, szenvedélyek kialakulása, – dohányzás, italozás, játékfüggőség, kábítószer fogyasztás).	- Egészségkárosító szokások számbavétele (prospektusok gyűjtése, szituációs gyakorlatok), a visszautasítás gyakorlása. - Helyzetgyakorlatok, tanulmányi séta bankban, számlanyitáshoz szükséges adatok és kapcsolatos teendők és veszélyek.		- A pihenés szükségességét és formái ismerni.
---	--	--	---

3. Témakör: Beilleszkedés, alkalmazkodás

Fejlesztendő kompetencia: helyes értékválasztás

Óraszám:6

Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
- Tanulói jogok és kötelességek. - Házi rend. - Tűz- és balesetvédelem. - Napirend. - Tanórán kívüli elfoglaltságok. - Tanulás és tudás. - Bevélt és új tanulási módszerek kialakítása („a tanulás tanulása”, tanulási technikák megismerése). - Műhelyek, munkahelyek megismerése, munkatársi kapcsolatok. - Gyakorlati tantárgyakkal kapcsolatos képességek feltérképezése (többek között kezűgyesség, kitartás, pontosság, megbízhatóság).	-- A házirenddel, munkarenddel kapcsolatos kérdések megvitatása (kérdések megfogalmazása). - Hatékonyság ellenőrzése. - Saját tanulási stratégia megkeresése, az előnyök és hátrányok mérlegelésével. - Beszámoló az önálló tanulásról és a tanulópárok együttműködésének tapasztalatairól. - Kapcsolatépítés, aktív együttműködés.	egyéni tanulás, tanulócsoport, kötelező tanóra, igazolt-igazolatlan hiányzás, legális munkavégzés, feketemunka, helytörténet, múlt, közelmúlt, együttérzés, önkéntesség, önfeláldozás, karitatív tevékenység	- A szabályokat elfogadni. - Helyes napirendet kialakítani. - Érzelmileg azonosulni az elődök tetteivel. - Szolidaritást tanúsítani a rászorulókkal szemben. - Aktívan részt venni a lakóközösség és az iskolaközösség életében. - Bekapcsolódni a helyi öntevékeny csoportok munkájába (szakkör, énekkar, tánc csoport).

2.1.5 Környezet- és egészségvédelem

Szakiskolai előkészítés 9-10.

Cél

Bővíteni és elmélyíteni a természeti környezetről és egészségügyi ismeretekről meglévő korábbi ismereteket. Jártasságokat, készségeket, képességeket kialakítani, melyek hozzásegítenek az egészséges életmód éléséhez. A környezetvédelmet oly módon elsajátítani, hogy a környezet megóvása váljon szokássá. Szélesebb körű ismeretet nyújtani, hogy ezek segítsenek az ismeretlentől való félelem, valamint a kompetencia hiányból eredő szorongástól való megszabadulásban.

Feladat

A világról, természetről meglévő ismeretek bővítése.
A környezet és az egészséges életmód iránti felelősség kialakítása.

Elvárt teljesítmény

Egyéni képességekhez mérten ismerje meg testét, vegye észre szervezete betegségekre utaló jelzéseit, tudja, hogy mi a teendője betegség esetén, vagy kitől kérjenek segítséget, ismerje a betegség lefolyása alatti, a gyors gyógyulást elősegítő tennivalókat. Ismerje az egészségügy intézményrendszerét. Egyéni igényeiknek megfelelő mértékben, ismerje meg a nemiséghez tartozó természetes folyamatokat, szerezzen elméleti ismereteket a szexuális életről. Legyenek ismeretei a természet erőiről, az ember és környezete viszonyáról, a környezetvédelemről. Legyen konkrét tudása arról, hogy mit tehet környezetének, és annak tisztaságának megóvása érdekében.

Értékelés: Félévkor és tanév végén érdemjeggyel, évente P.A.C. mérőeszközös mérés.

A kerettanterv teljesítéséhez javasolt órakeret

Évfolyamok	9.	10.
Heti óraszám	2	2
Éves óraszám	72	72

A tantárgy témáinak feldolgozására javasolt időkeret

Témakör / Évfolyamok	9.	10.
1. Az emberi test	21	21
2. Egészségmegőrzés - Egészséges életmód	18	18
3. Élő természet - Élőlények és környezetük	18	18
4. Élettelen környezet – környezeti ártalmak	15	15

Szakiskolai előkészítés 9.**Cél:**

Rendezetté tenni és bővíteni a természeti környezetről és az egészségügyről meglévő ismereteket.
Alkalmassá tenni a környezetről szóló információk egyéni képességhez mérten történő megértésére.
Megérteni saját teste, szervezete jelzéseit.
Igényét kialakítani, és szokásává tenni a környezettel való törődést és az egészséges életmódot.

Feladat:

Az ismeretek bővítése a természeti környezetről, összefüggésben az ember és környezete viszonyával.
Az emberi testről, betegségmegelőzésről, életmódról, baleset, betegség esetén szükséges tennivalókról meglévő ismeretek bővítése.
Konkrét ismeretek elsajátítása a lehetséges, aktív környezetvédelemhez.
Felkészítés a fiatal felnőttek életére, az ehhez tartozó lelki és testi jelenségek, a szexuális ismeretek igényhez mérten történő biztosítása.
A természet erőinek és az ember lehetőségeinek megismerése.

Elvárt teljesítmény:

Egyéni szintjéhez mérten legyenek önálló egészségügyi ismeretei, azokat szükség esetén tudja alkalmazni, ha szükséges tudjon segítséget kérni.
Vegye észre teste betegségekre utaló jelzéseit, forduljon orvoshoz, vagy kérjenek segítséget.
Ismerje a nemek közti különbségeket, vonzalmait illő módon fejezze ki.
Legyen igénye az egészséges életmódra, a környezetével való törődésre.
Legyen fogalma az ember környezet alakító tevékenységéről, a környezetvédelemről.

Értékelés: Félévkor és tanév végén érdemjeggyel, évente P.A.C. mérőeszközös méréssel.

1. Témakör: <i>Az emberi test</i> Fejlesztendő kompetencia: Reális testkép.			Óraszám: 21
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Testrészeink	Három fő testrész megnevezése, bemutatása. A csontváz, izom, tüdő, szív, gyomor felismerése.	fej, törzs, végtagok, tüdő, szív, gyomor, belek, végbél	Ismerje fel magán a testrészeket, segítséggel tudja a tanult belső szerveket.
Testünk vázrendszere A gerinc	Csontvázon a koponya, gerincoszlop, bordák, és végtagcsontok bemutatása. A gerinc megkeresése a csontvázon, egy csigolya megmutatása külön.	koponya, gerincoszlop, arckoponya, gerinc, csigolya, agykoponya borda, végtagcsontok	Tudja kérdésre kiválasztani és megnevezni a kért csontot. (csigolya)
Testünk izomrendszere	A 8. csoportban tanult főbb izmok megmutatása először szemléltetőeszközön, majd saját magán.	izom	Mutassa meg magán a főbb izmokat.
Belső szerveink A szív	A szív helyének bemutatása magán, pulzusmérés, a vérnyomásmérő bemutatása.	szív, vérkeringés, alacsony- és magas vérnyomás	Mutassa meg magán a szívét, ismerje fel a vérnyomásmérőt.
A tüdő	A tüdő helyének megmutatása, beszélgetés a levegő útjáról (a dohányzás káros hatása!).	tüdő, légzés	Tudja, hogy a tüdő a mellkasban foglal helyet.
Az emésztőrendszer	Beszélgetés a táplálék útjáról és az emésztésről.	táplálkozás, emésztés	Tudja segítséggel feleleveníteni a táplálék útját.
A kiválasztás	A vesék és a húgyhólyag bemutatása szemléltető figurán (ábrán).	vesék, húgyhólyag, vizelet, méregtelenítés	vesék, húgyhólyag, vizelet, méregtelenítés
Az agy a gondolkodás szerve	Az agy helyének megbeszélése a koponyában, beszélgetés az agyról (gondolkodás szerve).	agy	Tudja, hogy az agy a koponyában van.
Érzékszerveink és védelmük	Beszélgetés az 5 érzékszervről és azok védelméről. Játékos gyakorlatok a fül, ill. szem kiiktatásával.	Szem (látás), szemüveg, fül (hallás), hallókészülék, orr (szaglás) veszélyhelyzetek (füst)	Nevezze meg és mutassa meg érzékszerveit, tudja, hogy ezeket védeni kell.

2. Témakör: <i>Egészségmegőrzés - Egészséges életmód</i> Fejlesztendő kompetencia: Serdülőkori változások elfogadása.			Óraszám: 18
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
A fertőző betegségek tünetei, megelőzés, kezelés, gyógyítás. Serdülőkori változások: Nemek közti különbségek. Lányok (havi ciklus), fiúk (nemi érése). Lelki változások. Testápolás Testi higiénia (pattanásos bőr, hajzsírosodás) Fog és szájápolás. Hajápolás. Körömápolás- a körömvágás veszélyei. Táplálkozási szokások. Küzdjünk az elhízás ellen diétával és testmozgással. Káros szenvedélyek. Gyógyszerek hatása. A túlzott gyógyszerfogyasztás hátrányai. A gyógyszerek megfelelő tárolása (szavatosság, zárható tárolóhely).	Beszélgetés az eddig tanult fertőző betegségekről s azok tüneteiről (láz, kiütés, hányás). Beszélgetés: - a női és férfi test különbségéről, - női nem, hím nem (a nemek közötti eltérések) hormonális változások. - a felnőtt kor,- testünk változásai. Fényképek válogatása adott szempontok szerint. Beszélgetés az érzékenységről, sértődékenységről, hirtelen támadt haragról. Szerepjáték. Látogatás illatszerboltban, fodrásznál, kozmetikai szalonban. Serdülőkori, kamaszkori tisztálkodási szokások felsorolása. Testápoló szerek felismerése, kiválasztása. Bőrünk, hajunk megfigyelése, figyelemfelhívás az ápolásra. Az ápolat külső feltétele az ápolat fogazat, a frissen mosott, szépen megfésült haj. Az eddig tanultak átismétlése, étrend készítése. Az elhízás elleni gyógymódok felsorolása. Beszélgetés a dohányzás, alkohol, kábítószer hatásairól és azok következményeiről. Séta gyógyszertárban, gyógynövényüzletben. Plakátok, szórólapok, tájékoztató füzetek.	fertőzés, tünet védőoltás, menstruáció (és a témával kapcsolatos fogalmak), tisztálkodás, kozmetikumok, pattanás, bőrápolás, arcszesz, sampon fogkefe (krém), sampon, fodrász, fésű, kefe olló, körömmolló, reszelő, étrend, zsírszegény táplálkozás, édesség, elhízás, konditerem, testmozgás, diéta dohányzás, alkoholfogyasztás kábítószer, gyógyszer, recept, gyógyszertár, patika	Tudja, hogy a fertőző betegségek bizonyos tünetekkel járhatnak. Tudja, hogy a testi tulajdonságok változása természetes dolog. Tudja, hogy a menstruáció természetes folyamat és ilyenkor még nagyobb gondot kell fordítani a tisztálkodásra. Ismerje fel a legszükségesebb kozmetikumokat és tanulja meg helyesen használni azokat. Vegye észre, ha rendezetlen a körme és kérjen segítséget körme levágásához. Tudja, hogy a jó étrend a „mindenből egy keveset” elven alapul. Tudja, hogy a szenvedélybetegség nemcsak saját magukat a betegeket, hanem a környezetét is tönkreteszi. Tudja, hogy a gyógyszereket az előírásnak megfelelően kell tárolni és bevenni

3. Témakör: <i>Élő természet – Élőlények és környezetük</i> Fejlesztendő kompetencia: A sokféleség, a másság elfogadása.			Óraszám: 18
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Növények, állatok, emberek. (földrészeken élő emberek bőrszín és arcforma alapján különböznek csak tőlünk) Megfigyelés: a környezet hatása az élőlényekre, összefüggések felfedezése. Szárazföldi-, vízi életmód (édesvízi – sósvízi) növények és állatok legfontosabb jellemzői az életmód alapján. A föld tájainak növényei, állatai. Sarkvidék, hegyvidék, sivatag, őserdő, stb. Az ember szerepe az élő természet megóvásában.	Fotóalbumok, videók, TV műsorok megtekintése megfigyelési szempontok adásával a tapasztalatok megbeszélése. Csoportosítás, rendszerezés, következtetés pl. szárazföldi: tüdővel lélegzik, vízi: kopoltyúval lélegzik, a tápláléknak megfelelő fogazat, csőr alakult ki, a táplálékszerzéshez szükséges alkat pl. zsiráfnek hosszú a nyaka, magasról kell a táplálékot legelni, vízi állatok bőre síkos, hogy az úszás könnyebb legyen stb. Tájak és jellegzetes élőlények. (összefüggés az éghajlat és növény- állatvilág között) Tápláléklánc összeállítása. Csoportosítás, válogatás. Tanulmányi séta és kirándulás a szűkebb lakóhely, ill. az ország eltérő adottságú tájain (pl. hegyvidék, síkság, ipari, ill. mezőgazdasági területek). A tapasztalatok rendszerezése. Képek készítése, ill. gyűjtése adott témákra, az élmények megjelenítése (rajzok, festmények, tablók).	Bőrszín, arcberendezés, A felmerülő új fogalmak és megnevezések.	Tájékozódjon a tanult ismeretek alapján kis segítséggel a térképen, ill. könyvekben. Vonjon le segítséggel következtetéseket a növények, ill. állatok életmódja alapján. Legyen tájékozott a növények és állatok élőhelyei, táplálkozása, haszna körében. Lehetőségei szerint vigyázzon környezete élővilágára.

4. Témakör: <i>Élettelen környezet – környezeti ártalmak</i> Fejlesztendő kompetencia: Egyszerű összefüggések felismerése.			Óraszám: 15
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
A természet erői – víz A természet erői – szél A természet erői – földrengés A természet erői – vulkánok Tiszta környezetünk. Szelektív hulladék. Hulladék újrahasznosítás. Tiszta víz (A szennyezett víz fogyasztásának veszélyessége). Tiszta levegő	Beszélgetés a víz körforgásáról és a víz tisztító erejéről. Beszélgetés a szellő-szél-orkán-szélvész különbségeiről Beszélgetés a természeti katasztrófákról, a földrengés lényegének alapszintű bemutatása Egy tűzhányó bemutatása képről, elemi szintű magyarázattal kísérvé. Tankönyvi ábrák feldolgozása. Beszélgetés a szelektív hulladékgyűjtés fontosságáról. Hulladékok csoportosítása. Néhány példa említése az újra felhasznált hulladék feldolgozására. Tankönyvi ábrák segítségével a tiszta víz kritériumainak megállapítása. Tankönyvi ábrák segítségével a tiszta levegő ismérveinek felsorolása.	víz, árvíz, szellő, szél, orkán, szélvész, hurrikán katasztrófa, földrengésjelző, földrengés vulkán, láva, tűzhányó környezetvédelem tiszta (íható) víz, ásványvíz, esővíz, ipari víz, szennyvíz tiszta levegő, friss és használt levegő, szellőztetés, légkondicionálás	Tudja, hogy a víz fontos elem, de az áradás tisztító hatású. Tudja, hogy a szélnek különböző fokozatai vannak. Tudja, hogy vannak a világnak olyan pontjai, ahol gyakoriak a földrengések, vulkánok. Vigyázzon a tisztaságra, tanulja meg környezetének védelmét, szépítését. Tudjon a szelektív hulladékgyűjtés szabályairól. Tanulja meg felismerni az ivóvíz és a nem ivóvizet jelző feliratokat. Vegye észre az elhasználadott levegőt és tanuljon meg szellőztetni.

Szakiskolai előkészítés 10.**Cél:**

Rendszerezni és bővíteni a természeti környezetről és az egészségügyről meglévő ismereteket.
Segíteni a környezetről szóló információk egyéni képességhez mért megértését.
Kialakítani az igényt a rendezett környezetre, és az egészséges életmódra.

Feladat:

A természeti környezetről meglévő ismeretek bővítése, összefüggésben ember és környezete viszonyával.
A meglévő ismeretek bővítése az emberi testről, betegségmegelőzésről, az egészséges életmódról, a baleset és betegség esetén szükséges tennivalókról.
Konkrét ismeretek nyújtása, a számára lehetséges aktív környezetvédelemhez, takarékosághoz.
A fiatal felnőttek életére való felkészülés, és az ehhez tartozó lelki és testi jelenségek, szexuális ismeretek igényhez mért biztosítása.

Elvárt teljesítmény:

Egyéni szintjéhez mérten legyenek önálló egészségügyi ismeretei, szükség esetén azokat alkalmazza, vagy tudjon segítséget kérni.
Vegye észre teste betegségeire utaló jelzéseit, forduljon orvoshoz, vagy kérjen segítséget.
Ismerje meg a nemek közti különbségeket, vonzalmait illő módon fejezze ki.
Legyen igénye az egészséges életmódra, a környezetével való törődésre.
Legyen fogalma az ember környezet alakító tevékenységéről, a környezetvédelemről.

Értékelés: Félévkor és tanév végén érdemjeggyel, évente P.A.C. mérőeszközös méréssel.

1. Témakör: Az emberi test. Fejlesztendő kompetencia: Empátia.			Óraszám: 21
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Az emberi test változásai az idő múlásával (méhen belüli élet a születésig, életkorszakok szerinti változások újszülött, csecsemő, kisgyermek, kamaszkor, fiatal felnőtt,időskor) Betegségek (gyermekkorai fertőző betegségek, szervi betegségek pl. vérnyomás, gyomorbetegség, cukorbetegség stb.) Orvosi ellátás rendszere. Körzeti – szakorvosi – kórházi betegellátás. Gyógyszerek szerepe. A gyógyszerek haszna és veszélyei. Az öngyógyszerezés elkerülése. Gyógyszerek tárolása. Balesetvédelem – balesetek elkerülése – teendők balesetek esetén. Elsősegélynyújtás. Sebkitőzés. Orvosi ügyelet, mentőkocsi. Veszélyes helyzetek elkerülése. Biztonságos sportolás és munka.	Képek és makettek a fejlődési folyamatról, a magzati lét megvitatása, az élet fontosságának megértése. A különböző életkori szakaszok jellemzői, a sebezhetőség, és segítségre szorulás hangsúlyozása pl.: csecsemő tehetetlen, táplálásra, állandó törődésre szorul, iskoláskor tanulás, edzett test, fokozódó terhelés, felnőttkor: munkabírás, gondoskodás a családról és önmagáról, öregkor ellátást, törődést igényel stb. A tanult ismeretek rendszerezése. Könyvek, szórólapok a betegségekről. Tünetek megbeszélése, emlékek felidézése saját betegségről. Orvosi rendelőben tanulmányi séta, eszközök megtekintése, kipróbálása (vérnyomásmérés, vércukor vizsgálat, tüdőszűrés, stb.) A gyógyszerek szedéséről pontos ismeretek a használati- és orvosi utasítások megtartásának fontossága. Munkahelyi, játszótéri, háztartási és közlekedési balesetek bemutatása, példák saját tapasztalatból, ill. filmek. Szerepjáték (baleset, telefonálás, teendők baleset esetén).	Magzat, magzatvíz, embrió, újszülött, csecsemő, fogalmak és a felmerülő megnevezések. Betegségek megnevezése, terápiák megnevezése. Orvosi vizsgálattal kapcsolatos fogalmak, eszközök, eljárások megnevezése. Gyógyszereléssel kapcsolatos megnevezések és fogalmak (kapszula, kúp, tableta, injekció, mérgező, veszélyes, adagolás stb.) Vérzéscsillapítás, elsősegély, veszélyes – veszélytelen – biztonságos.	Az állandó változás tudomásul vétele. A szükséges odafordulás, segítségnyújtás természetes és kötelességünk. A betegséggel szembeni félelem leküzdése. Az orvosi beavatkozással szembeni félelem leküzdése. Bizalommal forduljon orvosához. A gyógyszereket csak az orvosi és gyógyszerészeti utasításnak megfelelően szabad bevenni (mennyiségi és időbeli utasítások). Ismerje a balesetveszélyes helyzeteket, és tudatosan kerülje azokat.

2. Témakör: Egészségmegőrzés – Egészséges életmód Fejlesztendő kompetencia: Az egészséges táplálkozás elősegíti a testi egészséget.			Óraszám: 18
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
A táplálkozás és a mozgáskultúra hatása az egészségre. Táplálkozás - zöldség és gyümölcsfogyasztás Táplálkozás - tejtermékek. Táplálkozás - húsfogyasztás. Táplálkozás - édességek. Elhízás – diéta. Testedzés. Élelmiszerekben lévő tartósítószer. Egészségünkre veszélyes anyagok.	Külső megjelenés szerint (ideális alkat, kövér, beteg, sovány) életmód szerint (kirándul, sportol, heverészik stb.) képek válogatása, csoportosítása Látogatás csarnokban, piacon. Gyümölcs, zöldség csoportosítása a vitamin, hasznos tápanyagtartalom és felhasználási módok alapján. Tejtermékek felismerése és megnevezése gyakorlatban az árusító helyen. Felhasználási módok, a fogyasztás előnyei, a termékekben lévő pozitív tartalom miatt. Húsárak felsorolása (miből készül, húsfeldolgozás, konyhai elkészítés). A különböző húsféleségekre jellemző tulajdonságok (csirkehús – könnyű, nem hizlal, zsíros sertéshús – vigyázni kell, mert túlzott fogyasztása káros az egészségre stb.) csoportosítása. Szavatosság, elkészítési módok. Kedvenc ételek. Beszélgetés az édességek fajtáiról, előnyeikről, hátrányaikról. (fogszuvasodás, hízás stb.) Beszélgetés az elhízásról, gyomorrontásról. Beszélgetés a tartósítószerrel, mint veszélyforrásról. Tartósítószer-allergia. Beszélgetés az alkohollal, dohányzásról, túlzott gyógyszerfogyasztásról, kábítószerekről.	zöldség-gyümölcs, piac, csarnok, zöldséges, főzelék, nyers, párolt, sült, főzött, vitamin tej, túró, vaj, kefir, joghurt, margarin, friss tej, tartós tej hús, felvágott, nyers főtt, sült, füstölt, friss hús, tartósítás, szavatosság, romlott, cukor, csokoládé, sütemény, torta, fagylalt stb. elhízás, cukorbetegség, örömforrás, mértékletesség, étvágy, étvágytalanság, diéta, hízásra való hajlam, helyes táplálkozás, megelőzés tartósítószer, konzerv allergia, természetes tartósító anyagok, természetes konzerválás	Jellemezze magát és csoporttársait testalkat szempontjából, foglalja össze táplálkozással kapcsolatos teendőit. Ismerje az egészséges ételleket. Irányítással állítson össze a korosztályának megfelelő, tápláló, egészséges heti étrendet (reggeli, ebéd, vacsora). Tudja, hogy vannak szervezetünkre veszélyes anyagok, ezek fogyasztását kerülje.

3. Témakör: <i>Élő természet – élőlények és környezetük</i> Fejlesztendő kompetencia: Az élő természet védelemre szorul.			Óraszám: 18
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Az élő természetről tanult ismeretek rendszerezése.	Adott szempontok szerinti csoportosítások, képrendeázések, tablók készítése. Feladatlapok megoldása.		Legyenek ismeretei a természet sokszínűségéről.
Összefüggések felismerése, következtetések levonása.	Albumok, térképek, filmek megtekintése, a látottak megbeszélése, következtetések levonása.	Növényevő, húsevő, hasznos, kártevő, mérgező,	Óvja a természetet, a növényeket és az állatvilágot.
A környezet és az élőlények egymásra gyakorolt hatása.	Anyaggyűjtés, beszélgetés.		
Tápláléklánc.	Képes „tápláléklánc” összeállítása.	Tápláléklánc	Változatos táplálkozás szükségességének megértése.
Az ember környezetre gyakorolt hatása.	Tanulmányi kirándulás az állatkertbe, a botanikus kertbe, a vadas parkba.	Nemzeti park, állatvédelem,	
Környezetvédelem. Védett környezet. Nemzeti parkok. Környezetvédő programok.	Tanulmányi séták (állatkert, erdő, park, kertészet, állatkereskedés stb.). Képes albumok, prospektusok, Rajzok, festmények és egyéb alkotás élmények alapján. Rajzos és írásos „élménybeszámoló” készítése.		
Növények és állatok tartásának szabályai.	Személyes beszámolók a házi kedvencek tartásáról.	Állatorvos, felelősség, veszély, védőoltás,	Érezzen felelősséget a gondozására bízott növényekért és állatokért.

4. Témakör: Élettelen környezet – környezeti ártalmak Fejlesztendő kompetencia: Személyes felelősség a környezetért.			Óraszám: 15
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
A víz A tűz. Természeti katasztrófák. Küzdelem a természet erői ellen. Tiszta víz (ivóvíz – szennyezett víz). Tiszta levegő (légszennyezők – megelőzés). Tiszta környezetünk. Szelektív hulladékgyűjtés- veszélyes hulladékok. Hulladék újrahasznosítás.	Beszélgetés képek alapján a víz szerepéről, veszélyeiről életünkben. (Körforgás- rajzos feladatlap kitöltése). Felolvasás vagy beszélgetés kapcsán a tűz kultúrtörténeti vonatkozásainak meghallgatása. Tankönyv képeinek értelmezése. Beszélgetés a természeti és az ember által okozott katasztrófákról. A tankönyv képeinek értelmezése. Biztonsági intézkedések a természeti katasztrófák elkerülése érdekében. Beszélgetés, tabló készítése a víz, a levegő tisztán tartásáról, a szennyezés káros hatásairól. Beszélgetés a környezetünk tisztábbá tételéről. Gyakorlati megfigyelés az iskolában. Szemétszedés. Példák ismertetése az újra felhasznált hulladék feldolgozására. Képek, termékek gyűjtése.	víz, mezőgazdaság, aszály, öntözés, árvíz, hóolvadás, jégeső. tűz, ősemlék, kemence, kályha, tábornút, tűzvész, tűzoltás, tűzvédelem, karácsonyfa tűz, elektromos tűz. Természeti katasztrófák: földrengés, árvíz, tornádó, tájfun, lavina, erdőtüz, ciklon, szélvihar, villámcsapás, aszály, éhínség Ember által okozott: vegyi katasztrófa, atom katasztrófa, tűzvészek, természeti katasztrófák, óvintézkedések. Tiszta (íható) víz, szennyvíz, esővíz, locsolásra alkalmas víz. Tiszta levegő, légszennyeződés, gőz, gáz, pára, szellőztetés. Környezetvédelem, zöldek, aktivisták, tüntetés. Hulladékok csoportosítása, hulladék újra hasznosítása, papír-, fém-, műanyag-, stb. alapú hulladékok.	Alapszinten ismerje a víz szerepét a háztartásokban és az élet egyéb területein. Tudja elmondani a víz éltető és romboló hatásait. Tudja elmondani, hogy milyen szabályokat kell betartani a háztartásban keletkező tűz megelőzésére. Tudja, hogy vannak elemi csapások, amikkel szemben tehetetlen az ember és vannak olyanok, aminek saját maga az okozója. Ismerje az íható és nem íható vízre vonatkozó feliratokat, ábrázolásokat. Tanuljon meg szellőztetni. Ismerjen levegőzésre alkalmas helyeket lakóhelyén, ill. a közelben lévő kirándulóhelyeket. Tanuljon meg tisztaságot, rendet tartani. Tudjon a szelektív hulladékgyűjtésről és annak fontosságáról.

2.1.6 Életvitel és gyakorlat

Szakiskolai előkészítés 9 -10.

Cél

Kialakítani olyan ismereteket és szokásokat, készségeket és képességeket, amelyekkel a mindennapi életben előforduló egyszerű önellátó, konyhai, takarítási és gondozási feladatok elvégzésére kisebb irányítással képessé válik.

Manuális képességeinek, finommotorikájának és mozgáskoordinációjának fejlesztésével segíteni az elemi munkavégző képesség kialakulását.

Növelni a belső késztetést az önkifejezésre, a tanult ismeretek egyre nagyobb önállósággal való alkalmazására.

Rögzíteni olyan szociális motívumokat, képességeket és szokásrendszereket, amelyek viselkedésében, magatartásában mérhetőek.

Feladat

A meglévő praktikus ismeretek bővítése és fejlesztése.

Elvárt teljesítmény

Sajátítsa el képességeinek mértékében az önkiszolgálást, és szerezzen minél több háztartási ismeretet.

Tanulja meg a szocializált viselkedést, tartsa szükségesnek a szabályok, normák betartását.

Betegség esetén önmagának és a környezetében élőknek is elemi szinten tudjon segíteni.

Értékelés: Félévkor és tanév végén érdemjeggyel, évente P.A.C. mérőeszközös méréssel.

A kerettanterv teljesítéséhez javasolt óraszámok

Évfolyamok	9.	10.
Heti óraszám	5	5
Éves óraszám	180	180

A tantárgy feldolgozására javasolt időkeret

Témakör / Évfolyam	9.	10.
1. Személyes szükséglettel kapcsolatos teendők.	52	52
2. Háztartás	60	60
3. Gondozási feladatok.	37	37
4. Vásárlás – Fogyasztóvédelem.	16	16
5. Piktogramok értelmezése	15	15

Szakiskolai előkészítés 9.

Cél:

Folyamatosan tovább fejleszteni az alapfokú képzés során kialakított kognitív, motoros, és érzelmi funkciókat.

Szocializáltság szintjét növelni a megtanított életviteli és gondozási fogalmak, ismeretek és technikák rögzítésével az általános képességek, gyakorlati alkalmazásával

A társadalmi és természeti környezethez való többértékű kapcsolódás alapján az alkalmazkodó-képességet javítani.

Rögzíteni a szociális motívumokat, képességeket és szokásrendszereket, melyek attitűdjében mérhetőek.

Az alkalmazkodó képességet javítani a társadalmi és természeti környezethez való többértékű kapcsolódás alapján.

Feladat:

A munka és az eszközfogások kialakításán túl a kognitív folyamatok kibontakozása.

A korábbi ismeretek szinten tartása mellett a praktikus tevékenységek végzése, életviteli és gyakorlati ismeretek elsajátítása.

Igény kialakítása a hasznos, fejlettségének megfelelő szabadidőprogramokra.

Elvárt teljesítmény:

Minden eddig tanult munkafolyamatban tudjon részt venni elemi szinten.

Tudjon részt venni az eddig tanult konyhai folyamatokban.

Tudjon részt venni minden eddig megismert munkafolyamatban.

Ismerje az eszközöket, gépeket, tudjon részt venni minden munkafolyamatban.

Egyéni szint alapján tudjon részt venni a vásárlásban és a beszerzett anyagok tárolásában.

Ismerje a piktogramok alkalmazásának jelentőségét.

Értékelés: Félévkor és tanév végén érdemjeggyel, évente P.A.C. mérőeszközös mérés.

1. Témakör: <i>Személyes szükséglettel kapcsolatos teendők.</i> Fejlesztendő kompetenciák: Rendszeresség.			Óraszám: 52
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Önkiszolgálás. Testünk ápolása	Beszélgetés az ápoltságról az eddig tanultak alapján (fürdőszobai berendezések és tisztálkodási szerek rendeltetésszerű használata). Hajápolás, kéz- és lábápolás.	fogkefe, fogmosás, sampon, szappan, körömvágó olló, fésű, kefe stb. Borotválkozó eszközök.	Tudja, hogy testét ápolnia kell. Egyszerű esetben legyen képes önmagát ellátni.
Öltözködés. Ruhaválogatás az évszaknak megfelelően. Divat. A divat változásai. Jó megjelenés, ápoltság.	A ruhadarabok csoportosítása és felsorolása megadott szempontok alapján. Beszélgetés a divatról. Milyen divatos ruhadarabok alkotják a mai fiatalok ruhatárát. Beszélgetés a divat változásairól. Régi és mai fényképek nézegetése, az ott látott alakok öltözetének megbeszélése. Beszélgetés a jó megjelenésű, jól öltözött emberről. Sminkelés.	fehérenemű, felsőruházat, alsónemű, strandruha stb. divat, modell, divattervező, márka korosztályok, korszakok smink és ápoltság, borotválkozás, gomb, tű, cérna, olló	Tudjon ruhát hajtogatni. Alakuljon ki reális, megvalósítható igény az öltözködéssel kapcsolatban. Fejlődjön kultúrtörténeti ismerete. Tudja, hogy az ápoltság jó megjelenésért mit kell tennie.
Saját ruhanemű gondozása, ruhajavítás.	Kisebbségi javítások elvégzése (pl. gombfelvarrás, fércelés, tűbe fűzés, szegőöltés stb.)		
Irányítással a mosás előkészítése, mosóporok hatása, öblítés fázisai. (zokni, zsebkendő, fehérenemű stb.).	Fehérenemű, zokni, zsebkendő kézi mosása	áztatás, mosás, öblítés, teregetés	Tudja irányítással előkészíteni a mosást, ismerje a mosószerek hatásait, az öblítés fázisait.
Személyes környezete gondozása. Irányítással a terem, konyha, műhely kitakarítása a nagytakarítás műveleteinek alkalmazásával. Eszközhasználat.	Eddig tanult tevékenységek alapján a különböző helyiségek nagytakarításához szükséges munkafolyamatok gyakorlása. Alkalmazása.	Az eddig használt fogalmak bővítése a nagytakarításra vonatkozóan.	Tudja alkalmazni a nagytakarítás műveleteit.

2. Témakör: <i>Háztartás</i>			Óraszám: 60
Fejlesztendő kompetenciák: Baleset elkerülése.			
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Konyhai munkák: Balesetvédelmi ismeretek, és a balesetek megelőzése. A konyha berendezése, a berendezések funkciója, rendeltetészerű használata. Irányítással a megfelelő eszközök, konyhai gépek kiválasztása. Egyszerű ételek, saláták, édességek, sütemények készítése. Fokozódó önállósággal konyhai gépek használata. Mikrohullámú készülék használata, ételmelegítés. A konyha tisztántartása, az élelmiszerek higiénikus kezelése. Fürdőszoba és toalett tisztántartása és rendeltetészerű használata. Háztartási munkák: Mosogatás. Mosás. Szárítás. (nagyobb terjedelmű, eltérő tulajdonságú ruhanemű) Vasalás. Ruhanemű tárolásának módja (védelem a portól, kártevőktől – ruhamoly -)	A balesetek elkerülésének fontossága. Eddigi tevékenységek gyakorlása, szükség szerinti elemi alkalmazása. Ismerkedés a tűzhellyel, mosogatóval, hűtőszekrényel, mikro-hullámú sütővel. Tárolás a konyhában (élelmiszer alapanyagok, edények, stb.) Tevékenység során eddig tanult gépek használata fokozott önállósággal (turmixgép, kenyérpírító, habverő, hámozó kés, stb.). A tisztaság fontossága, tisztítószer használata szabályai (maró anyagok! Fertőtlenítő szerek). Egyszerűbb munkafolyamatok elvégzése, a biztonságos munkavégzés (mosáshoz ruhák szétválogatása, kézi- és gépi mosás, teregetés, hajtogatás, vasalás, stb.). Képek, prospektusok, használati utasítás	Eddigi fogalmak használata, bővítése: Szakácskönyv, hozzávalók, mértékek, mérőeszközök. maró anyag, fertőtlenítés, hőfok, éget, perzsel, gőzölés, kártevő, vegyszer,	Ismerje a baleset-megelőzésszabályait. Tudja kiválasztani a megfelelő eszközöket és gépeket. Önállóan terítsen, mosogasson, törölgessen, rakjon rendet, ismerje a mikrohullámú készülék funkcióját. Kitartó munkavégzés. Kímélje, óvja a ruhaneműit.

3. Témakör: <i>Gondozási feladatok</i> Fejlesztendő kompetenciák: Magabiztosság.			Óraszám: 37
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Betegápolás	Beszélgetés, filmek megtekintése. Szituációs gyakorlat	lázcsillapítás, folyadékpótlás, nyugalom, egészséges napirend, alvás, pihenés, munka, sport	Legyen képes családjában beteget ápolni könnyebb betegség esetén. Mondjon el cselekvéssorokat, melyek a betegápolásnál előfordulnak.
Teendők hirtelen rosszullét esetén (hányás, ájulás, vérzés, epilepsziás roham)	Beszélgetés, filmek megtekintése. Szituációs gyakorlat	ájulás, görcs, roham	Ismerje az elemi segítségnyújtás módjait.
Teendők baleset esetén.	Segítség kérése, telefonálás, szituációs gyakorlatok.	segélykérés, telefonálás,	
Az egészségügyi ellátórendszer megismerése. A betegellátás és egészségmegőrzés körüli teendők számbavétele.	Orvosi rendelők, vizsgálatok, szűrések céljának tudatosítása, az egészség megőrzése is állandó odafigyelést igényel (vércukormérés, tüdőszűrés, stb.).		Küzdje le félelmét.

4. Témakör: <i>Vásárlás - Fogyasztóvédelem</i>			Óraszám: 16
Fejlesztendő kompetenciák: Megfontolt vásárlás.			
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
A konyhai tevékenységekhez szükséges áruk megvásárlása, fokozódó önállósággal. Viselkedési formák alkalmazása, közlekedés.	Ismert üzletben egyéni vásárlás megbeszélés alapján lehetőleg önállóan (bevásárló lista, költségvetés). Tárolás hűtőszekrényben (romlandó, eltartható).	A vásárlással, fizetéssel, viselkedéssel, közlekedéssel kapcsolatos fogalmak további bővítése. Tárolási fogalmak bővítése.	Egyéni szint alapján tudjon egy, vagy néhány dolgot önállóan vásárolni.
Vásárlás közben figyelembe veendő szempontok. Szavatosság az árucikkeken, eltarthatóság módja.	Jelzések megkeresése és értelmezése.	Szavatosság, dátum, jelzés,	

5. Témakör: <i>Piktogramok értelmezése</i>			Óraszám: 15
Fejlesztendő kompetenciák: Körültekintés, megfontoltság.			
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Élelmiszereken található jelek.	Értelmezés, alkalmazás, gyűjtés.	mélyhűtött élelmiszer, levespor, ételízesítők, konzerv, stb. csomagolóanyag.	Önálló feladatvégzés, egyszerű rajzos feladatlap megoldása.
Tisztítószereken található jelek.	Értelmezés, magyarázat, csoportosítás.	fém, üveg, kerámia, tűzhely, veszélyes, maró anyag, stb.	Tudjon megfelelően csoportosítani.

Szakiskolai előkészítés 10.**Cél:**

Fejleszteni az alapfokú képzés során kialakult kognitív, motoros és érzelmi funkciókat.

Az elsajátított életviteli és gondozási fogalmakat, ismereteket és technikákat rögzíteni az általános képességek gyakorlati alkalmazásával.

A szocializáltság szintjét növelni.

A társadalmi és természeti környezethez való többretnű kapcsolódás alapján az azokhoz való alkalmazkodóképességet javítani.

Rögzíteni olyan szociális motívumokat, képességeket és szokásrendszereket, melyek a tanulók attitűdjében mérhetőek.

Az alkalmazkodó képességet javítani a társadalmi és természeti környezethez való többretnű kapcsolódás alapján.

A munkavégző és szociális képességek gyakorlásával, gyakoroltatásával növelje a tanulók esélyegyenlőségét, valamint védett munkahelyen történő elhelyezkedési lehetőségét.

Feladat:

A munka- és eszközfogások kialakítása és a kognitív folyamatok kibontakoztatása.

A korábbi ismeretek szinten tartása mellett praktikus tevékenységek végzése, életviteli és gyakorlati ismeretek elsajátítása.

Igény kialakítása a hasznos, fejlettségének megfelelő szabadidőprogramokra.

Olyan képesség kialakítása, mely az iskoláskor utáni életben az önállóságot és döntésképeséget segítik.

Elvárt teljesítmény:

Tudjon részt venni minden eddig megismert munkafolyamatban.

Használja szakszerűen a megismert eszközöket, háztartási gépeket.

Egyéni szint alapján tudjon részt venni a vásárlásban és a beszerzett anyagok tárolásában.

Ismerje a piktogramok alkalmazásának jelentőségét.

Ismerjen olyan kézműves tevékenységet, amivel szabadidejét hasznosan tölti, környezetét szépíti.

Értékelés: Félévkor és tanév végén érdemjeggyel, évente P.A.C. mérőeszközös méréssel.

1. Témakör: <i>Személyes szükséglettel kapcsolatos teendők.</i> Fejlesztendő kompetenciák: A korosztálynak és alkalomnak megfelelő megjelenés.			Óraszám: 52
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Önkiszolgálás. Testápolás.	Beszélgetés az ápoltságról az eddig tanultak alapján.(fürdőszobai berendezések és tisztálkodási szerek rendeltetésszerű használata) hajápolás, kéz- és lábápolás.	fogkefe, szájszag, fogmosás, testszag, dezodorálás, sampon, szappan, körömvágó olló, fésű, kefe stb. Borotválkozó eszközök.	Tudja, hogy testét ápolnia kell. Egyszerű esetben legyen képes önmagát ellátni.
Öltözködés. Ruhaválogatás az időjárásnak- és alkalomnak megfelelően.	A ruhadarabok csoportosítása és felsorolása megadott szempontok alapján.	fehérmű, felsőruházat, alsónemű, strandruha stb.	Tudjon ruhát hajtogatni. Alakuljon ki reális, megvalósítható igény az öltözködéssel kapcsolatban.
Divat. A divat változásai. Jó megjelenés, ápoltság.	Beszélgetés a divatról. Milyen divatos ruhadarabok alkotják a mai fiatalok ruhatárát. Beszélgetés a divat változásairól. Szerepjáték – „Divatbemutató” Régi és mai fényképek nézegetése, az ott látott alakok öltözetének megbeszélése. Beszélgetés a jó megjelenésű, jól öltözött emberről. Sminkelés.	divat, modell, divattervező, márka korosztályok, korszakok smink és ápoltság, borotválkozás	Fejlődjön kultúrtörténeti ismerete. Tudja, hogy az ápoltság, jó megjelenésért mit kell tennie.

2. Témakör: <i>Háztartás.</i> Fejlesztendő kompetenciák: Az alkotás öröme.			Óraszám: 60
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Balesetvédelmi ismeretek, és a balesetek megelőzése. Konyhai munkák. Egyszerűbb ételek elkészítése.	Képek gyűjtése, csoportosítása. A tanult tevékenységek gyakorlása egyre nagyobb önállósággal.	Megelőzés, elkerülés, óvatosság. Szakácskönyvben megtalálható kifejezések.	Ismerje és tartsa be a balesetvédelmi szabályokat. Kitartó munkavégzés.
Takarítási munkák. A tanterem, a konyha, a lakás helyiségeinek takarítása. Takarítóeszközök és tisztítószer megismerése, használatának szabályai (porszívó, takarítógépek, felmosó eszközök, ablaktisztító eszközök, létra használata). Textilmunkák. Varrás, hímzés, díszítő eljárások pl. gyöngyfűzés, kötés, horgolás megismerése. Kisebb javítások elvégzése (pl. gombfelvarrás, fércelés, tűbe fűzés, szegőöltés stb.) Dekoráció, alkalmi csomagolás, ünnepi készülődés a személyes megjelenésben és a környezetben.	A takarítás menete, különböző helyiségek eltérő takarítása. Tisztítószer használatának módja, az alkalmazás szabályai. Különböző kézimunka megismerése, alapöltések, egyszerű munkafolyamatok megismerése, gyakorlása, kisebb darabok elkészítése. Az alkalomnak megfelelő eszközök és anyagok változatos alkalmazása (farsangi, karácsonyi, iskolai rendezvény, születésnapi, anyák napi ünneplés, vendéglátás, stb.).	Takarítással kapcsolatos szakkifejezések, eszközök, tisztítószer, szakszerű használat. A kézműves tevékenységekkel kapcsolatos eszközök, tevékenységek megnevezése (fonalvastagság, kötőtű, stb.). rendkívüli, ünnepi, alkalmi, meghitt	Szabadidejét töltsé hasznosan, örüljön az elkészült munkadarabnak.

3. Témakör: <i>Gondozási feladatok</i>			Óraszám: 37
Fejlesztendő kompetenciák: Empátia képesség.			
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Csecsemőápolás (fokozott figyelem, az utasítások betartása). Idősgondozás. Beteglátogatás a kórházban, betegszobában.	Beszélgetés, filmek megtekintése. Szituációs gyakorlat (viselkedés orvosi vizsgálat, és kórházi látogatás során, látogatás idők otthonában, ajándékozás, kedveskedés a gondozottaknak, stb.)	lázcsillapítás, folyadékpótlás, nyugalom, egészséges napirend, alvás, pihenés, munka, sport orvosi utasítás, látogatás, ápolás rászorultság,	A csecsemők ápolása, gondozása megtanulható.
Teendők hirtelen rosszullét esetén (hányás, ájulás, vérzés, epilepsziás roham) Teendők baleset esetén.	Beszélgetés, filmek megtekintése. Szituációs gyakorlat Segítség kérése, telefonálás, szituációs gyakorlatok.	ájulás, görcs, roham segélykérés, telefonálás,	Ismerje az elemi segítségnyújtás módjait.

4. Témakör: <i>Vásárlás - Fogyasztóvédelem</i>			Óraszám: 16
Fejlesztendő kompetenciák: Kulturált vásárlás.			
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Eltérő árucikkek vásárlása. A vásárlás megtervezése, üzlet kiválasztása. Viselkedési formák alkalmazása, közlekedés.	Cipő, ruhanemű vásárlása (bevásárló lista, költségvetés, méret, célszerű szín, anyag kiválasztása). Szerepjáték. Ruhanemű, cipő, ajándék vásárlása. Csomagolás.	A vásárlással, fizetéssel, viselkedéssel, közlekedéssel kapcsolatos fogalmak további bővítése.	Egyéni szint alapján tudjon egy, vagy néhány dolgot önállóan vásárolni.
Tanulmányi séta, vásárlás, különböző típusú üzletekben (csarnok, piac, kisebb- és nagyobb bevásárló helyek, raktáruházak), prospektusok, szórólapok árai és a valóságos árukon lévő tájékoztatók.	Jelzések megkeresése és értelmezése. Eligazodás árucsoportok között, csoportosítás, válogatás. Áruk megkeresése és a megfelelő kiválasztása a meglévő kínálatból valós helyzetben. A vásárolt termékek praktikus, előrelátó szállítása.	pláza, raktár, éjjel-nappal nyitva, nyitva tartás, pénztár, polc, gondola, reklám, plakát, ár, számla, visszajáró, szatyor, nehezebb-könnyebb,	Figyelmesen vegyen részt a vásárlásban.

5. Témakör: <i>Piktogramok értelmezése.</i> Fejlesztendő kompetenciák: Lényeges és lényegtelen megkülönböztetése.			Óraszám: 15
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Ruhanemükön található jelzések. Tartós fogyasztási cikkeken található jelzések értelmezése (pl. szállítás módja, üzembe helyezés, stb.)	Értelmezés, alkalmazás, gyűjtés. Tanulmányi séta során eltérő árucikkeken lévő jelzések megfigyelése, ismerős jelzések keresése, értelmezése.	Összetétel, alapanyag. Természetes szál, műszál, kártevők, védelem, vegyszeres tisztítás. csomagolás, törékeny, üzembe helyezés, állítva szállítható, stb.	Ismerje fel a jelzéseket, ill. az azokban rejlő utasításokat.
A környezetben megtalálható rajzos utasítások és rövid feliratok értelmezése (utcai tájékoztató jelzések, postai, kórházi, gyógyszerári, játszótéri, különböző. munkahelyi, szórakozóhelyekhez kapcsolódó, stb.).	Értelmezés, magyarázat, csoportosítás. Tanulmányi séta során „talált” jelzések értelmezése. Megadott jelzés megkeresése ismeretlen környezetben.	Felirat, tábla, címke, jelzés. Tilos, javasolt, szabályos használat, büntetés.	Tudjon megfelelően csoportosítani. Vegyen figyelembe minél több ismert jelzést, és ha ismeretlen jelzéssel találkozik, kérdezzen rá annak jelentésére.

2.1.7 Gyakorlati képzés előkészítése

Szakiskolai előkészítés 9-10.

Cél

Hozzásegíteni a várható jövője szempontjából reális elképzelések kialakításához.

Olyan feladat- és munkavégzéshez szükséges képességeket, tulajdonságokat erősíteni, melyeket a szakképzésen, vagy az intézmény elhagyása után leginkább tud hasznosítani.

Figyelmét, érdeklődését az elsajátítandó szakmákra irányítani, ezekhez az eddig tanult ismereteket rendszerezni.

A gyakorlati tevékenységekben javítani a feladatvégzés minőségét, a feladatvégzés közbeni kitartást, munkatempót.

Feladat

A szakma tanulását segítő praktikus és szociális képességek rendszerezése, bővítése, a gyakorlati tevékenységek folyamatos gyakoroltatása.

Elvárt teljesítmény

Igazodjon el szűkebb és tágabb környezetében, kövesse a társadalmilag elvárt normákat.

Tegyen szert elfogadható viselkedési kultúrára, önismeretre, általános ismeretekre.

Alakuljon ki a feladattudata, a munkavégzéshez szükséges pozitív hozzáállása, a közös munkavégzésre való képessége.

Tegyen szert jártasságra azokban a tevékenységekben, melyek a szakmatanuláshoz szükségesek.

Értékelés: Félévkor és tanév végén érdemjeggyel, évente P.A.C. mérőeszközös méréssel.

A tanterv teljesítéséhez javasolt óraszámok

Évfolyamok	9.	10.
Heti óraszám	4	4
Éves óraszám	144	144

A tantárgy témáinak feldolgozására javasolt időkeret

Témakör / Évfolyam	9.	10.
1. A munka világa, pályaválasztás	59	59
2. Tájékozódás a munkavégzés területeiről.	60	60
3. Fiatal felnőttek életvezetése. Munkatársi kapcsolatai.	25	25

Szakiskolai előkészítés 9.**Cél:**

Az alapfokú képzés során kialakított kognitív, motoros és érzelmi funkciókat tovább fejleszteni.
Motiválni a következő évek szakmatanulására, megértetni, hogy a felnőtté válás folyamatában sikeressége, megelégedettsége, függ szorgalmas munkájától.
Fejleszteni a manuális tevékenységekben az eszközhasználatot, a feladatok végrehajtásában az igényességet.
Bővíteni és mélyíteni környezetéről a tárgyi és fogalmi ismereteit.

Feladat:

Együttműködési, szociális készség, énkép, önismeret fejlesztése.
A verbális kommunikáció, az információszerző- és továbbító képesség fejlesztése.
Az eszközhasználat színvonalának emelése.
A szakmatanulás szempontjából lényeges folyadék, tömeg, hosszúságmérés tökéletesítése.
A környező tárgyi, természeti világ és az emberek közötti kapcsolatok rendszerezett ismeretének kialakítása.

Elvárt teljesítmény:

Alakuljon ki az órát és a társakat nem zavaró viselkedése, motivált feladatvégzése.
Tegyen szert tehetsége függvényében anyag és eszközismeretre, a gyakorlati alkalmazásban való jártasságra.
Váljon alkalmassá társaival a közös tevékenységre, feladatvégzésre.
Ismerje fel azokat a személyeket, akikben megbízhat, tudjon segítséget kérni.

Értékelés: Félévkor és tanév végén érdemjeggyel, évente P.A.C. mérőeszközös méréssel.

1. Témakör: <i>A munka világa, pályaválasztás.</i> Fejlesztendő kompetencia: Kitartó munkavégzés.			Óraszám: 59
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
A tanulás és munka közötti hasonlóság és különbség.	Felnőttek és tanulók hétköznapijainak feldolgozása, beszélgetés, szerepjáték keretében.	hétköznapi, munkanap, munkaszüneti nap, ünnepnap fizetés, munkabér, bevétel, jövedelem, kiadás jutalom, oklevél, kitüntetés, bizonyítvány	Értse meg, hogy a feladat és a munkavégzés természetes és fontos örömforrás, az életkor növekedésével a felnőtté válás során.
Az érdemjegy, bizonyítvány és fizetés értelme, jelentése.		minőség, mennyiség tempó hibás, hibátlan gondos, összecsapott sikeres, sikertelen, hanyag, lelkiismeretes	Javuljon a feladat - munkavégzés minősége, idejének hossza, tempója az egyéni képességeknek megfelelő mértékben.
A feladatvégzés, a munkatevékenység idejének növelése.	Valamilyen, a csoportnak és a jövőbeni szakmatanulásnak megfelelő gyakorlati tevékenység, pl. szövés, gyöngyfűzés, kézimunka, stb.		Legyen a munkavégzésben sikerélménye.
A feladat, munka, minőségének javítása.	Önértékelő feladatlapok kitöltése, megbeszélése.		

2. Témakör: <i>Tájékozódás a munkavégzés területeiről.</i> Fejlesztendő kompetencia: A munkavégzés felelőssége.			Óraszám: 60
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Eszközhazsnálat, kézügyesség fejlesztése, kisebb darabok elkészítése egyre nagyobb önállósággal (gyöngyfűzés, varrás, kötés, stb.). Az intézményben meglévő munkahelyek, tevékenységek feltérképezése. A számba vett munkahelyeken rövidebb idő eltöltése, irányítással, aktív munkával. (karbantartókkal, kerti munkával, konyhai feladatokkal /terítés, leszedés, óvodában egyéni foglalkozás a kicsikkel, fénymásolás, iratrendezés, iratmegsemmisítés stb.) A tapasztalatokról szóbeli beszámoló a társaknak. Parkápolás, kertészeti munkák, textil és fonalmentő munkák alapismereteinek megismerése. elsajátítása Természetes anyagok alakítása	Több- kevesebb segítséggel önállóan végezze a feladatot. Tanulmányi séta az intézményben. Az ott dolgozó felnőttek munkájának megismerése. Kérdések alapján adatgyűjtés (mi a feladata, milyen eszközöket használ, milyen képességekre van szüksége munkájához?). Az intézményben lévő munkahelyeken adott idő eltöltése aktív munkával. (Lehetőség szerint erőfeszítést igénylő, tényleges munkát végezzen a tanuló.) A feladat rövid ismertetése, milyen feladatot tudott végezni, milyen eszközöket használhatott, hogy érezte magát a munkavégzés közben.	Az elvégzett munkafolyamatok és eszközök megnevezése. A felmerülő ismeretlen kifejezések, fogalmak tisztázása. A felmerülő ismeretlen fogalmak és kifejezések megismerése.	Kitartó, elfogadható munka végzése Készüljön a feladatra, és aktívan vegyen részt a gyűjtőmunkában. Megfogalmazása legyen jól érthető, lényegre törő, és reális képet adjon munkájáról. A kapott feladatot határidőre készítse el, és jól kommunikálja. Alakuljon önismerete.
Közvetlen környezetében lévő felnőttek munkájának feltérképezése. A kapott foglalkozások rendszerezése a szükséges képességek szerint. (pl. jó kézügyességre van szükség, gyorsaságot igényel stb.) Mi szeretnék lenni? Milyen munkát szeretnék végezni?	Saját környezetből adatgyűjtés, rövid ismertetés elmondása. Foglalkozások és képességek egymás mellé rendelése.		

3. Témakör: <i>Fiatal felnőttek életvezetése, munkatársi kapcsolatai.</i>			Óraszám: 25
Fejlesztendő kompetencia: Beilleszkedés a közösségbe.			
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Munkaalkalmasság. A munkavégzés feltételei. A munkavállaláshoz szükséges feltételek számbavétele: alkalmasság, életkor, egészségi állapot, erőnlét, szükséges okmányok (bizonyítvány, személyi igazolvány, TAJ kártya, adókártya). Munkaszerződés, bér, utasítások elfogadása. Alá- és fölérendeltség a munkahelyen. Munkahelyi kötelességek. Jogok a munkahelyen. A munkahelyi beilleszkedéshez fontos tulajdonságok megnevezése. Munkatársak elfogadása, alkalmazkodás egymáshoz. Baráti viszony – kollegiális viszony, szerelmi viszony.	Munkatevékenységek gyűjtése, csoportosítása képes elvégezni, nem képes elvégezni Okmányok megismerése. Szerepjáték: munkahely keresése, új munkatárs befogadása, beilleszkedés idegen közegben (viselkedés, öltözködés). Beosztott – vezető számára meglévő Kötelességek és jogok széles körű megismerése. Segítőképz, hanyag, szorgalmas, tiszteletlen, nagyhangú, pontos stb.. a hasznos és kerülendő tulajdonságok kiválasztása, megnevezése. A kapcsolatok tartalmának megvitatása.	Képes vagyok rá, ill. nem tudom Kötelező, kötelesség fogalmak tisztázása. Jog, jogosult, jogszerű fogalmak tisztázása. TAJ kártya – szám, Adó kártya – szám, A tulajdonságok tartalmának tisztázása.	Ismerje meg képességeit. Tudjon a jó és rossz tulajdonságok között dönteni.

Szakiskolai előkészítés 10.**Cél:**

Az eddig tanultakat bővíteni, elmélyíteni és rendszerezni.

Motiválni a következő évek szakmatanulását, és megértetni, hogy a felnőtté válás folyamatában a sikeresség, megelégedettség, függ a szorgalmas munkától.

Fejlesztani a manuális tevékenységekben az eszközhasználatot, a feladatok végrehajtásában az igényességet.

Bővíteni környezetéről tárgyi és fogalmi ismereteit.

Feladat:

Együttműködési, szociális készség, énkép, önismeret fejlesztése.

A verbális kommunikáció és az információszerző- és továbbító képesség fejlesztése.

Az eszközhasználat színvonalának emelése.

A szakmatanulás szempontjából lényeges folyadék-, tömeg-, és hosszúságmérés biztos ismerete.

A környező tárgyi-, természeti világ, és az emberek közötti kapcsolatok rendszerezett ismeretének kialakítása.

Elvárt teljesítmény:

Alakuljon ki a foglalkozást és a társakat nem zavaró viselkedése, a motivált feladatvégzés.

Tegyen szert tehetsége függvényében anyag és eszközismeretre, a gyakorlati alkalmazásban jártasságra.

Váljon alkalmassá társaival közös tevékenységre, feladatvégzésre.

Ismerje fel azokat a személyeket, akikben megbízhat, tudjon segítséget kérni.

Értékelés: Félévkor és tanév végén érdemjeggyel, évente P.A.C. mérőeszközös méréssel.

1. Témakör: <i>Tanulás, tehetség, pályaválasztás, a munka világa.</i> Fejlesztendő kompetencia: A munkavégzés örömeinek átélése.			Óraszám: 59
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Tanulás és munka, képességek és pályaválasztás közötti összefüggés. Tehetség, lehetőség, szorgalom, kitartás kérdése. Önismeret. Az egyes foglalkozáshoz szükséges tulajdonságok számbavétele, hiányok regisztrálása, célkitűzés.	Tankönyv leckéinek feldolgozása, kérdés, felelet típusú beszélgetés keretében. A meglévő és hiányzó tulajdonságok listázása egyes szakmák szerint (pl.: kézügyesség, pontosság, kitartás, felületesség, rossz látás, stb.)	figyelem, pontosság, igényesség, szorgalom, kitartás siker, hibázás, tökéletlenség egyéni különbségek, adottságok Alkalmasság, fejlődés,	Értse meg, hogy jó dolog szorgalmasnak, törekvőnek lenni, mindenki jó valamiben, nem baj, ha valamire nem vagyunk képesek. Akarjon javítani hiányosságain.
Nemek közötti fizikai és életfeladatbeli különbségek viszonya a pályaválasztáshoz. A munka nehézsége és öröme. A munka és munkabér. A munka és pihenés harmonikus egysége.	Családról hozott fényképek nézegetése és beszélgetés a családtagok feladatairól. „Amerikából jöttem“ pantomim játék alkalmazása. Fizetés, pihenés, kikapcsolódás. Aktív pihenés.	nemekre jellemző feladatok, foglalkozások, életfeladatok kifáradás, pihenés, nyugalom, önálló, Elfoglaltság, segítség, Megelégedettség.	Rendezetten lássa a munka világát. Ismerje, és mondja el a leggyakoribb foglalkozásokban magát a végzett tevékenységet. (ki mit csinál) Értse meg, hogy szükségük van pihenésre szüleinek is. Önállóan foglalja el magát.

2. Témakör: <i>Tájékozódás a szűkebb- és tágabb körben meglévő munkavégzés területeiről.</i>			Óraszám: 60
Fejlesztendő kompetencia: Érdeklődés, nyitottság.			
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Munkahelyek, foglalkozások számbavétele, rendszerezése. Tanulmányi kirándulások különböző munkahelyek megtekintésére. (pl. kertészet, üzlet, raktár, műhely, stb.)	Tablók készítése a munkahelyekről, foglalkozásokról. Tanulmányi sétán tapasztaltak megfogalmazása.	Felmerülő fogalmak tisztázása.	A tapasztaltakat fogalmazza meg, és hosszabb ideig emlékezzen rá.
Látogatás és munkavégzés az intézmény gyakorlóhelyein, tanműhelyeiben. A végzett munkához szükséges készségek számbavétele, egyéni alkalmasság mérlegelése. Parkápolás, kertészeti munkák, textil és fonalmentő munkák alapismereteinek megismerése. elsajátítása Természetes anyagok alakítása Prezentációk, fotók, beszélgetések a különböző munkahelyekről, foglalkozásokról. Az intézményben folyó munkavállalói program megismerése, a program résztvevőivel beszélgetés.	A látottak megfigyelése, alkalmanként aktív bekapcsolódás a munkavégzésbe. Önértékelés. Összehasonlítás, mérlegelés. Az intézményben adott feltételeknek való aktív munkavégzés. Munkaeszközök megfelelő használata. Kérdések megfogalmazása.	Teljesítmény, kitartás, következmény, stb. A megismert fogalmak tisztázása.	Alakuljon ki pozitív képe a munkáról. Tudatosan készüljön a felnőtt létre, és a munkavállalásra. Balesetvédelem ismeretében a szakszerű eszközhasználat

3. Témakör: <i>Fiatal felnőttek életvezetése, munkatársi kapcsolatai.</i>			Óraszám: 25
Fejlesztendő kompetencia: Vágyak és a lehetőségek közelítése.			
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Kamaszok és fiatal felnőttek közötti életviteli eltérések: Fizikai szempontból, kötelezettségek, szórakozás kapcsolatok mélysége terén. Kamaszok és fiatal felnőttek érzelmi világa és személyisége közötti eltérések. Út a felelős gondolkodásig, a jövőbeni életfeladat függvényében. Kamaszok és felnőttek irreális és reális vágyai és céljai. Képességbeli korlátok felismerése elfogadása.	Tankönyv leckéinek feldolgozása. Kérdés felelet típusú beszélgetés súlypontos alkalmazásával Drámapedagógiai módszer alkalmazása: apró történetek, életszerű szituációk eljátszása. (szerepjátékok) Képes folyóiratok, áru katalógusok stb. nézegetése közben csoportos beszélgetés.	testi fejlettség, fizikai erőnlét, egészséges életmód, tanulás, munka, szabadidő, kapcsolatok, kötődések váltakozása, tartóssága egoizmus kérdése jól-, rosszul esik én és a másik sértődés, megbocsátás összeveszés, kibékülés egymás szabadsága. Önismeret. A megvalósítható cél és a sikerélmény összefüggése. Emberek szerethetősége nem függ gazdagságuktól, tehetségüktől.	Értse meg a tananyagot. Élvezze, vegyen aktívan részt a szerepjátékokban. Legyen véleménye, helyes és helytelen viselkedésről. Fejlődjön önismerete, fogadja el önmagát és társait gyengeségeivel együtt.
A rokoni, baráti, szerelmi, munkatársi kapcsolatok, jellemzői. Normák, elvárások, életkori különbségek a fenti kapcsolatokban. Saját reális elvárások, vágyak megvalósulásához szükséges aktív tevékenységek rendszerezése.	Sorolja fel és csoportosítsa azokat az embereket, akiket jól ismer, a hozzájuk fűződő kapcsolata alapján. Képek gyűjtése, ragasztása, megbeszélése. Ismerkedés gyakorlása. (szerepjáték)	rokonság barátság, szerelem munkatárs, (kolléga) osztálytárs, osztályközösség, társaság, szurkolók, rajongók társasági ember, magányos ember, buli, ismerkedés szinterei rokonszenv, ellenszenv idegen különféle csábításai bizalom	Értse meg, és tudja megfogalmazni a különféle kapcsolatokban a legfontosabb társadalmi elvárásokat, normákat. Rögzüljön, hogy rokonai között kell egy bizalmasának lenni, akinek elmondja titkait, félelmeit, akinek kikéri tanácsát.

2.1.8 Digitális kultúra

Szakiskolai előkészítés 9 -10.

Cél

Megismerni alapszinten a számítástechnikai és az irodatechnikai eszközöket, elérni, hogy jártasságot szerezzen azok kezelésében.

Elsajátítani az eszközök gyakorlati alkalmazását, elérni, hogy bátran használja azokat a mindennapi életben való eligazodásban, a kommunikációban.

Feladat

A számítástechnikai és az irodatechnikai eszközök részeinek, működésének alapszintű megismertetése.

A számítástechnikai és irodatechnikai eszközökkel kapcsolatos feladatok értelmezése és végrehajtása.

Különböző típusú, de ugyanazon célt szolgáló eszközök biztonságos beazonosítása és megfelelő használata.

Elvárt teljesítmény

Tartsa be az eszközök használatakor a biztonsági előírásokat.

Ismerje fel a különböző számítástechnikai és irodatechnikai eszközöket.

Tudja megmondani, hogy melyik eszközt mikor és hogyan kell használni.

Alapszinten egyszerű feladatokat minden eszközzel végre tudjon hajtani.

Ismereteit alkalmazza szabad idejének hasznos eltöltésére.

Értékelés: Félévkor és tanév végén érdemjeggyel, évente P.A.C. mérőeszközös méréssel.

A kerettanterv teljesítéséhez javasolt órakeret

Évfolyamok	9.	10.
Heti óraszám	2	2
Éves óraszám	72	72

A tantárgy témáinak feldolgozására javasolt időkeret

Témakör / Évfolyam	9.	10.
1. Számítógép-kezelés	15	15
2. Irodatechnika	15	15
3. Dokumentumkészítés	20	20
4. Játékprogramok	22	22

Szakiskolai előkészítés 9.

Cél:

Megismerni a számítógépes és az irodatechnikai környezetet, a számítógép és az irodatechnikai eszközök üzemeltetési rendjét, egészségügyi és balesetvédelmi szabályait. Megtanulni a számítógépek és az irodatechnikai eszközök gyakorlati alkalmazhatóságát a tanulásban, a játékban és a szabadidő eltöltésében. Elérni, hogy a megszerzett ismereteket képes legyen felhasználni a hétköznapi életben.

Feladat:

A számítástechnikai és az irodatechnikai eszközök részeinek, működésének alapszintű megismerése.
A megismert eszközök szakszerű és biztonságos használatában kellő jártasság megszerzése, a kapcsolatos feladatok értelmezése és teljesítése.

Elvárt teljesítmény:

Ismerje fel a különböző számítástechnikai és irodatechnikai eszközöket és tartozékait.
Tudja megmondani, hogy melyik eszközt mikor és hogyan kell használni.
Tartsa be az eszközök használatakor a biztonsági előírásokat.
Alapszinten tudja kezelni a számítógépet, a telefont, a fénymásolót, a CD-DVD lejátszót és a laminológépet.

Értékelés: Félévkor és tanév végén érdemjeggyel, évente P.A.C. mérőeszközös méréssel.

1. Témakör: Számítógép-kezelés Fejlesztendő kompetenciák: Tájékozódás a billentyűzeten.			Óraszám: 15
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Gyermeki szerkesztőprogramok. Vonalhúzás az egér segítségével.	A betűk és számok helyének megkeresése, és egyre biztosabb tájékozódás a billentyűzeten. Ügyeskedés az egérrel és a billentyűkkel.	betű, szám, vonal, képernyő A számítógépen lévő rövidítések, feliratok, és azok értelmezése.	Fokozódó önállósággal kezelje a számítógépet.

2. Témakör: Irodatechnika Fejlesztendő kompetenciák: Biztos készülékhasználat.			Óraszám: 15
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
A laminálógép működési elve és használata. CD és DVD lejátszó használata segítségével. (CD a számítógépen.)	A készülék biztonságos üzemeltetése, fóliavastagság alapján megfelelő hőmérséklet beállítása, dokumentum szakszerű elhelyezése a fóliában, laminálás végrehajtása. CD (DVD) lejátszóba lemez behelyezése, kivétel a lejátszóból, tokba helyezés, a tárolás módja.	Laminálás, lamináló fólia, hőmérséklet szabályozás CD (DVD) szabályos működés, érzékeny a hőre, karcolásra,	Önállóan tudjon dokumentumokat laminálni a biztonsági előírások betartásával. Vigyázzon a CD-re, (DVD) mert sérülékeny.

3. Témakör: Dokumentumkészítés Fejlesztendő kompetenciák: Próbálkozás.			Óraszám: 20
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Egyéni alkotás készítése. Színválasztás, színezés, törlés, tiszta lap kérése.	Rövid nevek, szavak bepötyögése a billentyűzeten. Képes- rajzos-szöveges alkotások készítése előre megbeszélt témában.	betű- és számbillentyű	Mutasson érdeklődést, legyenek ötletei a rajzkészítésben.

4. Témakör: Játékprogramok Fejlesztendő kompetenciák: Biztos téri ismeretek.			Óraszám: 22
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Labirintus játék, mászkáló játék.	Navigálás az egérrel és 2 billentyűvel. Változatos játékok használata.	irányok (fel, le, jobbra, balra) A megismert játék elnevezése, a játszáshoz szükséges fogalmak ismerete.	Legyen képes megfelelő elmozdulásokat előidézni a képernyőn.

Szakiskolai előkészítés 10.

Cél:

Megismerni a számítógép és az irodatechnikai eszközök üzemeltetési rendjét, egészségügyi és balesetvédelmi szabályait.

Megtanulni a számítógépek és az irodatechnikai eszközök gyakorlati alkalmazhatóságát a tanulásban, a játékban és a szabadidő eltöltésében.

Elérni, hogy a megszerzett ismereteket képes legyen felhasználni a hétköznapi életben, tudjon a számítógéppel interaktív kapcsolatot tartani és segítséggel oktatási célú programokkal tevékenykedni.

Bővíteni ismeretét a fénymásoló, a nyomtató és a digitális fényképezőgép megismerésével.

Feladat:

A számítástechnikai és a már megismert irodatechnikai eszközök részeinek, működésének alapszintű megismerése, a velük kapcsolatos feladatok értelmezése és teljesítése.

A megismert eszközök szakszerű és biztonságos használatának gyakorlása annak érdekében, hogy jártasságot szerezzen azok használatában.

Elvárt teljesítmény:

Tartsa be az eszközök használatakor a biztonsági előírásokat.

Ismerje fel a különböző számítástechnikai és irodatechnikai eszközök tartozékait.

Tudja megmondani, hogy melyik eszközt mikor és hogyan kell használni.

Alapszinten tudja kezelni a számítógépet, a telefont, a fénymásolót, a CD-DVD lejátszót és a (digitális) fényképezőgépet.

Értékelés: Félévkor és tanév végén érdemjeggyel, évente P.A.C. mérőeszközös méréssel.

1. Témakör: Számítógép-kezelés Fejlesztendő kompetenciák: Vizualitás.			Óraszám: 15
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Az előző években használt oktatási célú szoftverek elmélyültebb megismerése.	A billentyűzet egyre önállóbb használata. Az egér használatának gyakorlása: vonalhúzás, kattintások.	egér, billentyű, kattintás	Ismerjen egy-két jellegzetes jelet, ami a számítógép képernyőjén megjelenik.

2. Témakör: Irodatechnika Fejlesztendő kompetenciák: Biztos fogás.			Óraszám: 15
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
CD-lejátszó kezelése.	CD-lemezek kiválasztása, lejátszása.	CD-lemez, kiad, betesz	A CD-lemezt a szélénél fogja meg.
A digitális fényképezőgép használata.	Fényképkészítés gyakorlása természetes fényben és vakuval.	vaku, memóriakártya, megapixel	Legyen képes a fényképezőgép alapszintű kezelésére.
Fénymásolás segítségével.	Másolás a készülék (önálló) beállítása nélkül.	másolás, fényérzékeny, átállítás, nagyítás, kicsinyítés,	A fénymásolás figyelemmel kísérése, a papírtöltés és az elkészült munka észlelése.
Nyomtatás.	A nyomtató előkészítése a nyomtatáshoz (papírmennyiség ellenőrzése)	nyomtatás, papírtöltés, üzemmód, egyoldalas, kétoldalas	Kísérje figyelemmel a nyomtatást.

3. Témakör: Dokumentumkészítés Fejlesztendő kompetenciák: Egyéni megoldások keresése.			Óraszám: 20
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Egyéni alkotások készítése egyszerű rajzprogrammal, nagyméretű betűkkel dolgozó szövegíró programmal.	Egyszerű rajzok, ábrák, szövegrészletek alkotása a számítógéppel. Színezés gyakorlása.	rajzlap, vonal, ecset, színek, pontos másolás,	A tanuló legyen képes segítséggel egy egyszerű számítógépes rajzot készíteni. Legyenek ötletei, tervei újabb alkotások készítésére.

4. Témakör: Játékprogramok Fejlesztendő kompetenciák: Türelem.			Óraszám: 22
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Képek kiegészítése.	Hiányzó részletek pótlása, megfelelő helyre igazítása.	rész, egész	A játék végén tudja újraindítani a játékprogramot.

2.1.9 Ábrázolás-alakítás

Szakiskolai előkészítés 9 -10.

Cél

A kreatív önkifejezés igényét kialakítani és ápolni a vizuális művészetek eszköztárának felhasználásával.
Az érdeklődést felkelteni a különböző művészeti ágak és műalkotások iránt.
Elősegíteni sikerélmény biztosításával a feszültség-feldolgozás folyamatát, és a pozitív önértékelés kialakulását.

Feladat

Az alkotóképesség kialakulását és ápolását szolgáló képesség- és készségfejlesztés.
A csoportos együttműködés élményével a kooperabilitás fejlesztése.
A vizuális kommunikáció, a vizuális jelek ismeretének és használatának fejlesztése.

Elvárt teljesítmény

Képességeihez mérten igyekezzen elsajátítani a különböző ábrázoló- alakító technikákat.
Növekvő önállósággal alkalmazza ismereteit, jártasságait.
Csoportmunkában társaival együttműködve tevékenykedjen.
Ismerjen fel és alkalmazzon egyszerű vizuális jeleket.

Értékelés: Félévkor és tanév végén érdemjeggyel, évente P.A.C. mérőeszközös mérés.

Terápiás fejlesztés

Készségek:

Koordinált mozgáskészség (szem-kéz koordináció), és alakítási készségek fejlesztése.

Képességek, attitűdök:

Formaalkotási képességek, kompozíciós képesség.

Vizuális ritmus képzése, tárgykészítés képessége.

Képzeteket felidéző ábrázolási képesség.

Képolvasás, képi közlés képessége.

Plasztikus formaalakítás.

Finommozgás fejlesztése.

Pszichikus funkció:

Vizuális, taktikus percepció.

Figyelemfejlesztés.

Érzelmi fejlesztés: motiváció, örömrzés keltése alkotó tevékenység révén.

Emlékezet, alkotó képzelet, forma- és térészlelés, gondolkodás fejlesztése.

Gondolkodási műveletek:

Megkülönböztetés, azonosítás, összehasonlítás.

Variálás, kombinálás. Analízis-szintézis.

Asszociáció, általánosítás, absztrakció, következtetés, ítéletalkotás.

Gondolkodás fajták:

Perceptív, cselekvéses, analógiás, asszociatív, algoritmikus, kreatív, logikus

A kerettanterv teljesítéséhez javasolt óraszámok

Évfolyamok	9.	10.
Heti óraszám	2	2
Éves óraszám	72	72

A tantárgy témáinak feldolgozására javasolt időkeret

Témakör / Évfolyam	9.	10.
1. Vizuális ábrázolás	25	25
2. Komplex alakító tevékenységek	32	32
3. Népünk művészete	10	10
4. Elemi ismeretek művészeti alkotásokról	5	5

Szakiskolai előkészítés 9.

Cél:

Önkifejezés igényét kialakítani és ápolni, a vizuális művészetek eszköztárának felhasználásával.
Érdeklődést felkelteni különböző művészeti ágak és műalkotások iránt.
Sikerélmény biztosításával a pozitív önértékelést elősegíteni.

Feladat:

Az általános iskolai fejlesztés során szerzett tantárgyi ismeretek bővítése.
Figyelem, feladattudat, észlelés és finommotorika fejlesztése.
A tantárgyspecifikus jártasságok, készségek fejlesztése.
Ismerkedés műalkotásokkal.
Kreativitás fejlesztése.

Elvárt teljesítmény:

Képességeihez mérten igyekezzon elsajátítani a különböző ábrázoló- alakító technikákat.
Törekedjen adekvát eszközhasználatra.
Ismerje meg az egyszerű vizuális jeleket.
Csoportmunkában, munkamegosztásban vegyen részt.

Értékelés: Félévkor és tanév végén érdemjeggyel, évente P.A.C. mérőeszközös mérés.

1. Témakör: <i>Vizuális ábrázolás</i>			Óraszám: 25
Fejlesztendő kompetencia: Saját alkotás létrehozásának öröme.			
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Festés	A színkeverés (kék-sárga, piros-sárga, kék-piros). A komplementer színek egymásra gyakorolt hatásának megfigyelése alkotásokon. Saját élmények megörökítése színek hangulati kifejező erejének alkalmazásával. Ünnepi dekoráció készítése (közös munka)	Színek. Színek egymásra gyakorolt hatásával kapcsolatos fogalmak, pl.: derítés, tompítás, kiemelés, stb. Ünnepek szimbólumainak ismerete. (pl.: Mikulás-csizma, Március 15. kokárda, stb.)	Önállóan használja a festés eszközeit. Segítséggel megfigyelje a színek egymásra gyakorolt hatását. Irányítással igyekezzen a színkeverés alapjainak elsajátítására. Működjön együtt közös tevékenységben.
Rajzolás-színezés	Illusztráció készítése különböző irodalmi alkotásokhoz (vers, mese). Saját élmény (pl.: hétvége) megörökítése. Közös élmények (pl.: tábor, kirándulás) megörökítése – csoportmunka.	Az illusztrált mű, vagy esemény témája alapján.	Önállóan használja a rajzolás eszközeit. Illusztráció készítésénél megfigyelhető legyen a szöveg és kép közötti összefüggés. Törekedjen saját élményeinek felismerhető megörökítésére. Közös tevékenységben együtt működjön.

2. Témakör: <i>Komplex alakító tevékenységek</i> Fejlesztendő kompetencia: Esztétikai igény fejlődése.			Óraszám: 32
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Anyagvizsgálat	Anyagok válogatása anyagfajták és használhatóság szerint.	Természetes anyagok (természetben megtalálható formában és feldolgozott állapotban, pl.: kéreg, termény, papír, léc). Mesterséges anyagok (műanyagok).	Irányítással ismerje fel a különböző anyagfajákat. Nevezze meg jellemző tulajdonságaikat.
Tárgyak (játékok, képek) készítése	Terménybáb készítés. Kéreg-termény kompozíció. Marionett baba készítése (agyagfej és végtagok, textil test). Agyagtálak, poharak készítése, díszítése. Fonalkompozíció ragasztással. Különböző műanyag flakonokból babaház, madáretető, stb. kialakítása kivágással. Gombmozaik készítés. Só-liszt plakettek készítése, festése, kisütése. Ünnepi papírdékoráció.	Az elkészítés részfolyamataival kapcsolatos fogalmak. Az elkészített tárgy megnevezése, funkciója.	Irányítással igyekezzon elkészíteni a különböző tárgyakat.

3. Témakör: <i>Népünk művészete</i>			Óraszám: 10
Fejlesztendő kompetencia: Népművészeti alkotások felismerése.			
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Népművészeti alkotások szemlélése	Népművészeti albumok és gyűjtemények megtekintése. Alkotók megfigyelése munka közben.	Hímzés, faragás, fazekasság, szövés, fonás, mézeskalács, bőrmivesség, nemezelés.	Irányítással szemléljen népművészeti alkotásokat.
Ismerkedés népszokásainkkal. A népművészetben lévő változatosság, sokszínűség (kor, szín, korosztály, anyag, technika) megfigyelése.	Nevezetes ünnepek (viselet). Különleges magyar szokások. Régi falusi hétköznapiak, munkavégzéssel kapcsolatos eszközök, ünnepi alkalmak során használt öltözék, tárgyak (pl. pástorbót, furulya, szövőszék, fonások, stb.) gyűjtése, néprajzi tárgyú albumok, filmek megnézése. Látogatás közeli tájházakban, néprajzi gyűjteményekben.	Néphagyományokhoz kapcsolódó fogalmak.	Irányítással ismerkedjen meg népszokásainkkal.

4. Témakör: <i>Elemi ismeretek művészeti alkotásokról</i>			Óraszám: 5
Fejlesztendő kompetencia: Színek és érzelmek közötti kapcsolat.			
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Művészeti alkotások szemlélése	Múzeumlátogatás. Albumok, kiadványok szemlélése. Lehetőség szerint: művészek megfigyelése alkotás közben.	Egyszerű esztétikai fogalmak. Művészeti tevékenységekhez kapcsolódó fogalmak.	Irányítással szemléljen művészeti alkotásokat.

Szakiskolai előkészítés 10.

Cél:

Önkifejezés igényét kialakítani és ápolni.
Érdeklődést felkelteni különböző művészeti ágak és műalkotások iránt.
Sikerélmény biztosításával a pozitív önértékelést elősegíteni.

Feladat:

Az általános iskolai fejlesztés során szerzett tantárgyi ismeretek bővítése.
Figyelem, feladattudat, észlelés és finommotorika fejlesztése.
A tantárgyspecifikus jártasságok, készségek fejlesztése.
Ismerkedés műalkotásokkal.
Kreativitás fejlesztése.

Elvárt teljesítmény:

Igyekezzen képességeihez mérten elsajátítani a különböző ábrázoló- alakító technikákat.
Törekedjen adekvát eszközhasználatra.
Ismerje meg az egyszerű vizuális jeleket.
Csoportmunkában, munkamegosztásban vegyen részt.

Értékelés: Félévkor és tanévvégén érdemjeggyel, évente P.A.C. mérőeszközös mérés.

1. Témakör: <i>Vizuális ábrázolás</i> Fejlesztendő kompetencia: Érzelmek megjelenése az alkotásokban.			Óraszám: 25
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Festés	Festés zenére. Szabadon – a hangok és színek kifejező erejének hangsúlyozásával. (Nagyméretű papíron) Ünnepi dekoráció közös elkészítése. Saját élmények megörökítése.	Színek, tónusok. Érzések, érzelmek, hangulatok. Ritmus, hangerő, hangmagasság. Ünnepek szimbólumai.	Önállóan használja a festés eszközeit. Képes legyen élményeit vizuálisan adekvát színhasználattal megörökíteni. Közös tevékenységben együttműködni.
Rajzolás	A látható valóság rajzolásának tökéletesítése, rajzolás modell után: -gyümölcsök, virágok, -tájabrázolások, -portré (fej), -emberalak, -mozdulatok pontos megfigyelése és lerajzolása Illusztrációkészítés irodalmi alkotásokhoz.	Az ábrázolandó élőlények, tárgyak, stb.. részeinek megnevezése. Arányokkal kapcsolatos fogalmak. Térbeli elrendezéssel kapcsolatos fogalmak.	Önállóan használja a rajzolás eszközeit. Megfigyeléseit igyekezzon visszaadni rajzos formában. Törekedjen a valósághű ábrázolásra. Illusztrációkészítésnél megfigyelhető legyen a szöveg, és a kép közötti összefüggés.

2. Témakör: <i>Komplex alakító tevékenységek</i> Fejlesztendő kompetencia: Önálló alkotás.			Óraszám: 32
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Anyagvizsgálat	Anyagok válogatása anyagfajták és használhatóság szerint.	A különböző anyagfajták megnevezése. Jellemző tulajdonságaikra vonatkozó fogalmak. (üveg, fa, fém, műanyag, textil, stb.) Gyakori felhasználási területeik.	Irányítással ismerje fel a különböző anyagfajtákat. Ismerje jellemző tulajdonságaikat.
Tárgyak készítése	Száritott növény festése mártással, ebből ikebana készítés háncs, kéreg felhasználásával (asztaldísz, kép). Ünnepi asztaldekoráció készítés: gyertyatartó, váza, szalvétatartó agyagból. Díszszalvéta pecsételéssel, nyomdázással. Díszterítő festés sablonnal, vagy nyomómintával. Edényalátét készítés: festett csempe. Poháralátét készítés, vágás, ragasztás, vagy festés. Papírhajtogatás: díszboríték Papírkompozíció: üdvözlő kártya	Az elkészítés részfolyamataival kapcsolatos fogalmak. Az elkészített tárgy megnevezése, funkciója.	Irányítással készítse el a különböző tárgyakat.

3. Témakör: <i>Népünk művészete</i>			Óraszám: 10
Fejlesztendő kompetencia: A hagyományok megismerése.			
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Népművészeti alkotások szemlélése	Népművészeti gyűjtemények és albumok megtekintése. Alkotók megfigyelése munka közben. (Alkalomhoz kötődött kirakodó vásár meglátogatása, élmények megbeszélése.)	Hímzés, faragás, fazekasság, szövés, fonás, mézeskalács, bőr művesség, nemezelés	Irányítással szemléljen népművészeti alkotásokat.
Ismerkedés népszokásainkkal (szüreti bál, aratással kapcsolatos szokások, vásárok, esküvők, stb.).	Nevezetes ünnepek „Jeles napok” jellegzetes magyar népszokásokkal kapcsolatos tárgyak, ábrázolások gyűjtése, készítése.	Népszokásainkkal kapcsolatos fogalmak.	Irányítással ismerkedjen meg népszokásainkkal.

4. Témakör: <i>Elemi ismeretek művészeti alkotásokról</i>			Óraszám: 5
Fejlesztendő kompetencia: A művek mondanivalójának megkeresése.			
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Művészeti alkotások megtekintése. Az ábrázolt személyek, események, érzelmek „felfedezése” a művekben.	Múzeumlátogatás. Albumok, kiadványok szemlélése. Művészek megfigyelése alkotás közben (pl.: műterem-látogatás, helyi és utcai művészek megfigyelése munka közben stb.).	Egyszerű esztétikai fogalmak. Művészeti tevékenységekhez kapcsolódó fogalmak (festő, grafikus, szobrász, dombormű, stb.).	Irányítással szemléljen művészeti alkotásokat.

2.1.10 Ének – Zene

Szakiskolai előkészítés 9 -10.

Cél

Esztétikai érzékét, érzelemvilágát gazdagítani zenei élmények segítségével.

Motivációt fenntartani a sokszínű zenei élmények befogadására, rendezvényeken való aktív szereplésre, részvételre, az örömteli közös éneklésre.

Feladat

Az eddig elsajátított zenei ismeretek gyakorlati használata, továbbfejlesztése, bővítése.

Zenei képességek fejlesztése: ritmikai biztonság, dinamikai alapok, adottságokhoz igazodó intonációs pontosság kialakítása.

A hangszerek világában való tájékozódás, néhány hangszer megszólaltatásának módja.

Elvárt teljesítmény

Vegyen részt a közös éneklésben, daltanulásban, az iskolai rendezvények, ünnepségek zenei programjaiban.

Tudjon képességeihez mértén minél több éneket, dalt elénekelni, eldúdolni, felismerni.

Tudjon ritmushangszereket megszólaltatni.

Hangzás alapján ismerje fel a leggyakoribb hangszereket.

Hallgasson figyelemmel zenét.

Legyenek kedvenc dalai, dallamai, zeneszerzői.

Értékelés: Félévkor és tanév végén érdemjeggyel, évente P.A.C. mérőeszközös méréssel.

A kerettanterv teljesítéséhez javasolt óraszámok

Évfolyamok	9.	10.
Heti óraszám	2	2
Éves óraszám	72	72

A tantárgy témáinak feldolgozására javasolt időkeret

Témakör / Évfolyam	9.	10.
1. Népdalok - Ünnepkörök dalai	20	20
2. Ritmus- és hallásfejlesztés	28	28
3. Zenehallgatás	24	24

Szakiskolai előkészítés 9.

Cél:

A közös zenélés, éneklés és zenehallgatás élményét biztosítani, harmonizálni személyiségének fejlődését.

Feladat:

Ének-zenei ismeretek növelése (dalkincs bővítése, zeneművek megismerése).

Hallás és ritmusérzék fejlesztése.

Táncstudás fejlesztése.

Közös zenélés.

Elvárt teljesítmény:

Képességeihez mérten legyen dalkincse.

Helyesen társítsa a dalokat az ünnepekhez.

Tudjon lassú és gyors között különbséget tenni, tempót tartani.

Alakuljon ki kultúrája a zenehallgatáshoz

Értékelés: Félévkor és tanév végén érdemjeggyel, évente P.A.C. mérőeszközös méréssel.

1. Témakör: <i>Népdalok - Ünnepek dalai</i> Fejlesztendő kompetencia: Biztos szövegértés.			Óraszám: 20
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Magyar dalok.	Dalok tanulása	Az adott dalban található ismeretlen szavak, szófordulatok.	Legyen együttműködő a dal tanuláskor.
Magyar táncok.	Kétlépéses csárdás, galopp táncolása.	csárdás, galopp	Vegyen részt a táncban, utánozza a lépéseket.
Más népek dalai.	Dal tanulása: ismerkedés más népek dalaival.	nép, ország, nemzet, nyelv, cseh, szlovák, angol, francia, orosz, ír, német, lengyel.	Tudjon a megfelelő ünnepen dalt előadni.
Családi, egyházi, társadalmi ünnepek dalai.	Jeles ünnepekről dalok tanulása.	Karácsony, Újév, Húsvét, Pünkösd, Anyák napja, születésnap, névnap, évfordulók.	Ismerje fel és énekelje a Himnuszt és a Szózatot.
Nemzeti ünnepeink dalai.	Nemzeti ünnepeinkről megemlékezés, toborzó Himnusz, Szózat éneklése.	Március 15. Petőfi Sándor, Kossuth Lajos, nemzeti színű szalag, kokárda, magyarság, ünnep, Himnusz, Szózat. Történelmi eseményekkel kapcsolatos fogalmak.	Érezze az ünnep jelentőségét.

2. Témakör: <i>Ritmus- és hallásfejlesztés</i>			Óraszám: 28
Fejlesztendő kompetencia: Ritmushangszerek használata éneklés közben.			
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Ritmikai és dinamikai gyakorlatok.	A szép éneklés gyakorlása a dinamikai változások figyelembevételével.	Halkan, erősen, közép erősen, nagyon erősen.	Tudjon dalokat a tempó és dinamika pontos visszaadásával énekelni
Tempóérzékeltető gyakorlatok.	Szöveg, dallam, ritmus egységének érzékeltetése.	Szöveg, dallam, ritmus hangszín, hangerő, skálázás.	tudják a dalokat pontos ritmusban, helyes dallammal, érthető szöveggel énekelni.
Hang- és hallásfejlesztés.	Hangmagasság differenciálása.	Cintányér, dobok, triangulum, csörgődob, maracas, agogo, bongó.	Vegye észre a dalokban a hangmagasság különbségeket.
Ritmushangszerek használata.	Ritmushangszerek megszólaltatása, megnevezése.	érintés, bújás, bot, kendő	Ismerje és használja a ritmushangszereket.
Táncok.	Egyszerű táncok előadása, ének, lépés ritmusának összehangolása.	körtánc, pörgés, forgás, kifordulás, guggolás	Vegyen részt a közös táncban, érezze a ritmust.

3. Témakör: <i>Zenehallgatás</i>			Óraszám: 24
Fejlesztendő kompetencia: Alkalomnak megfelelő zene választása.			
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Népdal.	Népdalok hallgatása, csokorba gyűjtése. (dalok felismerése dallamuk alapján)	Dalban szereplő népies kifejezések magyarázata.	Hallgasson figyelmesen zenét.
Műdal.	Műdal hallgatása. (ismert előadó hangjának felismerése, kedvenc dalok megtanulása, együtt éneklés az előadóval)	A dalban szereplő ismeretlen szavak, szófordulatok.	
Tánczene hallgatása más-más feldolgozásban.	Táncdal hallgatása.	táncdal, tánczenekar, szólóének	
Dallamok, feldolgozások, komolyzenei részletek meghallgatása.	Dallamok meghallgatása, feldolgozások összehasonlítása.	dallam, feldolgozás, részlet	

Szakiskolai előkészítés 10.

Cél:

A közös zenélés, éneklés és zenehallgatás élményét biztosítani.
Személyiségét fejleszteni, harmonizálni.

Feladat:

Ének-zenei ismeretek bővítése (dalkincs bővítése, zeneművek megismerése).
Hallás és ritmusérzék fejlesztése.
Táncstudás fejlesztése.
Közös zenélés.

Elvárt teljesítmény:

Képességeihez mérten bővüljön dalkincse.
Helyesen társítsa a dalokat az ünnepekhez.
Tudjon lassú és gyors között különbséget tenni, tempót tartani.
Alakuljon ki kultúrája a zenehallgatáshoz.
Ismerjen fel hallás után klasszikus zeneműveket, jellemző részleteiről.

Értékelés: Félévkor és tanév végén érdemjeggyel, évente P.A.C. mérőeszközös méréssel.

1. Témakör: Népdalok - Ünnepek dalai			Óraszám: 20
Fejlesztendő kompetencia: Biztos szöveg és dallamtudás.			
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Magyar dalok.	Dalok tanulása.	A dalban található ismeretlen szavak, szófordulatok.	Legyen együttműködő a dal tanulásban.
Más népek dalai.	Daltanulás.	nép, ország, nemzet, nyelv, cseh, angol, francia, orosz, ír, német, lengyel	
Családi, egyházi, társadalmi ünnepek dalai.	Jeles ünnepekről dalok megtanulása.	Karácsony, Újév, Húsvét, Pünkösd, Anyák napja, születésnap, névnap, évfordulók	Tudjon a megfelelő ünnepen dalt előadni.
Nemzeti ünnepek dalai.	Nemzeti ünnepekről megemlékezés, Himnusz, Szózat, toborzók éneklése.	Március 15., Petőfi Sándor, nemzeti színű szalag, kokárda, Október 23. magyarság, ünnep, Himnusz, Szózat, megzenésített költemények, stb.	Ismerje Nemzeti ünnepeinket, ismerje fel és énekelje a Himnuszt, a Szózatot, a toborzó dalokat, érezze az ünnep jelentőségét

2. Témakör: Ritmus-és hallásfejlesztés			Óraszám: 28
Fejlesztendő kompetencia: Megosztott figyelem.			
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Ritmikai és dinamikai gyakorlatok.	Ritmus alapján dal felismerése.		Tudjon képességeihez mérten pontosan, szépen énekelni.
Tempóérzékeltető gyakorlatok.	Dallam és tempó követése.	halk, lágy, zümmögő, hangos, élénken, lassan, gyorsan	Tudjon dallamosan, helyes ritmusban énekelni.
Ritmushangszerek használata.	Ritmushangszerek megszólaltatása, megkülönböztetése.	cintányér, dobok, triangulum, maracas, agogo, bongó	Kísérje az ismert dalok dallamát ritmushangszerrel.
Hang-és hallásfejlesztés.	Dalok összekapcsolása dal, szöveg, zene, ritmus szerint.		Tudjon pontosan, szépen átélten, kifejezően énekelni.
Táncok eltérő zenére.	Diszkó tánc, régi korok táncai pl. keringő, csárdás stb.		Vegyen részt a táncban, utánozza a lépéseket.

3. Témakör: <i>Zenehallgatás</i>			Óraszám: 24r
Fejlesztendő kompetencia: Zene és képzelet összekapcsolása.			
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Közismert komolyzenei részletek meghallgatása (pl. Egy kiállítás képei. Örömmóda. Passió. Péter és a farkas stb.)	A zene hatásának megbeszélése: Te mire gondoltál? Miről szól ez a zenedarab? (szomorú, vidám? ünnepélyes?) Milyen hangszereket hallasz? Hány zenész muzsikál szerinted?	énekes, énekszólam, hangszerkíséret vonósnégyes, karmester, szimfónia, hangszerek nevei, zeneszerzők, előadók, szólamok	Ismerje fel a már tanult dallamokat.
Tánczene hallgatása Dallamok, dallamrészletek felismerése	Tánczene hallgatása különböző feldolgozásban. Dalok, dallamok hallgatása.	ritmus, tánc, hangzás, szólóének, magasabb, mélyebb dallamjárás	Ismerje fel a különböző feldolgozásokban az azonosságot.
Zenés darabok megismerése (Macskák, A dzsungel könyve, István a király, János vitéz stb.)	A darabok megtekintése, történetének megismerése, szereplők, jellemző dallamok a műből. Dalrészletek és darabok, ill. szereplők csoportosítása.	A darabok témájával kapcsolatos fogalmak és megnevezések.	Ismerje fel a dallamrészleteket.

2.1.11 Testnevelés

Szakiskolai előkészítés 9 -10.

Cél:

A rendszeres mozgás, testedzés, az egészséges életmód iránti igényt kialakítani.

Az egészséges testi fejlődést biztosítani.

Azon ismereteit, jártasságait, képességeit kialakítani, fejleszteni, melyek a későbbi mozgásos cselekvési biztonságát, rendszeres fizikai aktivitását megalapozzák.

Feladat:

A fizikai képességek, testi adottságok, állóképesség és a mozgáskoordináció fejlesztése.

A mozgásnevelés tantárgy tanítása során kialakított és begyakorolt mozgáselemek rögzítése.

Elvárt teljesítmény:

Írányítással végezzen összetett utánzó gyakorlatokat, törekedjen az ütemtartásra.

Minél hosszabb labdavezetésre törekedjen.

Tudjon alsó és felső dobással célba dobni.

Mind hosszabb időtartamban végezze az izomerősítő gyakorlatokat.

Állóképessége növekedjen.

Ismerje az általa használt tornaszerek nevét, azok balesetmentes használatát.

Aktívan kapcsolódjon be a versenyjátékokba, tudjon csapatához alkalmazkodni.

Értékelés: Folyamatos megfigyelés és szóbeli értékelés a versenyzésekben, sportjátékokban, a szocializáció terén a küzdés, kitartás képességének kialakulásában.

Félévkor és tanév végén érdemjeggyel, évenként P.A.C. mérőeszköz, NETFIT mérés.

A kerettanterv teljesítéséhez javasolt óraszámok

Évfolyamok	9.	10.
Heti óraszám	5	5
Éves óraszám	180	180

A tantárgy témáinak feldolgozására javasolt időkeret

Témakör / Évfolyam	9.	10.
1. Rendgyakorlatok, téri tájékozódás	15	15
2. Gimnasztikai gyakorlatok	32	32
3. Képességfejlesztő gyakorlatok, játékos feladatok	53	53
4. Labdás gyakorlatok	35	35
5. Sportjátékok elemei	45	45

Szakiskolai előkészítés 9.**Célok:**

A rendszeres mozgás, testedzés, az egészséges életmód iránti igényt kialakítani.
Az egészséges testi fejlődést biztosítani.
Lehetőség szerint versenyen tapasztalatot szerezni, sporteseményeken részt venni.

Feladat:

A sportjátékokhoz szükséges elemi tájékozódási képesség fejlesztése.
Ügyesség, erő, állóképesség, kitartás, edzettség, bátorság, akarat fejlesztése.
Sportjátékok alapvető játékelemek megismertetése.
Gimnasztikai alapformájú gyakorlatok rögzítése.
Térbeli irányok, viszonyfogalmak használata.
Alapmozgások gyakorlása.
Labda biztonságos követése.
Növekvő elem és ütemszám ciklikus mozgássorok elsajátítása.
Sporteseményeken ismerje a feladatát.

Elvárt teljesítmény:

Saját testéhez képest tudjon a térben tájékozódni.
Egyre hosszabb időtartamban végezzen izomerősítő gyakorlatokat.
Figyeljen a helyes testtartásra.
Törekedjen mozgásának ütemét, dinamikáját szabályozni.
Sporteseményeken aktív részvétel.

Értékelés: Félévkor és tanév végén érdemjeggyel, évenként P.A.C. mérőeszköz, NETFIT mérés.
Az értékelésnél az önmagához mért fejlődés változásokat kell alapul venni, figyelembe véve az aktivitást.

1. Témakör: Rendgyakorlatok, téri tájékozódás Fejlesztendő kompetencia: Egymáshoz való alkalmazkodóképesség fejlődése.			Óraszám: 15
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Sorakozás Menetelés Testfordulatok	Segítséggel: sorakozó magasság szerint, járás egyes, kettes, hármas oszlopban nyitódás, záródás, helyben járás, jelre elindulás, megállás, járás lábujjhegyen, sarkon jobbra, balra fordulatok vezényszóra.	nyit zár jobb bal	Tudjon önállóan sorakozni, ismerje az irányokat.

2. Témakör: Gimnasztikai gyakorlatok Fejlesztendő kompetencia: Biztos mozgáskoordináció.			Óraszám: 32
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Mozgáselemek összekapcsolása Kéziszer és szabadgyakorlatok NETFIT mérések	Begyakorolt mozgáselemek összekapcsolása, helyben futás magas térdemelés, terpeszállás törzshajlítás, bokaérintés. Szalag, babzsák, labda, súlyzó négyütemű gyakorlatok. NETFIT mérések	négyütemű gyakorlat kéziszerek megnevezése	Egyszerű utasításokat értse meg. Kéziszerek megfelelő használata.

3. Témakör: <i>Képességfejlesztő gyakorlatok, játékos feladatok</i> Fejlesztendő kompetencia: Erőnlét fejlesztése.			Óraszám: 53
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Guggolás Kúszás Függeszkedés Ugrások: Távolugrás Gurulások: Guruló átfordulás Álló rajt Járás Futás Mászás Játékos feladatok (testnevelési játékok) Kislabda hajítás	Segítséggel: guggoló járás, kúszás padok között, bordásfal gyakorlatok, helyből távolugrás, egy lábról elrugaskodás távolugrás nekifutásból, sorozatban guruló átfordulások, álló rajtból-versenyfutás. Egyensúlyozó járások alacsony gerendán Gyors futások, kitartó futások, futás akadálypályán Természetes mozgás, mászások akadálypályán Fogó játékok, sor-és váltó versenyek Kislabda hajítása álló helyzetből	gyakorlatok megnevezése sorozat állórajt	Szóbeli utasítások megértése.

4. Témakör: <i>Labdás gyakorlatok</i> Fejlesztendő kompetencia: Önzetlen játék.			Óraszám: 35
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Átadások Labdavezetés	Célba dobás egykezes, kétkezes mellső átadások különböző feladathelyzetekben, váltott kézzel járás körben akadályok megkerülése, labdavezetések futás közben	gyakorlatok megnevezése váltott kéz	Szabályok megértése, betartása.

5. Témakör: <i>Sportjátékok elemei</i> Fejlesztendő kompetencia: Szabálykövetés.			Óraszám: 45
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Kosárlabda Pingpong Labdarúgás Tollaslabda Tenisz Floorball	Segítséggel: alapállás-megindulás-megállás, labdavezetés kosárra dobás, védekezés, pingpongozás, átütés, szerválás, kapura lövés, átadások párban. szivacs labda ütögetés tenyeres és fonák oldal használata, a labda átütése a háló fölött tenyeres és fonák oldal használata, kapura lövések	sportágak megnevezése, kosárpalánk, kosár, kosárlabda szerva, kapu, gól	Igyekezzen betartani a sportjátékok elemi szabályait. Szabályok ismerete

Szakiskolai előkészítés 10.

Cél:

A rendszeres mozgás, testedzés, az egészséges életmód iránti igényt kialakítani.
A tanulók egészséges testi fejlődését biztosítani.
Sporteseményekre tudjon bekapcsolódni.

Feladat:

Fizikai képességek és testi adottságok fejlesztése.
Sportjátékok alapvető játékelemek megismertetése.
Gimnasztikai alapformájú gyakorlatok rögzítése.
Térbeli irányok, viszonyfogalmak használata.
Alapmozgások gyakorlása.
Labda biztonságos követése (labdavezetési mozdulatok megtanulása).
Növekvő elem és ütemszám ciklikus mozgássorok elsajátítása.
Sportesemények feladatait ismerje.

Elvárt teljesítmény:

Saját testéhez képest tudjon a térben tájékozódni.
Egyre hosszabb időtartamban végezzen izomerősítő gyakorlatokat.
Figyeljen a helyes testtartásra
Törekedjen mozgásának ütemét, dinamikáját szabályozni.
Sporteseményeken aktív részvétel.

Értékelés: Félévkor és tanév végén érdemjeggyel, évenként P.A.C. mérőeszköz, NETFIT mérés.
Az értékelésnél az önmagához mért fejlődés változásokat kell alapul venni, figyelembe véve az aktivitást.

1. Témakör: <i>Rendgyakorlatok, téri tájékozódás</i> Fejlesztendő kompetencia: Az együtt mozgás élménye.			Óraszám: 15
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Járások Sorakozó	Irányítással: menetelés helyben járással, igazodás, sorbontás jobb, bal oldal érzékelése, magasság szerint sorakozó, jelentés vezényszavak megértése.	jobb, bal, igazodás, sorbontás, magas, alacsony	Törekedjen a gyakorlatok egyre pontosabb végrehajtására.

2. Témakör: <i>Gimnasztikai gyakorlatok</i> Fejlesztendő kompetencia: Utasítás pontos végrehajtása.			Óraszám: 32
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Két-három mozgáselem összekapcsolása Szakkifejezések alkalmazása NETFIT mérések	Négy ütemre végzett gyakorlatok: pl. alapállás, ugrás terpeszbe, kar oldalsó középtartásba, taps fej fölött, vissza alapállásba, mellső középtartásba, oldalsó középtartásba, terpeszállás NETFIT mérések	négyütemű gyakorlat, terpeszállás, oldalsó középtartás, mellső középtartás, magastartás	Az alapgyakorlatokat huzamosabb ideig tudják végezni.

3. Témakör: <i>Képességfejlesztő gyakorlatok</i>			Óraszám: 53
Fejlesztendő kompetencia: Mozgás összerendezettség.			
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Ugrás: Távolugrás Függeszkedés Gurulások: Gurulóátfordulás Kúszás Mászás Futás Egyensúlyozó járás Játékos feladatok (testnevelési játékok) Kislabda hajítás	Segítséggel: helyben rugózásból elrugaszkodás (helyből távolugrás), ugrás egy lábról elugorva nekifutásból kötélen vagy bordásfalon, háttal sorozatban guruló átfordulás, hátra. Irányítással: kúszás akadályok között, mászás akadályon át, 30-60 m-es versenyfutás állórajtból, kitartó futás, akadálypályán pad merevítőjén egyensúlyozás. fogó, sor és váltóversenyek Irányítással: dobóterpeszből hajítás	tevékenységek megnevezése méter	Egyre hosszabb ideig működjön együtt a tartásjavító és izomerősítő gyakorlatokban.

4. Témakör: <i>Labdás gyakorlatok</i>			Óraszám: 35
Fejlesztendő kompetencia: Céltudatosság.			
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Labdavezetés	Célba dobás, alsó felső dobás lassú futás közben labdavezetés az ügyesebb kézzel.	dobóterpesz, labdavezetés	Egyre biztosabban tudjon labdát vezetni.

5. Témakör: <i>Sportjátékok elemei</i> Fejlesztendő kompetencia: Csapatszellem erősödése.			Óraszám: 45
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Kosárlabda Labdarúgás Tollaslabda Pingpong Tenisz Floorball	Írányítással: alapállás, megindulás, megállás, labdavezetés, átadás, kosárra dobás, kapura lövés, szivacs labda ütögetés, Pingpongozás, átütés az asztal másik oldalára. tenyeres és fonák oldallal ütés, szerválás a labda lepattintásából passzolás társnak, ütés kapura, játék egész pályán.	tevékenységek megnevezése, kétkezes mellső átadás, szerválás	A szabályok minél pontosabb betartása. Szabályok ismerete

2.2 Készségfejlesztő Iskola 11-12. évfolyam

FEJLESZTÉSI TERÜLETEK (TANTÁRGYAK) STRUKTÚRÁJA ÉS ÓRASZÁMOK

Készségfejlesztő iskolai óraterv				
Műveltségi terület	Tantárgy	11. évfolyam	12. évfolyam	2 tanéves óraszám
Magyar nyelv és irodalom	Kommunikáció	2	2	144
Matematika	Számolás - mérés	2	2	144
Természettudomány és földrajz	Környezet és egészségvédelem	1	1	72
Testnevelés és egészségfejlesztés	Testnevelés	5	5	360
	Osztályfőnöki óra	1	1	72
Szabadon választott	Digitális kultúra	1	1	72
Közismeret összesen		12	12	864
Gyakorlati tevékenység	Gyakorlati modulok	20/hét (+2 óra a szabad időkeretből)	20/hét (+2 óra a szabad időkeretből)	1440
Szabad készségfejlesztő időkeret		2	2	144
Kötelező óraszám összesen		34	34	2448
Habilitáció	Egyéni korrekció Habilitációs célú fejlesztés Kommunikáció fejlesztés	5	5	180
Összes óraszám		39	39	2808

TANTÁRGYI RENDSZER

2.2.1 Kommunikáció

Készségfejlesztő Iskola 11-12. évfolyam

A készségfejlesztő iskolai évfolyamokon a kommunikáció tantárgy felkészít a minél önállóbb életvezetéshez és egyszerű munkafolyamatok elsajátításához szükséges elsődlegesen verbális és az egyéni sajátosságoktól függően nonverbális információk, utasítások, megértésére és az adekvát, a feladathelyzetekben szükséges beszédprodukció vagy alternatív kommunikációs csatorna alkalmazására. A tantárgy tanulása során az általános iskolai ismeretekre alapozva, az elsajátított képességek szintjéből kiindulva kell különös hangsúlyt fektetni a minél érthetőbb kommunikáció kialakítására. Verbális kommunikáció esetén cél a helyes hangképzés, a minél érthetőbb beszéd, a megfelelő tartalmi mondanivaló fejlesztése, az olvasott és hallott tartalom megértésének gyakorlása, elmélyítése. A nonverbális kommunikációs csatornák alkalmazásában lehetőség szerint törekedni kell a minél pontosabb, árnyaltabb kifejezésmódok kidolgozására, a gyakorlatban lehető legegyszerűbben alkalmazható, jól érthető formában kidolgozott rendszerre.

A tantárgy **célja**, hogy a tanulók nyitottá váljanak kommunikációs feladatok megoldására, minél nagyobb motiváció alakuljon ki a környezettel történő kapcsolatteremtésre, pozitív tapasztalatokkal éljék meg kommunikációs kompetenciájukat. A tantárgy tanulása során fejlődjön a verbális kommunikáció és a metakommunikáció összhangja.

A tantárgy **feladata** elérni, hogy a tanulóban fejlődjön az igény arra, hogy környezete közléseit, információit megértse és önmagát megértesse környezetével. A tanuló képességeihez mértén kapcsolódjon be társas érintkezésekbe, alkalmazza kommunikációs ismereteit, alkalmazkodjon a különféle beszédhelyzetekhez. Kommunikációs helyzetekben ismerje fel a kapott egyszerű információk lényegét, tudja a kapott ismereteket megfelelően értelmezni és képes legyen véleményt alkotni, élményeit megosztani. Próbálja a gyakorlati tevékenységekhez szükséges ismereteit írásos kommunikációval is bővíteni, a mindennapi tevékenységekhez kapcsolódó olvasási és írási feladatokat elvégezni. Egyre bővebb szókincssel legyen képes érzéseit, kívánságait, problémáit kifejezni.

A tantárgy tanítása különösen fontos szerepet játszik az **erkölcsi nevelés** területén a szabályok megértésének és a társadalmilag elfogadott viselkedési normák alkalmazásának támogatásával, a közösségi lét és kommunikáció összhangjának erősítésével, a verbális és nem verbális kommunikációs jelzések összhangjának elősegítésével.

A **nemzeti öntudat, hazafias nevelés** területén elősegíti a közvetlen környezet megismerését, a nemzeti jelképek, ünnepek kommunikációs szokásrendszerének, jelentőségének és értékeinek megértését.

A tantárgy az **állampolgárságra és demokráciára nevelés** területén szerepet játszik a nyomtatott és elektronikus sajtó híreinek megismertetésén, figyelésén keresztül a demokratikus intézményrendszer működésének és eseményeinek értelmezésében, a demokratikus jogok és kötelezettségek gyakorlásának támogatásában.

Az **önismeret és társas kultúra** fejlesztését a saját tapasztalatok társakkal történő megosztásával, a más személyekkel kapcsolatos események iránti érdeklődés felkeltésével támogatja.

A **családi életre nevelés** területét az együtt élés szabályainak, a családi eseményeken történő viselkedésnek a megerősítésével, a családi és párkapcsolatok fontosságának tudatosításával szolgálja.

A **pályaorientáció** területét a tantárgy a gyakorlati munkavégzés szabályainak, lehetőségeinek, fontosságának bemutatásával és az egyéni érdeklődés felismertetésével segíti.

Médiatudatosságra nevelés területén a tantárgy segít elsajátítani az audiovizuális eszközök helyes és mértékletes alkalmazásának szabályait, a média alkalmazását információszerzésre.

A **tanulás tanítása** fejlesztési területen a tantárgy segíti a változások megismerésében a kommunikációs technikák alkalmazásának elsajátítását.

A kommunikáció tantárgy az **anyanyelvi kommunikáció** kompetenciaterületen hozzájárul a környezet megismerésében, a társas kapcsolatok alakításában lényeges kommunikációs eszközök gyakoroltatásához és a közösségi élethez nélkülözhetetlen közlési és információszerzési igény fejlesztéséhez.

A hatékony, **önálló tanulás** kompetenciaterület fejlődését a tantárgy a kíváncsiság, az érdeklődés fenntartásával és az információszerzés lehetőségének segítségével éri el.

A kommunikáció tantárgy az **anyanyelvi kommunikáció** kompetenciaterületen hozzájárul a környezet megismerésében, a társas kapcsolatok alakításában lényeges kommunikációs eszközök gyakoroltatásához és a közösségi élethez nélkülözhetetlen közlési és információszerzési igény fejlesztéséhez.

A tantárgy az **esztétikai és művészeti tudatosság** kompetencia fejlődését a kellően tudatos, igényes kommunikáció alkalmazásának támogatásával éri el.

A tantárgy témáinak feldolgozására javasolt időkeret

Tematikai Egység	Óraszámok		
	11. évfolyam	12. évfolyam	összesen
1. Anyanyelv. Beszédfejlesztés.	12	12	24
2. Olvasás-írás	40	30	70
3. Médiaismeret. Nem verbális információ értelmezése.	20	30	50
Összes óraszám	72	72	144

„Évi 7 óra” szabadon átcsoportosítható a témakörökön belül.

11. évfolyam

1. Tematikai egység: Anyanyelv. Beszédfejlesztés.		Előzetes tudás: Kommunikációs igény és képesség.	Órakeret: 12
Tantárgyi fejlesztési célok: Verbális kommunikáció fejlesztése: szókincsét, nyelvhelyességét bővíteni. Nonverbális kommunikáció fejlesztése.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok: Környezetismeret: élettelen környezet, térképhasználat, környezetvédelem. Kulcsfogalmak, fogalmak: Nyelvtani fogalmak és szabályok, felmerülő fogalmak tisztázása, értelmezése. Háztartási mérőórák, fogyasztás, számla. Differenciálás: Amennyiben szükséges alternatív kommunikáció alkalmazása, Egyéni kezdeményezés kedvenc témák felvetése.	
Növelje ismereteit és kommunikációs késztetését. Képességeinek megfelelő szókincssel és nyelvi formátumban beszéljen. Bővítse saját lakásával, a lakásfenntartással kapcsolatos ismereteit. • Nyelvi kifejezésformák használata a beszéd, képolvasás, olvasás, írás során. • Szókincsfejlesztés. • Meglévő ismeretek bővítése különböző témakörökben az olvasás segítségével (egészségügyi-, háztartási ismeretek, munkaügyek). • Lakás használatával kapcsolatos praktikus ismeretek (fogyasztásmérő, szemétszállítás időpontjai, postaláda használata).	- Artikulációs gyakorlatok, a kiejtés javítása. - Kötött szöveg (vers, próza) megtanulása, előadása közönség előtt (ünnepély, rendezvény). - Szavak gyűjtése (szófajok szerint azonos alakú, többjelentésű szavak, szinonim fogalmak, ellentétpárok). - A szövegértés folyamatos ellenőrzése változatos témákban. - Lakás, otthon (helységek, saját lakrész, szépítése), vendégfogadás (alkalmazkodás a lakókörnyezethez) (kulturált zenehallgatás). - Családi alkalmakkal, ünnepi események tervezésével, ajándékozással kapcsolatos tapasztalatok megosztása. - Séta, nevezetességek, kirakat nézése (alkalmas ajándék keresése).		
Elvárt teljesítmény: Lehetőség szerint érthető, tiszta beszéddel, (ha indokolt, alternatív kommunikációs technikával) gondolatok, információk átadása, társalgás adott, és egyéni témákban megfelelő szókincssel, és nyelvhelyességgel.			

2. Tematikai egység: Olvasás - írás		Előzetes tudás: Megfelelő betűméretű, könnyen érthető nyomtatott szöveg olvasása, olvasható, rövid szöveg írása.	Órakeret: 40
Tantárgyi fejlesztési célok: Egyszerűbb rövid szöveget írni, figyelemmel a formai követelményekre.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Olvasási technikáját fokozatosan javítani. Olvashatóan írjon, egyszerű hibákat találja meg és javítsa ki. Önellenőrzés tanítása. Hibák megtalálásának és javításának tanítása. Rövid történet, irodalmi alkotást olvasson el, a szereplőket önállóan jellemezze, történetet képek/kérdések segítségével mondjon el. • Olvasás gyakorlása, újságolvasás. • Rövid novella, vers, hírlapi tudósítás olvasása. • Írás gyakorlása (írás tempójának fokozása). • Személyi adatok ismerete, helyes leírása. • Napirend leírása, jegyzet, emlékeztető, esetleg napló készítése (naptárban).	- Hangos olvasás megfelelő intonációval, kifejezően, néma olvasás, szövegértés. - Másolás, írás, diktálás után. - Űrlap kitöltése személyi adatokkal. - Szavak írása másolással, tollbamondással - Egy nap eseményeinek leírása néhány mondatban (napló, naptári bejegyzés). - Megadott időpontokhoz tevékenységek írása, időrendbe állítás keltezés alapján. - Szabadidő kulturált eltöltése, a könyvtár használata (kölcsonzés, könyv, CD, DVD), saját hobby megtalálása, a magányos és társas alkalmak egészséges arányának megkeresése.	Osztályfőnöki óra: Felkészülés a felnőtt létre. Kulcsfogalmak, fogalmak: Olvasási technikával kapcsolatos kifejezések. Ismeretlen fogalmak értelmezése, régi és népies kifejezések, betűforma, sorköz, szóköz, kihagyás, mondat, írásjelek, beszámoló, email, sms, megszólítás, tartalom, aláírás, címzés, legkedvesebb időtöltés, munka, pihenés, szórakozás, elfoglaltság, jókívánság, elköszönés, dátum, idő, gyorsaság, külalak, lényeges és lényegtelen hibák, saját könyv, kölcsönzés, határidő, könyvtári kölcsönzőjegy. Differenciálás: Íráskép, ritmus egyéni képességek szerint.	
Elvárt teljesítmény: Az olvasás igényének kialakulása, az olvasott szöveg megértése. Írás rendezett külalakkal, olvashatóan, egyszerű hibák megtalálása, javítása.			

3. Tematikai egység: Médiaismeret. Nem verbális információ értelmezése.	Előzetes tudás: Saját vélemény, felmerülő kérdések udvarias megfogalmazása.	Órakeret: 20
Tantárgyi fejlesztési célok: Szabadidejét változatos tartalommal megtervezni.		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Könyveket és más információhordozókat rendeltetésszerűen, kíméletesen, célorientáltan használjon. Legyen képes a médiából szerzett ismereteket korának és képességeinek megfelelően, az egészségre, érzékszervekre, környezetre vonatkozóan adekvátan értelmezni és használni. Törekedjen a változatos, kulturált szabadidő eltöltésre (olvasás, zenehallgatás, rejtvényfejtés, internet használat). Igazodjon el a tv-újságban, és a műsorok között. A mindennapi eligazodásnál használatos piktogramok információit ismerje, használja, a piktogramok utasításait tartsa be. • Könyv, folyóirat, újság, lexikon különbsége. Újságolvasás. • Tv, Videó, DVD műsorának közös megtekintése (ifjúsági filmek, filmsorozatok epizódjai). • Tv-műsorújság átnézése, állandó műsorok időpontja. • Piktogramok ismerete (elektromos eszközökön, szűkebb környezetben).	- Könyv vásárlása, könyv kölcsönzése. - Audiovizuális eszközök szakszerű használata (bekapcsolás, hangerő szabályozása) az eszközökön meglévő piktogramok megismerése, azonosítása. - Film (részlet) megtekintése, megbeszélése. - Reklámok, egyes televízió műsorok (valóság-show) mögöttes tartalmának kritikus értelmezése. - Tv-újság olvasgatása, adott műsorok keresése időpont és cím alapján. - Programfüzet átnézése (kulturális és szabadidő programok, helyi programok). - Keresztrejtvény közös megfejtése. - Versenyek, játékok (kvíz, szójáték, kitalálós, most mutasd meg). - TV-bemondó szerepjáték. - Közös előadás készítése, esetleg rögzítése, figyelemmel a szövegmondásra, díszletre, jelmezre, az előadás bemutatása közönségnek, a kritika elfogadása, vitatása.	Környezet és egészségnevelés: egészségnevelés, érzékszervek védelme. Kulcsfogalmak, fogalmak: Mesebeli lények (kitalált lények), tv-csatornák, játék- és ismeretterjesztő filmek, vetélkedők, valóság, fantázia. Felmerülő ismeretlen fogalmak tisztázása, régi korok, történelmünk nagyjai, mozi, színház, koncert, múzeumok, szabadtéri programok, meghatározások, szó kiegészítése, folytatása, rokon értelmű szavak, piktogramok és jelentésük. (veszélyt jelző piktogramok, színek, rövid feliratok). rokon értelmű szavak, versek szavainak értelmezése, megbeszélése. Differenciálás: Bekapcsolódás a közös munkába egyéni képességeknek megfelelően.
Elvárt teljesítmény: A kommunikációs eszközök és sajtótermékek kínálatából érdeklődésének megfelelő értékes tartalmakból ismeretszerzés. Ismerkedés az audiovizuális eszközök használatával, alkalmazásával rögzített anyagok készítése, az alkotás élményének megtapasztalása.		

12. évfolyam

1. Tematikai egység: Anyanyelv. Beszédfejlesztés.		Előzetes tudás: Részvétel társalgásban, másokra figyelés, témafelvetés, saját véleményalkotás.	Órakeret: 12
Tantárgyi fejlesztési célok: Nonverbális kommunikáció fejlesztése: képek, szimbólumok, piktogramok felismerése és használata, metakommunikáció alkalmazásának fejlesztése.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Képességeinek megfelelő szókinccsel és nyelvi formátumban beszéljen. Ismerje fel a településén meglévő, és országosan ismert nevezetes épületeket (saját település, főváros, ország) és tudja azok funkcióját. • Szókincsfejlesztés. • Meglévő ismeretek bővítése különböző témakörökben az olvasás segítségével (egészségügyi-, háztartási ismeretek, munkaügyek). • Szabadidő tervezése (aktív pihenés), családi események, ünnepek. • Tapasztalatszerzés a településen (utcán), közlekedési útvonalak. • Az iskola (munkahely, általa látogatott intézmények) környékéről térkép készítése. • Lakás használatával kapcsolatos praktikus ismeretek (fogyasztásmérő, szemétszállítás időpontjai, postaláda használata)	- Artikulációs gyakorlatok, a kiejtés javítása. - A tanult nyelvtani kifejezések, fordulatok alkalmazása. - Szavak gyűjtése (szófajok szerint azonos alakú, többjelentésű szavak, szinonim fogalmak, ellentétpárok). - A szövegértés folyamatos ellenőrzése változatos témákban (Egészségmegőrzés, káros szenvedélyek kialakulásának megelőzése, tisztítószer, élelmiszerek, háztartási gépek használati utasítása, ételreceptek, prospektusok, közlekedési fogalmak, menetrend, műsorújság, háztartási fogyasztásmérők számlái, a fogyasztásmérő leolvasása, biztonsági lezárása, hibabejelentés). - Családi alkalmakkal, ünnepi események tervezésével, ajándékozással kapcsolatos tapasztalatok megosztása. - Séta, nevezetességek, kirakat nézése (alkalmas ajándék keresése). - Térképének tanulmányozása, ismerős helyek keresése, (alternatív) útvonalak tervezése, helyek bejárása, saját útvonal megrajzolása.	Környezetismeret: élettelen környezet, térképhasználat, környezetvédelem. Kulcsfogalmak, fogalmak: Aktuális nyelvtani fogalmak és szabályok, felmerülő fogalmak tisztázása, értelmezése. Háztartási energia mérőóra, fogyasztás, számla. Differenciálás: Egyéni körülmények figyelembe vétele, személyre szóló problémafelvetés és megoldáskeresés.	
Elvárt teljesítmény: Az olvasás igényének kialakulása, az olvasott szöveg megértése, a tartalom rövid összefoglalása, a tanulság levonása.			

2. Tematikai egység: Olvasás - írás		Előzetes tudás: Megfelelő betűméretű, könnyen érthető nyomtatott és kézírásos szöveg olvasása, olvasható, rövid szöveg írása másolással.	Órakeret: 30
Tantárgyi fejlesztési célok: Olvasás útján információt szerezni, egyszerűbb rövid szöveget írni, figyelemmel a formai követelményekre (dátum, aláírás, címzés).			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Olvasási technikáját fokozatosan javítani. Olvashatóan írjon, egyszerű hibákat találja meg és javítsa ki. Valós eseményeket néhány mondattal mondjon el. Rövid történet, irodalmi alkotást olvasson el, a szereplőket önállóan jellemezze, történetet képek/kérdések segítségével mondjon el. Adott űrlap kérdéseire megfelelő válaszokat írjon be, törekedjen a feladat önálló megoldására. Tudjon képeslapot, levelet írni (lap vásárlásától a feladásig, borítékot megcímezni önállóan vagy segítséggel). - Rövid novella, vers, hírlapi tudósítás olvasása. - Írás gyakorlása (írás tempójának fokozása). - Az írás külalakjának, rendezettségének tudatos javítása. - Személyi adatok ismerete, helyes leírása. - Kérdőív, tesztlap kitöltése. - Önálló fogalmazás (önéletrajz, motivációs levél) írása. - Levél, üdvözlőlap önálló megírása, megcímezése. - Keltezés értelmezése és helyes leírása. - Napirend leírása, jegyzet, emlékeztető, esetleg napló készítése (naptárban). - Önellenőrzés. Hibák megtalálása és javítása.	- Hangos olvasás megfelelő intonációval, kifejezően, néma olvasás, szövegértés, kézírások olvasása. - Másolás, írás, diktálás után. - Űrlap kitöltése személyi adatokkal. - Szavak írása másolással, tollbamondással - Levél közös megfogalmazása hiányzó osztálytársnak, rövid üdvözllet küldése (papír alapú, e-mail, sms). - Egy nap eseményeinek önálló leírása néhány mondatban (napló, naptári bejegyzés). - Elemi szövegelemzés (élethelyzetek, érzelmek, emberi kapcsolatok felismerése, megértése). - Személyére vonatkozó kérdések elolvasása, helyes válasz 1-1 szóban. - Általános tájékozottságra, irányuló kérdésekre helyes válasz kiválasztása, jelölése. - Megadott időpontokhoz tevékenységek írása, időrendbe állítás keltezés alapján. - Rövidebb szöveg áttekintése, saját munka összehasonlítása a társakéval. - Hírek gyűjtése az ország különböző tájairól (események, szereplők, helyszínek). - Szabadidő kulturált eltöltése, a könyvtár használata (kölcsonzés, könyv, CD, DVD), saját hobby megtalálása, a magányos és társas alkalmak egészséges arányának megkeresése.	Osztályfőnöki óra: Felkészülés a felnőtt létre. Kulcsfogalmak, fogalmak: Olvasási technikával kapcsolatos kifejezések, ismeretlen fogalmak értelmezése. rég és népies kifejezések, betűforma, sorköz, szóköz, kihagyás, mondat, írásjelek, igazolvány, személyi szám, állampolgárság, aláírás felelőssége, lakcím, kerület, irányítószám, napló, beszámoló, e-mail, sms, megszólítás, tartalom, aláírás, címzés, bélyeg, postaláda, feladás, életkor, kedvenc étel, legjobb barát, legkedvesebb időtöltés, munka, pihenés, szórakozás, elfoglaltság, jókívánság, elköszönés, dátum, megye, város, község, falu, tanya, országhatár, perc, másodperc, idő, gyorsaság, külalak, lényeges és lényegtelen hibák, saját könyv, kölcsönzés, határidő, könyvtári kölcsönzőjegy Differenciálás: Az egyéni képességek maximális figyelembe vétele, személyre szóló segítség.	
Elvárt teljesítmény: Írás rendezett külalakkal, olvashatóan, egyszerű hibák megtalálása, javítása, a tanultak önálló alkalmazása jó helyzetfelismeréssel, felelősséggel.			

3. Tematikai egység: Médiaismeret. Nem verbális információ értelmezése.	<i>Előzetes tudás: Kommunikáció aktív befogadása.</i>	Órakeret: 30
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: Médiatartalmak és eszközök időbeli és tartalmi korlátokkal történő használata.</i>		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	
Legyen képes a médiából szerzett ismereteket korának és képességeinek megfelelően, az egészségre, érzékszervekre, környezetre vonatkozóan adekvátan értelmezni és használni. Tudjon érzelmileg művészeti alkotásokra ráhangolódni (irodalom, film, képzőművészet, zene, színház). Képességeinek megfelelően tudjon fényképezni, videózni, hangfelvételeket készíteni és visszajátszani. A mindennapi eligazodásnál használatos piktogramok információit ismerje, használja, a piktogramok utasításait tartsa be. A médiában megjelenő tartalmakat (hírek, riportok, reklámok) legyen kritikus. • Könyv, folyóirat, újság, lexikon különbsége. Újságolvasás. • Tv, Videó, DVD műsorának közös megtekintése (ifjúsági filmek, filmsorozatok epizódjai). • A valóság és a médiában ábrázolt helyzetek (hihető- hihetetlen) elkülönítése. • Tv-műsorújság átnézése, állandó műsorok időpontja. • Tágabb környezetben használatos piktogramok megtalálása és értelmezése (mosdó, lift közintézményekben, számítógép, mobiltelefon jelzései, kezelési utasítások).	- Audiovizuális eszközök szakszerű használata (bekapcsolás, hangerő szabályozása). - Film (részlet) megtekintése, megbeszélése. - A filmekben látottak és a valóság viszonya, példák gyűjtése, csoportosítása (az utánpótlás veszélyeinek tudatosítása). - Reklámok, egyes televízió műsorok (valóság-show) mögöttes tartalmának kritikus értelmezése. - Tv-újság olvasgatása, adott műsorok keresése időpont és cím alapján. (Teletextről műsor kiválasztása, megkeresése). - Programfüzet átnézése (kulturális és szabadidő programok, helyi programok). - Következtetések, reakciók (képek, mozgóképek értelmezése, saját viselkedés elemzése videofelvétel, fotó alapján), helyes, helytelen differenciálása. - Eszközök használata a használati utasítás szerint. - Fényképek készítése és visszajátszása (arckifejezések értelmezése) - Piktogramok gyűjtése, értelmezése (ki talál többet, mit jelent?). - Levélben kapott feladat néma elolvasása, elvégzése. - Versenyek, játékok (kvíz, szójáték, kitalálós, most mutasd meg stb.). Keresztrejtvény közös megfejtése. TV-bemondó, riporter szerepjáték	Kapcsolódási pontok: Környezet és egészségnevelés: egészségnevelés, érzékszervek védelme Osztályfőnöki óra: Felkészülés a felnőtt létre. Kulcsfogalmak, fogalmak: mesebeli lények (kitalált lények), tv-csatornák, játék- és ismeretterjesztő filmek, vetélkedők, valóság, fantázia. Felmerülő ismeretlen fogalmak tisztázása, régi korok, történelmünk nagyjai, mozi, színház, koncert, múzeumok, szabadidő programok, meghatározások, szó kiegészítése, folytatása, rokon értelmű szavak, piktogramok és jelentésük. (veszélyt jelző piktogramok, színek, rövid feliratok). rokon értelmű szavak, múlt-, jelen- és jövő idő, ismeretlen szavak magyarázata, irigy, jószívű, segítőkész, vers, rím, ritmus, ismeretlen kifejezések magyarázata, versek szavainak értelmezése, megbeszélése. Differenciálás: Szükség szerint egyéni megsegítés.
Elvárt teljesítmény: A kommunikációs eszközök és sajtótermékek kínálatából érdeklődésének megfelelő értékes tartalmakból ismeretszerzés, élménygyűjtés. A szabadidő tartalmas eltöltésének igénye, és törekvés annak megvalósítására.		

2.2.2 Számolás-mérés

Készségfejlesztő Iskola 11-12. évfolyam

A számolás-mérés tantárgy megerősíti az általános iskolában elsajátított ismereteket, készségeket és megalapozza a minél önállóbb életkezdéshez és a gyakorlati tevékenységek elsajátításához szükséges számolási, számítási és mérési ismereteket. A tantárgy tananyagának elsajátítása során folyamatosan törekedni kell a mindennapi élethez, önellátáshoz, munkatevékenységekhez gyakorlatba ágyazottan kapcsolódó feladatmegoldásokra, fontos a műveletek tapasztalati megerősítése különböző mérő - és szemléltető eszközökkel. Nagy hangsúlyt kell helyezni a gyakorlati oktatást megalapozó hossz-, súly-, terület-, kerület-, térfogatmérések megtapasztalására, a több, kevesebb mennyiségek felismerésére és a szükséges tevékenységhez az elégséges mennyiség meghatározására, az alapanyagok beosztásának megalapozására. A számolási műveletek gyakorlásán és az alapvető logikai feladatok megoldásán túl a tantárgy feladata a felnőtt lét megismerését segítő térbeli és időbeli tájékozódási ismeretek bővítése, a mindennapi feladatok tervezéséhez szükséges szempontok figyelembevételével. A térbeli tájékozódás segítése érdekében fontos a közvetlen környezetben és a tágabb környéken történő eligazodás segítése, a közlekedési útvonalak feltérképezése. Az időbeosztás és az idővel történő gazdálkodás állandó gyakorlása, a rendszeresség és a tervezés fontosságának hangsúlyozása elősegíti az önszabályozás kialakulását. A számolás-mérés tantárgy tanítása lehetőséget ad a családi pénzbeosztás szempontjainak megismerésére, a munkabér értékének felismertetésére, a jövedelmek beosztásának tervezésére, a vásárlások során a fontos és nem szükséges áruk elkülönítésére, a fölösleges költekezés és túlköltés megelőzésére.

A számolás-mérés tantárgy különösen fontos szerepet játszik az **erkölcsi nevelés** terén a szabályok betartására, a kitartásra és pontosságra neveléssel, a takarékoság szempontjainak felismertetésével és a mennyiségek igazságos elosztására és arányos beosztására nevelésével.

A **családi életre nevelés** terén felkészít a lakókörnyezetben történő eligazodásra, a havi, heti és napirend munka, tanulás, pihenés, szórakozás ésszerű beosztására és családi jövedelem beosztásának megismerésére és tervezésére. A fenntarthatóság, környezettudatosság fejlesztési területen támogatja a takarékos, beosztó életvitel tervezésének és kivitelezésének elveit.

Pályaorientáció területén segíti a munkavégzéshez kapcsolódó mérési tevékenységek és számítási műveletek megismerését és elősegíti a szükséges segédeszközök tervezését.

Gazdasági és pénzügyi nevelés területén felkészít a minél önállóbb életvitelhez szükséges gazdálkodási és takarékosági feladatok ellátására. A tanulás tanítása területen segíti az önálló tervezéshez, gondolkodáshoz szükséges adatok felismerését és gyűjtését.

A kulcskompetenciák fejlesztése során az **anyanyelvi kommunikáció** fejlődését a tantárgy a számolási és mérési tevékenységek, adatok, mértékegységek helyes megnevezésének tudatosításával erősíti.

A **matematikai kompetencia** fejlesztéséhez a tantárgy a matematikai nyelvezet és gondolkodás alapjainak valamint az alapvető mérési, számolási tapasztalatok és összefüggések megismertetésével járul hozzá.

A **természettudományos és technikai kompetencia** fejlődését a természet által meghatározott egyszerű fizikai paraméterek, természeti jelenségek megismertetésével támogatja.

A számolás-mérés tantárgy a **digitális kompetenciaterület** fejlődését segíti a különböző mérőeszközök helyes alkalmazásának elsajátításával és a számolási műveletekhez a különféle digitális eszközök bevonásával.

A tantárgy a **hatékony, önálló tanulás** kompetenciaterület fejlődésében az önálló ismeretszerzés és minél önállóbb következtetések levonásának támogatásával járul hozzá.

A tantárgy témáinak feldolgozására javasolt időkeret

Tematikai Egység	Óraszámok		
	11. évfolyam	12. évfolyam	összesen
1. Térbeli és időbeli tájékozódás	15	15	30
2. Műveletek	30	30	60
3. Mértékegységek, mérések, a pénz	27	27	54
Összes óraszám	72	72	144

„Évi 5 óra” szabadon átcsoportosítható a témakörökön belül.

11. évfolyam

1. Tematikai egység: Térbeli és időbeli tájékozódás		<i>Előzetes tudás: Megbízható tájékozódás saját magán, maga körül.</i>	Órakeret: 15
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: Térbeli relációk pontosítása, használata szempontváltásnál is. Eltérő kijelzőről időpontot megbízhatóan leolvasni. Törekvés a pontosságra, a végzett tevékenységhez szükséges időtartamot realisan megbecsülni</i>			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Tudjon otthonosan és felelősségteljesen mozogni az iskola és otthona környékén, ismerni az otthon - iskola útvonalát, eligazodni a környező utcákban. Időpontot pontosan határozzon meg kétféle óra alapján. - Tájékozódás az otthon és az iskola környékén. - Az óra, napirend, heti beosztás.	- Tájékozódás szűkebb környezetben: az iskola minden helyiségének, dolgozójának, azok munkamunkahelyeinek megismerése, lehetőség szerint azok felkeresése, az ott kapott megbízatások önálló teljesítése. - Saját lakcím leírása, bejelölése a térképen, egymás „meglátogatása” (útvonal meghatározása). - Digitális és hagyományos óra jelzéseinek egyeztetése.	Kommunikáció: szókincs-bővítés. Kulcsfogalmak, fogalmak: Helyiségek, munkakörök, település, megye, kerület, utca, házszám, középületek, lakóépületek, közterületek, égtájak, földrészek. Időpontok meghatározása többféle módon (fél 8, 7.30, 19.30). Differenciálás: Egyedi jellemzők áttekintése, megsegítése szükség szerint.	
Elvárt teljesítmény: Időegységek adekvát használata.			

2. Tematikai egység: Műveletek		Előzetes tudás: Megbízható számjegyírás- és olvasás.	Órakeret: 30
Tantárgyi fejlesztési célok: Tudatosítani, hogy a személyéhez kapcsolható számjegyek állandóak (születési dátum, személyi szám), használatakor az ellenőrzés és pontosság elengedhetetlen.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
A műveletek eredményét legyen képes kiszámítani és ellenőrizni. Ismerje fel az ellentétes műveletek összefüggéseit. Ismerje fel a számok nagyságrendjét, alaki, - és helyi értékek különbségét megérteni. Megbízhatóan alkalmazza a számológépet. - Műveletek 100-as körben (egyéni képességekre fokozott figyelemmel). - Számológép használata (ellenőrzés, önellenőrzés).	- A tanult műveletek végzése egyre nagyobb önállósággal egy és kétjegyű számokkal. - Tízes átlépés. - Helyi érték gyakorlása. - Képességekhez mért önálló számolás, közös ellenőrzés, önálló javítás. - Számok, műveleti jelek hibátlan beütése, az eredmény ellenőrzése fordított művelettel. - Nagy számok kiolvasása, ezres, 10-és 100 ezres számjegyeinek megszámlálása, nagyságrendjük megállapítása, teljes számok elolvasása. - Árak nézegetése árjegyzékekben a „Túró Ruditól az Audiig”. - Számok olvasása, nagyságrendek összehasonlítása. - Telefonszám lejegyzése, elolvasása.	Kommunikáció: szókincs, szövegértés. Kulcsfogalmak, fogalmak: Egyesek, tízesek, százask helye, maradék hozzáadása, számok nevei tízezertől, olcsó, drága, akció, leértékelés, sorrend, ellenőrzés, becslés, kitörlés, javítás, kérdés tisztázása, megválaszolása szóban plusz és mínusz jelentése, a számolásnál és a mindennapi életben, tízezer, százezer, millió, szám, számjegy sorszám fogalmak különbsége, számológép-számítógép különbsége, tervezés, végrehajtás, válasz megfogalmazása. Differenciálás: Az egyéni képességek maximális figyelembe vétele (diszkalkulia), a feladatokat lehetőség szerint praktikus és hozzá közel álló feladatokban kapják meg.	
Elvárt teljesítmény: Adott műveletek elvégzése minél kevesebb hibával, megfelelő időn belül, önellenőrzéssel.			

3. Tematikai egység: Mértékegységek, mérések, a pénz	<i>Előzetes tudás: Mennyiségfogalom kialakulása. Mérőeszközök, mértékegységek alapfokú ismerete. A megfelelő mérőeszköz megválasztása.</i>	Órakeret: 27
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: Adott mennyiség minél pontosabb kimérése.</i>		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok: Kommunikáció: szókincsbővítés, olvasás. Környezet és egészségvédelem: Egészségmegőrzés - Egészséges életmód.
Válassza ki és használja a megfelelő mérőeszközt, mérjen pontosan. • Mérési gyakorlatok, mértékegységek, mérések.	- Különböző típusú mérésekhez megfelelő eszköz kiválasztása, mértékegység meghatározása, mérőeszközök helyes használata, lehetőség szerint változatos minőségű mérőeszközök. - Hosszúság-, súly- és térfogat-mérések gyakorlása (bolti mérleg, digitális mérleg, karos mérleg, konyhai mérleg, méterrúd, mérőszalag, vonalzó, mérőpohár, palack stb.) - A napi gyakorlatban használt mennyiségekkel kapcsolatos fogalmak megismerése (csipetnyi só, csepp ecet, borsónyi, diónyi, morzsányi, ujjnyi, hajszálvékony). Hosszúságmérés a gyakorlati tevékenységgel kapcsolatos nagyságrendben. - Vásárlások, üzletekben, termékek árainak becslése, ellenőrzése „mennyit tévedtél?”.	Kulcsfogalmak, fogalmak: Mértékegység, személy- és konyhai mérleg, mérőszalag, vonalzó, deciliter, liter, több, kevesebb, pontosan annyi. Differenciálás: Egyéni képességek figyelemmel kísérése, hiányosságok pótlása lehetőség szerint.
Elvárt teljesítmény: Mérések, mértékegységek ismerete, alkalmazása (pontos mérés végzése).		

12. évfolyam

1. Tematikai egység: Térbeli és időbeli tájékozódás		Előzetes tudás: Megbízható tájékozódás saját magán, maga körül, ismert térben és az időben.	Órakeret: 15
Tantárgyi fejlesztési célok: Térbeli tájékozódás fejlesztése elvont szinten a makettektől a térképig. Törekvés a pontosságra, a végzett tevékenységhez szükséges időtartamot realisan megbecsülni, és az adott tevékenységet optimális időkeretekben végezni.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag		Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Képességeinek megfelelő formátumú térképen legyen képes eligazodni. Értse meg az időbeliség, és az időtartamok közti nagyságrendbeli különbségeket. Fontos és időpazarló tevékenységek, időbeosztás. - Alapvető földrajzi ismeretek, térképolvasás, jelzések értelmezése. - Magyarország térképe. - Idő. Az időfogalom szűkebb és tágabb kiterjedése (múlt - jelen - jövő). Az idő múlása, korosodás. - Időegységek a naptól az évig (év, évszakok, hónapok). - Ismerkedés régmúlt korokkal (történelmi időszakok).		- Távolságok megtételének lehetőségei, módjai, eszközei (gyalog, tömegközlekedéssel, autóval, hajóval, vonattal, repülőgéppel-piktogramok.) - Magyarország és Budapest térképének tanulmányozása, piktogramok, színjelzések értelmezése, híradások, események helyszínének megkeresése. - Időegységek, időtartamok becslése, mérése, időpontok fontossága (nyitva tartások, menetrend, TV-műsor). - Naptári év, tanév meghatározása évszakok periodikus váltakozása. Születési év és jelen év különbségéből az életkor kiszámítása. - Az év felosztása egy oldalas naptárban nap, hét, hónap, évszak év váltása minden variációban tevékenységek időtartamának meghatározása (mennyi ideig tart az iskolaév, a tavaszi szünet, az ebéd, egy mondat leírása, egy fogmosás). - Napi tevékenységek időtartamai, napirend készítése a tevékenységekre fordított időtartamokkal (összesen 24 óra), eseményekhez megfelelő időegység megválasztása. Jelenlegi időpont helyes megállapítása. - Időtartamok kiszámítása a kezdési és befejezési időpontból (egy éves időtartam érzékelése tavalytól mostanáig, a szünidő hosszát kiszámítani utolsó és első tanítási nap alapján).	Kommunikáció: szókincs-bővítés, Környezet és egészségvédelem: élettelen környezet, felszíni formák, Kulcsfogalmak, fogalmak: égtájak, földrészek, 1 évvel ezelőtt, 1 év óta, 1 év múlva kifejezések értelmezése. régi, ócska, antik, műemlék, időszak, tömegközlekedés, BKV, átszállás, közlekedési csomópont távolsági és tömegközlekedési eszközök, időegységek nevei, időtartam, tanév, naptári év, évad, szezon, tanítási szünet, szünidő, Differenciálás: Saját adatainak értelmezése.
Elvárt teljesítmény: Térkép, naptár, időegységek adekvát használata.			

2. Tematikai egység: Műveletek		Előzetes tudás: Kialakult mennyiség - és számfogalom.	Órakeret: 30
Tantárgyi fejlesztési célok: Egyszerű szöveges feladatot megoldani, ehhez a megfelelő műveletet kiválasztani és az adott kérdésre válaszolni.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Ismerje fel az ellentétes műveletek összefüggéseit. Ismerje fel a számok nagyságrendjét, alaki, - és helyi értékek különbségét megérteni. Tudja egyéni képességek szerint elolvasni a számokat és reálisan megkülönböztetni nagyságrendjüket. Legyen képes a feladatot logikusan átgondolni és a megfelelő művelet kiválasztani. Legyen képes helyesen megfogalmazni a választ a szöveges feladatban feltett kérdésre. - Műveletek 100-as körben (egyéni képességekre fokozott figyelemmel). - Számkör bővítése. - Számológép használata (ellenőrzés, önellenőrzés). - Szöveges feladatok (megoldási terv készítése, az eredmény értelmezése, válasz megfogalmazása).	- Tízies átlépés, helyi érték gyakorlása. - Képességekhez mért önálló számolás, közös ellenőrzés, önálló javítás. - Összetett, több azonos műveletet tartalmazó feladatok végzése, tagok felcserélése összeadásnál. - Összeadás és kivonás - az ellentétes műveletek fogalma, ellentétes műveletek összefüggéseinek felismerése. - Szorzás, osztás fogalma, előfordulása a mindennapi életben. Szorzás a számológéppel, ellenőrzése összeadásokkal, osztással. - Számok, műveleti jelek hibátlan beütése, az eredmény ellenőrzése fordított művelettel. - Nagy számok kiolvasása, ezres, 10-és 100 ezres számjegyeinek megszámlálása, nagyságrendjük megállapítása, teljes számok elolvasása. Alaki- és helyi érték differenciálása. Helyi értékek megállapítása. 0-t tartalmazó számok kiolvasása, 1, 2, 3, és négyjegyű számok elolvasása, írása diktálás után, számjegyek egymás alá írása, nagyságrendek megállapítása. - Számok olvasása, nagyságrendek összehasonlítása. - Telefonszám lejegyzése, elolvasása. - Szöveges feladatok megbeszélése, szükséges műveletek megállapítása, elvégzése, ellenőrzése, a kapott eredmény értelmezése, eredmény szöveges megfogalmazása.	Kommunikáció: szókincs, szövegértés Kulcsfogalmak, fogalmak: egyesek, tízesek, százask helye, maradék hozzáadása, számok nevei tízezertől, olcsó, drága, akció, leértékelés, sorrend, ellenőrzés, becslés, kitörlés, javítás, kérdés tisztázása, megválaszolása szóban plusz és mínusz jelentése, a számolásnál és a mindennapi életben, tízezer, százezer, millió, szám, számjegy sorszám fogalmak különbsége, számológép-számítógép különbsége, tervezés, végrehajtás, válasz megfogalmazása, Differenciálás: Az egyéni képességek maximális figyelembe vétele (diszkalkulia), a feladatokat lehetőség szerint praktikus és hozzá közel álló feladatokban kapják meg.	
Elvárt teljesítmény: Több művelettel végezhető szöveges feladatok megértése, szükséges műveletek elvégzése, (tervezés) válasz megfogalmazása szóban.			

3. Tematikai egység: Mértékegységek, mérések, a pénz		<i>Előzetes tudás: Bankjegyek és pénzérmék ismerete.</i>	Órakeret: 27
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: Banki alapfogalmak, tevékenysége megismerése. A felelős pénzhasználatot tudatosítása.</i>			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok: Kommunikáció: szókincs-bővítés, olvasás, írás Kulcsfogalmak, fogalmak: bank, bankkártya, csekk, készpénz, jövedelem, adósság, hitel, kölcsön, részletfizetés, takarékoság, több, kevesebb, pontosan annyi, papírpénzek felismerése, címletükről és színükről, megtakarítás Differenciálás: A pénz kezelésének megértése, pénz címleteinek biztos ismerete, a felelős pénzhasználat tudatosítása az egyéni képességeinek megfelelő módon.	
Ismerje a pénz gondos kezelését, megőrzésének módját (bank). • A pénz, pénzkezelés, banki ismeretek.	- Papírpénzek, érmék felismerése, megnevezése, értékük összehasonlítása. - Összegek kiszámolása, váltások. - Különböző jövedelemforrások számbavétele. - Jövedelmek, megélhetési költségek, „rezsi”, villany-, gáz-, telefon-, ebéd-befizetés, BKV- bérlet nagyságrendje, összehasonlítása. - Számlák befizetésének, pénz feladásának megfigyelése, gyakorlása (csekk, átutalás). - Katalógusokban árak megfigyelése, hasonló áruk keresése több katalógusban. „Melyik olcsóbb?” Árak és mennyiségek összefüggése. „Mit vehetnél ennyi pénzből?” becslés, javítás. - Akciós árak, az eredeti és a leszállított ár különbségének kiszámítása. - Hirdetésekből, plakátokon összegek keresése. - Különböző szolgáltatások árai. - Pénz beosztása (költségvetés, bevételek, legfontosabb kiadások). - Szükséges és szükségtelen áruk. - Egyszerűbb banki fogalmak megismerése (bankszámla, bankkártya, átutalás, kamat, meghatalmazás, kód). - Tanulmányi séta bankban, viselkedés, felelősség tudatosítása, bankszámla kezelése, aláírás, okmányok biztonságos kezelése, tárolása, elvesztésének jelzése, bejelentése.		
Elvárt teljesítmény: A pénz fontosságának megértése (megbecsülése), beosztása, megóvása.			

2.2.3 Osztályfőnöki óra

Készségfejlesztő Iskola 11-12. évfolyam

Az osztályfőnöki óra **célja** az osztályba járó tanulók közösségének kialakítása, fejlesztése, a csoporthoz tartozás, identitás tudatosítása. Az osztályfőnöki óra a pedagógiai folyamatban kiemelt helyet foglal el, céljai és feladatai a nevelési-oktatási folyamat teljes spektrumára kiterjednek. A tantárgy célja a tanulók segítése önismeretük fejlesztésében, személyiségük stabilizálása a lehetséges életpálya elérésének céljai érdekében. A tantárgy tematikája segíti a szociális képességek (a kapcsolatteremtés, a kommunikáció, az empátia, a tolerancia, a kooperáció, a konfliktuskezelés, stb. képességeinek) fejlesztését, főként az osztályban megélt saját élmények, tapasztalatok alapján.

A tantárgy fontos szerepe a társadalmi beilleszkedés támogatása, az élet különböző területeire érvényes szabályok rendszerezése, a felnőtt élet megkezdésének előkészítése. Az osztályfőnöki óra lehetőséget ad az iskolai közösségi programokhoz történő kapcsolódás előkészítésére, tervezésére, az ünnepélyeken, megemlékezéseken a csoport szerepvállalására.

Az osztályfőnöki óra fontos szerepet tölt be az **erkölcsi nevelés** területén a szabálykövető magatartás fejlesztésében és kiterjesztésében, a cselekedetek előre tervezésében és a következmények előzetes felmérésében, a választások erkölcsi meggyőződés szerinti mérlegelésében.

A tantárgy az **állampolgárságra, demokráciára nevelés** területén felkészít az állampolgári jogok és kötelezettségek tartalmának mélyebb megismerésére, a napi élettel kapcsolatos felelős ügyintézésre.

Az **önismeret és társas kultúra** fejlesztése területén a tantárgy hozzájárul az emberi kapcsolatok alakításához és megtartásához nélkülözhetetlen korrekt magatartás, empátia és a reális énkép fejlődéséhez.

A **testi és lelki egészségre** nevelés területén a tanuló megismeri és egyre önállóbban, belülről fakadóan alkalmazza a felnőtt életéhez kapcsolódó lakókörnyezeti és munkahelyi egészségvédelem, balesetvédelem szempontjait, tudatosan törekszik testi épségének és érzelmi egyensúlyának megőrzésére.

A **felelősségvállalás másokért, önkéntesség** fejlesztési területen a tanuló egyre jobban megismeri a közösségi élet színtereit és felismeri szerepét a közösségért végzett munkában, kialakul az igény a kölcsönös segítség iránt.

A **fenntarthatóság és környezettudatosság** területén a tantárgy segít a személyes élet tevékenységeinek időnag -, és energiatakarékos tervezésére és lebonyolítására.

A tantárgy az **anyanyelvi kommunikáció** kompetenciaterületen fejleszti a tanulók egymás közötti és a felnőtt élet valamennyi területét lefedően is a kapcsolatfelvételhez, információ átadáshoz és informálódáshoz szükséges kommunikációs formákat, fejlődik a közösségi életben szükséges beszédértése, beszédprodukciója.

A **digitális kompetenciaterületen** az informatikai és infokommunikációs eszközök használata fejlődik és differenciálódik az eszközök célszerű és tudatos alkalmazásának gyakorlásával.

A **szociális és állampolgári kompetenciaterület** a tantárgy tanulása során a családi és társadalmi munkamegosztás ismeretei körében bővül, a tanuló egyre jobban felkészül saját életének alakítására és az aktív részvételre közösségi életben

A tantárgy témáinak feldolgozására javasolt időkeret

Tematikai Egység	Óraszámok		
	11. évfolyam	12. évfolyam	összesen
1. Aktuális témák	10	10	20
2. Felkészülés a felnőtt életre	14	12	26
3. Beilleszkedés, alkalmazkodás	12	14	26
Összes óraszám	36	36	72

„Évi 3 óra” szabadon átcsoportosítható a témakörökön belül.

1. Tematikai egység: Aktuális témák		Előzetes tudás: Intézménye és lakóhelye életében az aktív részvétel formáinak és alkalmainak ismerete.	Órakeret: 10
Tantárgyi fejlesztési célok: Az alkalomnak megfelelő külső megjelenés.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok: Kommunikáció: olvasás, írás.	
Ismerje meg a szűkebb és tágabb környezetét, annak életét, kísérje figyelemmel az ott történeteket. Tudatos aktivitás és együttműködés kialakítására törekedjen. Másokkal egyeztetve vegyen részt programok szervezésében, a közös eseményeken aktívan vegyen részt és viselkedjen megfelelően. • A közösség építése érdekében saját teendőinek feltérképezése. • A közösség életében adódó aktuális, váratlan események kezelési módjának elsajátítása. • Egyéni és közösségi ünnepek, események ismerete, és felkészülés a közösség alkalmaira (ünnepélyek, külső programok).	- Tervek készítése az aktuális időszak várható alkalmairól (naptáron bejelölni az alkalmakat), jelmez készítése, öltözék megválasztása, a közös élmények megbeszélése, az elkészült fotók, felvételek közös megtekintése, a látottak megvitatása. - Aktív részvétel ünnepeken (családi és közösségi alkalmakon), az ünnepnek megfelelő szokások, külsőségek megtartása (meghívó, plakátkészítés, vendégvárással kapcsolatos teendők, ünnepi műsorban szerepvállalás, fényképezés, beszámoló szóban, írásban az eseményről). - Az aktuális alkalomnak megfelelő műsorszám kiválasztása, szerep vállalása, versenyen részvétel, készülés, a bírálat elfogadása, hiba javítása. - Tanulmányi séta, kirándulás (tervezés, helyszín kiválasztása, felkészülés a látnivalókra, dokumentálás, az élmények összefoglalása, ismertetése). - Múzeumlátogatás (a látogatás megtervezése, útvonaltervezés, prospektus gyűjtése).	Kulcsfogalmak, fogalmak: Az ünnepekkel, eseményekkel, osztályközösséggel, tágabb közösséggel kapcsolatos fogalmak köre. Differenciálás: Képességének megfelelő feladat vállalása, az önkéntesség szem előtt tartása.	
Elvárt teljesítmény: Aktuális közösségeiben, munkáinak a tanult szabályok szerinti végeztése.			

2. Tematikai egység: Felkészülés a felnőtt létre		Előzetes tudás: Aktív részvétel a csoport szabályainak betartásával a közös munkában.	Órakeret: 14
Tantárgyi fejlesztési célok: Együttműködés erősítése, felelősségtudat mélyítése.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Törekedjen reális önismeretre és valós helyzetértelmezésre. Cselekedjen tudatosan, tegyen erőfeszítéseket a kívánt cél elérése érdekében. Normakövetés (példakép). Értse meg a munkafegyelem tartalmát.	- A kívánatos tulajdonságok tudatos kialakítása, fejlesztése, szituációs gyakorlatok. - Írott és íratlan szabályok (iskolai szabályok, közlekedési szabályok, játékszabályok) betartása, megszegése, következmények (példák saját élményekből, filmekből). - Videofilm megtekintése, megbeszélése, helyes, nem helyes felismerése. - A személyes higiénia napi rutinja, heti teendők (hajmosás), havi (hajvágás) számbavétele, tudatosítása. - Lakás tisztántartása, rendje (napi-, heti-, havi teendők) és biztonsága (bezárása, idegenek távoltartása), szomszédokkal szembeni viselkedés, egymás segítése. - Egészségmegőrzés, kondicionálás lehetőségei (életmód, életvezetés). - Egészségkárosító szokások számbavétele (prospektusok gyűjtése, szituációs gyakorlatok), a visszautasítás gyakorlása.	Kommunikáció: olvasás, írás, szókincsbővítés, médiaismeret. Kulcsfogalmak, fogalmak: Munkafegyelem, baleset, figyelem, létfeltétel, táplálkozás, lakás, ruházkodás, a pénz értéke. Törvény, szabály, igazságszolgáltatás, büntetés. Saját érdek, kötelesség, mulasztás, tévedés, hiba kijavítása, elnézés kérése. Egészségmegőrzés, mértékletesség, lustaság, jóleső fáradtság, szenvedély, visszautasítás. Differenciálás: Egyéni hiányosságok pótlása, saját gondok megbeszélése.	
Elvárt teljesítmény: A környezet és az értékek megismerése alapján azonosulás, elfogadás.			

3. Tematikai egység: Beilleszkedés, alkalmazkodás		Előzetes tudás: Önmaga és csoporttársai belső értékeinek felismerése.	Órakeret: 12
Tantárgyi fejlesztési célok: A csoportszabályokat elfogadni eltérő csoporthelyzetekben.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Fogadja el a szabályokat, az esetleges vitákat kulturált formában rendezze. Ismerjen meg és próbáljon ki konfliktuskezelési technikákat, megoldási módokat. Aktívan vegyen részt a lakóközösség és az iskolaközösség életében. • Tanulói jogok és kötelességek. • Házi rend, tűz- és balesetvédelem, közlekedési szabályok. • Napirend. • Műhelyek, munkahelyek megismerése, munkatársi kapcsolatok. • Gyakorlati tantárgyakkal kapcsolatos képességek feltérképezése (kézügyesség, kitartás, pontosság, megbízhatóság stb.).	- A házirenddel, munkarenddel kapcsolatos kérdések megvitatása (kérdések megfogalmazása). - Kapcsolatépítés, aktív együttműködés. - Tanulmányi séta (munkahelyek meglátogatása, munkafolyamatok rész munkák megismerése, kipróbálása, élmények megosztása, a szükséges képességek számbavétele). - Felmerülő napi problémák (szimulált helyzetek) megbeszélése (ünnepélyhez teremrendezés, vendéglátáshoz szükséges eszközök, tevékenységek, meghibásodás felfedezése, hiba elhárítása, segítség kérése - csöpög a csap, elromlott a fűtés, kiégett a villanykörte, ruházat meghibásodása, stb.).	Kommunikáció: olvasás, írás, szókincsbővítés, médiaismeret. Környezet és egészségvédelem: egészséges életmód, egészség-megőrzés. Kulcsfogalmak, fogalmak: Egyéni tanulás, tanulócsoport, kötelező tanóra, igazolt-igazolatlan hiányzás, legális munkavégzés, feketemunka, karitatív tevékenység. Differenciálás: Egyéni eltérés indokolt esetekben, megbeszéléssel, indoklással.	
Elvárt teljesítmény: Szabályismeret.			

1. Tematikai egység: Aktuális témák		Előzetes tudás: Elöljárók és funkcióik.	Órakeret: 10
Tantárgyi fejlesztési célok: Az alkalomnak megfelelő külső megjelenést és viselkedési módokat alkalmazni.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok: Kommunikáció: olvasás, írás.	Kulcsfogalmak, fogalmak: Az ünnepekkel, eseményekkel, osztályközösséggel, tágabb közösséggel kapcsolatos fogalmak köre. Differenciálás: Képességének megfelelő feladat vállalása, az önkéntesség szem előtt tartása.
Ismerje meg a szűkebb és tágabb környezetét, annak életét, kísérje figyelemmel az ott történeteket. Tudatos aktivitást és együttműködést alakítani ki. Másokkal egyeztetve vegyen részt programok szervezésében, a közös eseményeken aktívan vegyen részt és viselkedjen megfelelően. Fogalmazza meg és fejtse ki saját véleményét, és azt bátran képviselje. Tanúsítson toleráns viselkedést, vitázzon, az álláspontját legyen képes meggyőzés hatására rugalmasan megváltoztatni. - A közösség építése érdekében saját teendőinek feltérképezése. - A közösség életében adódó aktuális, váratlan események kezelési módjának elsajátítása. - Egyéni és közösségi ünnepek, események ismerete, és felkészülés a közösség alkalmaira (ünnepélyek, külső programok). - Tágabb közösségről szóló hírek, események követése, a megfelelő alkalmakon aktív (passzív) részvétel.	- Az intézmény (iskola, munkahely) történetének megismerése, hagyományainak ápolása (az intézmény meglévő hagyományainak számbavétele, aktív közreműködés a hagyományok ápolásában). - Tervek készítése az aktuális időszak várható alkalmairól (naptáron bejelölni az alkalmakat), jelmez készítése, öltözködés megválasztása, a közös élmények megbeszélése, az elkészült fotók, felvételek közös megtekintése, a látottak megvitatása. - Aktív részvétel ünnepeken (családi és közösségi alkalmakon), az ünnepnek megfelelő szokások, külsőségek megtartása (meghívó, plakátkészítés, vendégvárással kapcsolatos teendők, ünnepi műsorban szerepvállalás, fényképezés, beszámoló szóban, írásban az eseményről). - Tanulmányi séta, kirándulás. - Múzeumlátogatás. - A tapasztalatok, ismeretek rendszerezése. - A közösség életében felmerülő probléma megfogalmazása, véleményalkotás, vita (programválasztás, viselkedési, öltözködési, igazmondási konfliktusok). - Újságcikkekben, napi híradóban, magazinműsorban olvasott, hallott, látott esetek megbeszélése, saját ítélet megfogalmazása. - Egyéni tapasztalatok, vélemények gyűjtése, előadása.		
Elvárt teljesítmény: Aktuális közösségeiben a tanult szabályok szerinti munkavégzés.			

2. Tematikai egység: Felkészülés a felnőtt létre		Előzetes tudás: Aktív részvétel a csoport szabályainak betartásával a közös, csoportos munkában.	Órakeret: 12
Tantárgyi fejlesztési célok: Együttműködés erősítése, felelősségtudat mélyítése, bizalomérzet kialakítása a közös célokért dolgozókkal.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Normakövetés (példakép). Ismerje és tartsa be az általános balesetvédelmi szabályokat. Értse meg a munkafegyelem tartalmát. Tartsa szem előtt a téves vélemény, és a megalapozatlan bizalom káros következményeit (becsapottság, kihasználás, megkárosítás, rossz hatások). Ismerje a pénz kezelésének fontosságát, gazdálkodásában a kerülje a könnyelműséget. - A felnőtt lét előnyei, hátránya. - Időbeosztás (munka, pihenés, szórakozás helyes aránya). - A felnőtt élettel kapcsolatos élethelyzetek számbavétele. - Lakás (lakásfenntartás költségei, takarékoság, lakás tisztántartása, bezárása). - Pályaválasztás, munkavállalás, munkahely, munkavégzéssel kapcsolatos teendők, alkalmazkodás, figyelem fontossága, fizetés beosztása, banki szolgáltatás körültekintő igénybe vétele. - Helyes - helytelen (viselkedési szokások kialakulása, szenvedélyek kialakulása, - dohányzás, italozás, játékfüggőség, kábítószer fogyasztás).	- Szembesülés reális és irreális tervekkel (vágyak és a lehetőségek tudatosítása). - Saját napirend összeállítása. - A tervezett élet előnyeinek tudatosítása (a mai napra tervezett feladatok és tevékenységek az e havi, ez évi, későbbi terve végiggondolása tervezése.) - Különböző munkakörökhöz szükséges tulajdonságok számbavétele. - Beszélgetés, szituációs játék, képek nézegetése, csoportosítása. - Megcélzott szakma szerinti képességek intenzívebb fejlesztése (pl.: tevékenység egyre hosszabb ideig, rendszeresség fejlesztése, megtartó emlékezet fejlesztése, utasítások megjegyzése, végrehajtása, stb.). - Egészségmegőrzés, kondicionálás lehetőségei (életmód, életvezetés). - Egészségkárosító szokások számbavétele (prospektusok gyűjtése, szituációs gyakorlatok), a visszautasítás gyakorlása. - A pénz értékének tudatosítása. A takarékoság lehetőségeinek megbeszélése. - Helyzetgyakorlatok, tanulmányi séta bankban, számlanyitáshoz szükséges adatok és kapcsolatos teendők és veszélyek.	Kommunikáció: olvasás, írás, szókincsbővítés, médiaismeret. Számolás-mérés: pénzügyi ismeretek. Kulcsfogalmak, fogalmak: Munkafegyelem, baleset, figyelem, létfeltétel, a pénz értéke. Törvény, szabály, igazságszolgáltatás, büntetés. Személyi igazolvány, sajátkezű aláírás, tájékozódás, tapasztalatszerzés, próbálkozás, tanács, tanácsadó. Kötelesség, mulasztás, tévedés, hiba kijavítása, elnézés kérése, bank, folyószámla, átutalás, fedezet, takarékoskodás, titkos kód, bankkártya, kölcsön, kezes, taszító, vonzó, káros szokás, egészségmegőrzés, mértékletes, lustaság, jóleső fáradtság, szenvedély, visszautasítás, Differenciálás: Egyéni hiányosságok pótlása, saját gondok megbeszélése.	
Elvárt teljesítmény: A környezet és az értékek megismerése alapján azonosulás, elfogadás és szolidaritás vállalása adott helyzetekben.			

3. Tematikai egység: Beilleszkedés, alkalmazkodás		<i>Előzetes tudás: Önmaga és csoporttársai belső értékeinek felismerése és megfogalmazása.</i>	Órakeret: 14
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: A csoportszabályokat elfogadni eltérő csoporthelyzetekben is, azok betartásával részt venni a közös tevékenységekben.</i>			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok: Kommunikáció: olvasás, írás, szókincsbővítés, médiaismeret. Környezet és egészségvédelem: egészséges életmód, egészség-megőrzés.	
Fogadja el a szabályokat, az esetleges vitákat kulturált formában rendezze. Ismerjen meg és próbáljon ki konfliktuskezelési technikákat, megoldási módokat. Képes legyen saját életének szervezésére, igényeinek megfelelő helyes napirend kialakítására. Tanúsítson szolidaritást a rászorulókkal szemben. Kapcsolódjon be a helyi öntevékeny csoportok munkájába (szakkör, énekkar, táncsoport). • Tanulói jogok és kötelességek. • Házi rend, tűz- és balesetvédelem, közlekedési szabályok. • Napirend. • Bevált és új tanulási módszerek kialakítása, (a tanulás tanítása), tanulási technikák megismerése. • Tanórán kívüli elfoglaltságok köre, helyi lehetőségek. • Műhelyek, munkahelyek megismerése, munkatársi kapcsolatok. • Gyakorlati tantárgyakkal kapcsolatos képességek feltérképezése (kézügyesség, kitartás, pontosság, megbízhatóság stb.). • Kapcsolataiban megjelenhető konfliktusok kulturált kezelése, rendezett lezárása.	- A házirenddel, munkarenddel kapcsolatos kérdések megvitatása (kérdések megfogalmazása). - Időbeosztás, órarend. - Hatékonyság ellenőrzése. - Saját tanulási stratégia megkeresése, az előnyök és hátrányok mérlegelésével. - Beszámoló az önálló tanulásról és a tanuló párok együttműködésének tapasztalatairól. - Kérdések megfogalmazása az új tantárgyakkal kapcsolatban. - Kapcsolatépítés, aktív együttműködés. - Felmerülő napi problémák (szimulált helyzetek) megbeszélése, saját megoldási javaslat, vitakultúra fejlesztése, agresszív fellépés leszerelése (árulkodás - segítségkérés közötti különbség tisztázása). - Szociális érzékenység, segítségre szoruló társak megsegítése, segítség kérése szükség esetén, a segítség megköszönésének, elutasításának formái. - A konfliktuskezelés megoldásának módja ismeretlen terepen, idegenekkel szemben, segítség kérése, ennek módja.	Kulcsfogalmak, fogalmak: Egyéni tanulás, tanulócsoport, kötelező tanóra, igazolt-igazolatlan hiányzás, legális munkavégzés, feketemunka, helytörténet, múlt, közelmúlt, együttérzés, önkéntesség, önfeláldozás, karitatív tevékenység.	
		Differenciálás: Egyéni elbánás indokolt esetben, indoklással.	
Elvárt teljesítmény: Saját vélemény megfogalmazása, empátikus együttműködés beszédpartnerével, kulturált törekvés annak meggyőzésére.			

2.2.4 Környezet- és egészségvédelem

Készségfejlesztő Iskola 11-12. évfolyam

A környezet- és egészségvédelem tantárgy **célja** az általános iskolában elsajátított ismeretek koncepcionális folytatásaként tovább mélyíteni a tanulók ismereteit az emberi szervezet működésével kapcsolatban. A tanulók fokozatosan, egyre önállóbban figyelik meg és értékelik testük működését, felismerik az egészségre káros, veszélyes helyzeteket, védik egészségüket és ismerik a betegség esetén követendő magatartásformákat. A tantárgy kiemelten foglalkozik az egészséges életmód témakörével, a felnőtt élet legfontosabb természetes testi, lelki folyamataival, a kulturált megjelenés, ápoltság és egészségmegtartás fontosságával. A tantárgy tanítása során különösen hangsúlyos az élő és élettelen természeti környezet összefüggéseinek, folyamatainak elmélyítése, kapcsolatának dinamikája az emberi környezettel. A tantárgy tanítása során eléri, hogy a tanulók felismerjék mindennapi életükben az élő és élettelen környezet hatásait szervezetükre, feladataikra, munkájukra. A tantárgy szerepet játszik az **erkölcsi nevelés** területén az emberi létezésben előforduló másság megismerésében, elfogadásában.

Önismeret és társas kultúra fejlesztési területen az egészséges lelki egyensúly megtartásában fontos szerepet játszó érzelmi, hangulati jelek felismerésében, kontrolljának alakításában.

Testi és lelki egészségre nevelés területén támogatja a tanuló egészséges életmódra törekvését, amely alapját képezi a kiegyensúlyozott felnőtt életnek és megteremti a káros szenvedélyek kerülésének tudatosulását.

A **fenntarthatóság és környezettudatosság** fejlesztési terület ismeretei bővülnek az élő és élettelen természet szépségeinek és egyensúlyának megismerése közben, amely hangsúlyozza az önálló élettér kialakításának és megóvásának igényét.

A tanulók az **anyanyelvi kompetenciaterületen** önmaguk és környezetük megfigyelésével fejlődnek a szervezetet érő külső és belső hatások, igények megfogalmazásában, jelzésében.

A **természettudományos és technikai** kompetenciaterületen mélyülnek a tanulók ismeretei a gyakorlatias természettudományos, különösen a mindennapi háztartásban vagy egyszerű munkavégzésben fontos jelenségek körében.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség területén a tanuló nyitottá válik az őt körül vevő környezet szépségeinek befogadására.

A tantárgy témáinak feldolgozására javasolt időkeret

Tematikai Egység	Óraszámok		
	11. évfolyam	12. évfolyam	összesen
1. Az emberi test	10	10	20
2. Egészségmegőrzés - Egészséges életmód	8	10	18
3. Élő természet - Élőlények és környezetük	10	8	18
4. Élettelen környezet - környezeti ártalmak	8	8	16
Összes óraszám	36	36	72

„Évi 3 óra” szabadon átcsoportosítható a témakörökön belül.

1. Tematikai egység: Az emberi test		Előzetes tudás: Felnőttekhez, orvosához bizalommal fordulás.	Órakeret: 10
Tantárgyi fejlesztési célok: Saját testének jelzéseit figyelni, segítséget kérni.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Nevezze meg a testrészeit és azok funkcióit, azok kíméletes használatát, a segédeszközök (szemüveg, hallókészülék, stb.) megfelelő alkalmazását. Vegye észre a testének működésében megjelenő eltéréseket, megfigyeléseit közölje. Küzdje le az orvosi beavatkozással szembeni félelmet. Tudja, hogy a gyógyszereket csak az orvosi és gyógyszerészi utasításnak megfelelően szabad bevenni (mennyiségi és időbeli utasítások). • Érzékszerveink és védelmük. • Testműködés normál és kóros formái, fellépő zavarok jelzései (rosszullét, vérnyomás eltérése, fájdalom). • Orvosi ellátás rendszere, körzeti - szakorvosi - kórházi betegellátás. • Gyógyszerek szerepe. A gyógyszerek haszna és veszélyei. • Az öngyógyszerezés elkerülése, gyógyszerek tárolása. • Balesetvédelem - balesetek elkerülése - teendők balesetek esetén, elsősegélynyújtás, sebkötözés. • Veszélyes helyzetek elkerülése.	- Beszélgetés az érzékszervekről, és azok védelméről (a segédeszközök funkciója, használata, karbantartása - szemüveg, hallókészülék, fogpótlás). - Játékos gyakorlatok a fül, illetve szem kiiktatásával. - Könyvek, szórólapok beszerzése, tanulmányozása a betegségekről, tünetek megbeszélése, emlékek felidézése saját betegségről. - Orvosi rendelőben tanulmányi séta, eszközök megtekintése, kipróbálása (vérnyomásmérés, vércukor vizsgálat, tüdőszűrés). - A gyógyszerek szedéséről pontos ismeretek a használati- és orvosi utasítások megtartásának fontossága. - A tanult ismeretek rendszerezése. - Munkahelyi, játszótéri, háztartási és közlekedési balesetek bemutatása, példák saját tapasztalatból, ill. filmek. - Szerepjáték (orvosi vizsgálat, panasz megfogalmazása, vérnyomásmérés, lázmérés, baleset, telefonálás, teendők baleset esetén, gyógyszerértárban teendők, vény aláírása, átadása, fizetés, az utasítás meghallgatása, betartásának fontossága).	Kommunikáció: szókincsbővítés, olvasás, írás, médiaismeret, telefonálás. Testnevelés: testkép, test karbantartása, edzése. Kulcsfogalmak, fogalmak: Betegségek megnevezése, terápiák megnevezése. Orvosi vizsgálattal kapcsolatos fogalmak, eszközök, eljárások megnevezése. Gyógyszereléssel kapcsolatos megnevezések és fogalmak (kapszula, kúp, tabletta, injekció, mérgező, veszélyes, adagolás), vérzéscsillapítás, elsősegély, veszélyes - veszélytelen - biztonságos. Differenciálás: Különösen fontos az egyéni érintettség figyelembe vétele, a félelem leküzdésének segítése.	
Elvárt teljesítmény: Az emberi test működésének, az egészségmegőrzés módjának és szükségességének ismerete.			

2. Tematikai egység: Egészségmegőrzés - Egészséges életmód		Előzetes tudás: Az egészség, az egészséges életmód közötti összefüggés.	Órakeret: 8
Tantárgyi fejlesztési célok: Környezeti veszélyek elkerülése.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Az egészséges életmód komplexitásáról szerezzen tudást. Ismerje a korosztályának megfelelő, tápláló, egészséges heti étrendet (reggeli, ebéd, vacsora). Tudja, hogy a gyógyszereket az előírásnak megfelelően kell tárolni és alkalmazni. • A táplálkozás és a mozgáskultúra hatása az egészségre. • Táplálkozás - zöldség és gyümölcsfogyasztás, tejtermékek, húsfogyasztás, édességek. • Elhízás - diéta, testedzés (küzdjünk az elhízás ellen diétával és testmozgással). • Gyógyszerek kettős hatása, a túlzott gyógyszerfogyasztás hátrányai. • A gyógyszerek megfelelő tárolása (szavatosság, zárható tárlóhely). • Egészségünkre veszélyes anyagok tudatos kerülése.	- Összefüggések megtalálása a táplálkozás, a hangulat, a közérzet között. - Az ápolts külső feltétele az ápolts fogazat, a frissen mosott, szépen megfésült haj (bőrünk, hajunk megfigyelése, figyelemfelhívás az ápolásra). - Látogatás illatszerboltban, fodrásznál, kozmetikai szalonban. - Serdülőkori, kamaszkori tisztálkodási szokások felsorolása. - Testápoló szerek felismerése, kiválasztása. - Látogatás csarnokban, piacon, gyümölcs, zöldség csoportosítása a vitamin, hasznos tápanyagtartalom és felhasználási módok alapján. - Kedvenc ételek hozzávalói, elkészítési módja, ételreceptek (táplálkozási zavarok). - Beszélgetés az édességek fajtáiról, előnyeikről, hátrányaikról (hízás, fogszuvasodás). - Beszélgetés az elhízásról, gyomorrontásról. - Az eddig tanultak átismétlése, étrend készítése. - Az elhízás elleni gyógymódok felsorolása. - Beszélgetés a dohányzás, alkohol, kábítószer hatásairól, a túlzott gyógyszerfogyasztásról, és azok következményeiről. - Séta gyógyszertárban, gyógynövényüzletben. - Plakátok, szórólapok, tájékoztató füzetek gyűjtése adott témával kapcsolatban.	Kommunikáció: olvasás, írás, médiaismeret. Testnevelés: testkép, test karbantartása, edzése, kondicionálás. Kulcsfogalmak, fogalmak: Tisztálkodás, étrend, zsírszegény táplálkozás, édesség, elhízás, konditerem, testmozgás, diéta, dohányzás, alkoholfogyasztás, kábítószer, gyógyszer, recept, gyógyszertár, patika, zöldség-gyümölcs, piac, csarnok, zöldséges, főzelék, nyers, párolt, sült, főzött, vitamin, friss tej, tartós tej, hús, felvágott, nyers elhízás, cukorbetegség, örömforrás, mértékletesség, étvágy, étvágytalanság, diéta, hízásra való hajlam, helyes táplálkozás, megelőzés Differenciálás: A kóros kövérség (soványság) leküzdésének érdekében szakember segítségének igénybevétele (étrend, diéta, gyógyszerelés) egyéni segítségnyújtás.	
Elvárt teljesítmény: Az egészséges táplálkozás (ételek) jelentőségének tudatosítása.			

3. Tematikai egység: Élő természet - Élőlények és környezetük	Előzetes tudás: Az élővilág sokszínűségének ismerete.	Órakeret: 10
Tantárgyi fejlesztési célok: Ismerje a növények és állatok élőhelyeit, táplálkozását, hasznát.		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok: Kommunikáció: olvasás, írás, médiaismeret. Testnevelés: kondicionálás, kirándulás. Kulcsfogalmak, fogalmak: Felmerülő új fogalmak és megnevezések, növényevő, húsevő, hasznos, kártevő, mérgező. Differenciálás: Egyéni élmények, ismeretek megosztása társakkal, képességeinek megfelelő tevékenységekben aktív részvétel,
Szerezzon további ismereteket a természet sokszínűségéről. Tájékozódjon segítséggel a tanult ismeretek alapján a térképen, könyvekben; a növények és állatok élőhelyei, táplálkozása, haszna témákban. Lehetőségei szerint óvja környezete élővilágát. • Növények, állatok, emberek jellemző tulajdonságai (különböző földrészeken élő emberek csak bőrszín és arcforma alapján különböznek egymástól). • Szárazföldi-, vízi életmód (édesvízi - sósvízi) növények és állatok legfontosabb jellemzői az életmód alapján. • A föld tájainak növényei, állatai, sarkvidék, hegyvidék, sivatag, őserdő, stb. • Az ember szerepe az élő természet megóvásában. • Az ember környezetre gyakorolt hatása. • Környezetvédelem.	- Fotóalbumok, videók, TV műsorok megtekintése megfigyelési szempontok adásával, a tapasztalatok megbeszélése, következtetések levonása. - Állatok élőhelye, táplálkozása, testrészeinek, szerveinek funkciója szerinti megfigyelések, csoportosítások. Pl.: szárazföldi, vízi, a tápláléknak megfelelő fogazat, csőr, uszony. - Tájak és jellegzetes élőlények (összefüggés az éghajlat és növény- állatvilág között). - Képes „tápláléklánc” összeállítása. Képek készítése, gyűjtése adott témákra, az élmények megjelenítése (rajzok, festmények, tablók). - Tanulmányi séták (állatkert, erdő, park, kertészet, botanikus kert, a vadas park, állatkereskedés, tanya, házi kert). - Feladatlapok megoldása.	
Elvárt teljesítmény: A természet, az általa ismert növény- és az állatvilág megismerése a töle elvárható módon.		

4. Tematikai egység: Élettelen környezet - környezeti ártalmak	Előzetes tudás: Az élettelen környezet sokszínűsége.	Órakeret: 8
Tantárgyi fejlesztési célok: A tanuló vigyázzon a tisztaságra, tanulja meg környezetének védelmét, szépítését.		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok: Kommunikáció: olvasás, írás, médiaismeret. Testnevelés: kondicionálás, kirándulás. Kulcsfogalmak, fogalmak: Tiszta levegő, friss és használt levegő, szellőztetés, légkondicionálás, víz, mezőgazdaság, aszály, öntözés, árvíz, hóolvadás, jégeső, tűz, ősemlék, kemence, kályha, tábornok, tűzvész, tűzoltás, tűzvédelem, karácsonyfa tűz, elektromos tűz. Természeti katasztrófák: földrengés, árvíz, tornádó, tájfun, lavina, erdőtűz, ciklon, szélvihar, villámcsapás, aszály, éhínség, légszennyeződés, gőz, gáz, pára, szellőztetés. Hulladékok csoportosítása, hulladék újra hasznosítása, papír-, fém-, műanyagalapú hulladékok. Differenciálás: Képességeinek megfelelő tevékenységek végzése a közösség érdekében, önkéntes munka elismerése.
Tanuljon meg szűkebb- és tágabb környezetében tisztaságot, rendet tartani. Vegye észre, ha elhasználódott a levegőt, és tanulja meg a szellőztetést. Ismerje a szelektív hulladékgyűjtés szabályait és annak fontosságát.	- Beszélgetés a természeti és az ember által okozott katasztrófákról. - Beszélgetés a természeti katasztrófákról, a földrengés lényegének alapszintű bemutatása. - A tankönyv képeinek értelmezése. - Biztonsági intézkedések a természeti katasztrófák elkerülése érdekében. - Tankönyvi ábrák segítségével a tiszta levegő ismérveinek felsorolása. - Beszélgetés, tabló készítése a víz, a levegő tisztán tartásáról, a szennyezés káros hatásairól. - Beszélgetés a szelektív hulladékgyűjtés fontosságáról. - Hulladékok csoportosítása.	
- A természet erői - víz - szél - tűz. - Tiszta levegő (légszennyezők - megelőzés). - Tiszta környezetünk. - Szelektív hulladékgyűjtés - veszélyes hulladékok.		
Elvárt teljesítmény: Alapszinten a természet erőinek, hatásainak ismerete.		

1. Tematikai egység: Az emberi test		Előzetes tudás: Saját test ismerete, férfi-nő különbségek.	Órakeret: 10
Tantárgyi fejlesztési célok: Saját testének jelzéseit figyelni, érzéseit megbízhatóan közölni, a változást jelezni, segítséget kérni.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok: Kommunikáció: szókincsbővítés, olvasás, írás, médiaismeret, telefonálás. Testnevelés: testkép, test karbantartása, edzése.	
Vegye észre a testének működésében megjelenő eltéréseket, megfigyeléseit közölje. Figyelje meg és vegye tudomásul a testen megjelenő állandó változásokat. Ismerje a balesetveszélyes helyzeteket, és tudatosan kerülje azokat. Tudja, hogy a szükséges odafordulás, segítségnyújtás természetes és ez kötelességünk. • Testműködés normál és kóros formái, fellépő zavarok jelzései (rosszullét, vérnyomás eltérése, fájdalom). • Betegségekről ismeret (gyermekkorai fertőző betegségek, szervi betegségek szívpanaszok, vérnyomás, gyomorbetegség, cukorbetegség). • Az emberi test változásai az idő múlásával (méhen belüli élet a születésig, életkorszakok szerinti változások újszülött, csecsemő, kisgyermek, kamaszkor, fiatal felnőtt, időskor). • Balesetvédelem - balesetek elkerülése - teendők balesetek esetén, elsősegélynyújtás, sebkötözés. • Orvosi ügyelet, mentőkocsi. • Veszélyes helyzetek elkerülése. • Biztonságos sportolás és munka.	- Képek és makettek a fejlődési folyamatról, a magzati lét megvitatása, az élet fontosságának megértése. - Megtörtént esetek (élmények) elmesélése, ezek megoldási módjai. - Könyvek, szórólapok beszerzése, tanulmányozása a betegségekről, tünetek megbeszélése, emlékek felidézése saját betegségről. - A különböző életkori szakaszok jellemzői, a sebezhetőség, és segítségre szorulás hangsúlyozása: - csecsemő tehetetlen, táplálásra, állandó törődésre szorul, - iskoláskor tanulás, edzett test, fokozódó terhelés, - felnőttkor: munkabírás, gondoskodás a családról és önmagáról, - öregkor ellátást, törődést igényel. - A tanult ismeretek rendszerezése. - Munkahelyi, játszótéri, háztartási és közlekedési balesetek bemutatása, példák saját tapasztalatból, ill. filmek. - Szerepjáték (orvosi vizsgálat, panasz megfogalmazása, baleset, telefonálás, teendők baleset esetén). - Iskolaorvos, védőnő meghívása, ill. ellátogatás a rendelőbe, egyszerűbb vizsgálatok elvégzése, panaszok elmondása, bizalomépítés.	Kulcsfogalmak, fogalmak: Betegségek megnevezése, terápiák megnevezése. Orvosi vizsgálattal kapcsolatos fogalmak, eszközök, eljárások megnevezése. Gyógyszereléssel kapcsolatos megnevezések és fogalmak (kapszula, kúp, tabletta, injekció, mérgező, veszélyes, adagolás), vérzéscsillapítás, elsősegély, veszélyes - veszélytelen - biztonságos. Differenciálás: Különösen fontos az egyéni érintettség figyelembe vétele, a félelem leküzdésének segítése.	
Elvárt teljesítmény: Az emberi test működésének, az egészségmegőrzés módjának és szükségességének ismerete.			

2. Tematikai egység: Egészségmegőrzés - Egészséges életmód	Előzetes tudás: Az egészség, az egészséges életmód, a kíméletes életmód és az egészséges táplálkozás közötti összefüggés.	Órakeret: 10
Tantárgyi fejlesztési célok: Környezeti veszélyek elkerülésének és az egészséges életmód kialakítási igényének tudatosítása.		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
Az egészséges életmód komplexitásáról szerezzen tudást. Ismerje és alkalmazza, hogy a jó étrend a „mindenből egy keveset” elven alapul. Tudja, hogy vannak szervezetünkre veszélyes anyagok, melyek fogyasztását kerülni kell, hogy a szenvedélybetegség nemcsak saját magát a beteget, hanem a környezetét is tönkretesz. Tudja, hogy a gyógyszereket az előírásnak megfelelően kell tárolni és alkalmazni. - A táplálkozás és a mozgáskultúra hatása az egészségre. - Táplálkozás - zöldség és gyümölcsfogyasztás, tejtermékek, húsfogyasztás, édességek. - Elhízás - diéta, testedzés (küzdjünk az elhízás ellen diétával és testmozgással). - Káros szenvedélyek (dohányzás, alkohol, bódító hatású szerek, játékfüggőség, testképzavarok) kialakulásának megelőzése. - Gyógyszerek kettős hatása, a túlzott gyógyszerfogyasztás hátrányai. - Élelmiszerekben lévő tartósítószer (érzékenység feltárása, tudatosítása - liszt-, tejérzékenység). - Egészségünkre veszélyes anyagok tudatos kerülése.	- Összefüggések megtalálása a táplálkozás, a hangulat, a közérzet között, beszélgetés az érzékenységről, sértődékenységről, hirtelen támadt haragról. - Képek válogatása, csoportosítása külső megjelenés szerint (ideális alkat, kövér, beteg, sovány), életmód szerint (kirándul, sportol, heverészik). - Tejtermékek felismerése és megnevezése gyakorlatban az árusító helyen, felhasználási módok, a fogyasztás előnyei, a termékekben lévő pozitív tartalom miatt. - Húsáruk felsorolása (miből készül, húsfeldolgozás, konyhai elkészítés), a különböző húsféleségekre jellemző tulajdonságok (csirkehús - könnyű, nem hizlal, zsíros sertéshús - vigyázni kell, mert túlzott fogyasztása káros az egészségre stb.) csoportosítása. - Szavatosság, elkészítési módok. - Beszélgetés az édességek fajtáiról, előnyeikről, hátrányaikról (hízás, fogszuvasodás). - Az eddig tanultak átlátszóvá tétele, étrend készítése. - Az elhízás elleni gyógymódok felsorolása. - Beszélgetés a dohányzás, alkohol, kábítószer hatásairól, a túlzott gyógyszerfogyasztásról, és azok következményeiről. - Beszélgetés a tartósítószerrel, mint veszélyforrással (tartósítószer-allergia). - Plakátok, szórólapok, tájékoztató füzetek gyűjtése	Kommunikáció: olvasás, írás, médiaismeret. Testnevelés: testkép, test karbantartása, edzése, kondicionálás. Kulcsfogalmak, fogalmak: Fertőzés, tünet, védőoltás, menstruáció (és a témával kapcsolatos fogalmak), tisztálkodás, étrend, zsírszegény táplálkozás, édesség, elhízás, konditerem, testmozgás, diéta, dohányzás, alkoholfogyasztás, kábítószer, gyógyszer, recept, gyógyszertár, patika, zöldség-gyümölcs, piac, csarnok, zöldséges, főzelék, nyers, párolt, sült, főzött, vitamin, friss tej, tartós tej, hús, felvágott, nyers főtt, sült, füstölt, friss hús, tartósítás, szavatosság, romlott, elhízás, cukorbetegség, örömforrás, mértékletesség, étvágy, étvágytalanság, diéta, hízásra való hajlam, helyes táplálkozás, megelőzés, tartósítószer, konzerv allergia, természetes tartósító anyagok, természetes konzerválás Differenciálás: A kóros kövérség (soványság) leküzdésének érdekében szakember segítségének igénybevétele (étrend, diéta,
Elvárt teljesítmény: Az egészséges táplálkozás (ételek) és az egészséges életmód (káros szokások hatása) jelentőségének tudatosítása.		

3. Tematikai egység: Élő természet - Élőlények és környezetük		Előzetes tudás: Az élővilág sokszínűségének ismerete, a növények és állatok hasonlóságai, különbözőségei.	Órakeret: 8
Tantárgyi fejlesztési célok: Erezzen felelősséget a növényekért, állatokért.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Tájékozódjon a tanult ismeretek alapján kis segítséggel a térképen, könyvekben a növények és állatok élőhelyei, táplálkozása, haszna témákban. Segítséggel vonjon le következtetéseket a növények, állatok életmódja alapján. Erezzen felelősséget a gondozására bízott növényekért és állatokért. Értse meg a változatos táplálkozás szükségességét. • A környezet hatása az élőlényekre, összefüggések felfedezése. • Növények és állatok tartásának szabályai (hobby állatok). • Az ember szerepe az élő természet megóvásában. • Az élő természetről tanult ismeretek rendszerezése. • A környezet és az élőlények egymásra gyakorolt hatása. • Tápláléklánc. • Az ember környezetre gyakorolt hatása. • Környezetvédelem. • Védett környezet. Nemzeti parkok. • Környezetvédő programok.	- Fotóalbumok, videók, TV műsorok megtekintése megfigyelési szempontok adásával a tapasztalatok megbeszélése, következtetések levonása. - Tájak és jellegzetes élőlények. (összefüggés az éghajlat és növény- állatvilág között) - Képes „tápláléklánc” összeállítása. - Anyaggyűjtés, beszélgetés, csoportosítás, válogatás. - Tanulmányi séta és kirándulás a szűkebb lakóhely, és az ország eltérő adottságú tájain (pl. hegyvidék, síkság, ipari, ill. mezőgazdasági területek). - A tapasztalatok rendszerezése. - Képek készítése, gyűjtése adott témákra, az élmények megjelenítése (rajzok, festmények, tablók). - Tanulmányi séták (állatkert, erdő, park, kertészet, botanikus kert, a vadas park, állatkereskedés, tanya, házi kert). - Rajzos írásos és egyéb alkotás „élménybeszámoló” készítése élmények alapján (képes albumok), adott szempontok szerinti csoportosítások, képrendezések, tablók készítése. - Feladatlapok megoldása. - Személyes beszámolók a házi kedvencek tartásáról.	Kommunikáció: olvasás, írás, médiaismeret. Testnevelés: kondicionálás, kirándulás. Kulcsfogalmak, fogalmak: Bórszín, arcberendezés, felmerülő új fogalmak és megnevezések, növényevő, húsevő, hasznos, kártevő, mérgező, tápláléklánc. Nemzeti park, állatvédelem, állatorvos, felelősség, veszély, védőoltás. Differenciálás: Saját tapasztalatok (pl. állattartással kapcsolatos) megosztása társakkal.	
Elvárt teljesítmény: A természet, az általa ismert növény- és az állatvilág óvása a tőle elvárható módon.			

4. Tematikai egység: Élettelen környezet - környezeti ártalmak	<i>Előzetes tudás:</i> Az élettelen környezet sokszínűsége. A tárgyak tulajdonságai.	Órakeret: 8
<i>Tantárgyi fejlesztési célok:</i> Alapszinten ismerje meg a víz szerepét a háztartásban és az élet egyéb területein. Tartson környezetében tisztaságot és rendet.		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok: Kommunikáció: olvasás, írás, médiaismeret. Testnevelés: kondicionálás, kirándulás. Kulcsfogalmak, fogalmak: Környezetvédelem, tiszta (íható) víz, ásványvíz, esővíz, ipari víz, szennyvíz, tiszta levegő, friss és használt levegő, szellőztetés, légkondicionálás, víz, mezőgazdaság, aszály, öntözés, árvíz, hóolvadás, jégeső, tűz, ősemlék, kemence, kályha, tábornok, tűzvész, tűzoltás, tűzvédelem, karácsonyfa tűz, elektromos tűz. Természeti katasztrófák: földrengés, árvíz, tornádó, tájfun, lavina, erdőtűz, ciklon, szélvihar, villámcsapás, aszály, éhínség, gőz, gáz, pára, szellőztetés. Környezetvédelem, zöldek, aktivisták, tüntetés. Hulladékok csoportosítása, hulladék újra hasznosítása, papír-, fém-, műanyag alapú hulladékok. Differenciálás: Képességeinek megfelelő feladat vállalása és elvégzése, értékeléssel.
Ismerje az iható és nem iható vízre vonatkozó feliratokat, ábrázolásokat (az „ivóvíz” és a” nem ivóvíz” jelző feliratokat) és a kapcsolatos teendőket. Ismerje és tudja elmondani, hogy milyen szabályokat kell betartani a háztartásban keletkező tűz megelőzésére. Tudja, hogy vannak elemi csapások, amikkel szemben tehetetlen az ember és vannak balesetek, aminek saját maga az okozója. Képességeihez mérten sajátítsa el a környezetben lévő fűtőberendezés, háztartási gépek rendeltetészerű, balesetmentes, környezetkímélő használatát. Ismerjen lakóhelyén levegőzésre alkalmas helyeket és közelben lévő kirándulóhelyeket.	- Beszélgetés képek alapján a víz szerepéről, veszélyeiről életünkben (körforgás- rajzos feladatlap kitöltése). - Beszélgetés a természeti katasztrófákról, a földrengés lényegének alapszintű bemutatása. - Beszélgetés a természeti és az ember által okozott katasztrófákról. - A tankönyv képeinek értelmezése. - Tankönyvi ábrák segítségével a tiszta víz kritériumainak megállapítása. - Tankönyvi ábrák segítségével a tiszta levegő ismérveinek felsorolása. - Beszélgetés, tabló készítése a víz, a levegő tisztán tartásáról, a szennyezés káros hatásairól. - Beszélgetés a szelektív hulladékgyűjtés fontosságáról. - Hulladékok csoportosítása. - Néhány példa említése az újra felhasznált hulladék feldolgozására. - Beszélgetés a környezetünk tisztábbá tételéről, gyakorlati megfigyelés az iskolában, szemétszedés. - Példák ismertetése az újra felhasznált hulladék feldolgozására, képek, termékek gyűjtése.	
Elvárt teljesítmény: Alapszinten a természet erőinek, hatásainak, a víz szerepének ismerete. A tiszta, egészséges környezet megteremtése érdekében szükséges teendők szűkebb és tágabb lakóhelyén.		

2.2.5 Testnevelés

Készségfejlesztő Iskola 11-12. évfolyam

A tantárgy elsődleges **célja** a rendszeres mozgás, testedzés és az egészséges életmód iránti igény kialakítása. Térbeli irányok, viszonyfogalmak használata. Az általános iskolai testnevelés során kialakított és begyakorolt mozgáselemek rögzítése, pontosítása, tudatosítása, alapmozgások gyakorlása. Ritmus és sorrend megtartása mozgásos feladatokban. Mozgásos tevékenységgel a tartási hibákat korrigálni, a motorikus képességek fejlesztése, az egészséges testi fejlődés biztosítása, testi fejlődés zavarainak korrekciója. A sportjátékokhoz szükséges elemi és tájékozódási képességek /figyelem/ fejlesztése. A munkatevékenység során szükséges ügyesség, erő, állóképesség, kitartás, edzettség, bátorság, akarat fejlesztése. Sportversenyek elemeinek elsajátítása, labda-biztonság növelése, felkészülés iskolai sportversenyekre. Gimnasztikai alapformájú gyakorlatok rögzítése. Növekvő elem és ütemszámú mozgássorok elsajátítása.

A tantárgy az **erkölcsi nevelés** területén fontos szerepet játszik a szabályok, szabályosság ismeretének megerősítésében, a magatartásszabályozás befolyásolásában.

Az **önismeret és társas kultúra** fejlesztése területén segíti az önismeret, önellfogadás képességét, a segítségnyújtásra és elfogadásra való törekvést.

A **testi és lelki egészségre** nevelés területén segíti az egészséges testmozgás és a fizikai aktivitás iránti igény folyamatosságát.

A testnevelés tantárgy az **anyanyelvi kommunikáció** kompetenciaterületen hozzájárul a verbális utasítások megértéséhez, a mozgások bemutatás vagy szóbeli irányítás alapján minél pontosabban és differenciáltabban történő kivitelezéséhez.

A tantárgy tanulása során fontos a tanulók figyelmének ráirányítása a harmonikus mozgás szépségeire és a mozgásművészet vagy a sportmozgások esztétikumának felismerésére.

A tantárgy témáinak feldolgozására javasolt időkeret

Tematikai Egység	Óraszámok		
	11. évfolyam	12. évfolyam	összesen
1. Rendgyakorlatok, téri tájékozódás	10	10	20
2. Gimnasztikai gyakorlatok	25	25	50
3. Képességfejlesztő gyakorlatok, játékos feladatok	50	50	100
4. Labdás gyakorlatok	40	40	80
5. Sportjátékok elemei	55	55	110
Összes óraszám	180	180	360

„Évi 18 óra” szabadon átcsoportosítható a témakörökön belül.

1. Tematikai egység: Rendgyakorlatok, téri tájékozódás	<i>Előzetes tudás: Kialakult testkép, kommunikációs befogadó készség.</i>	Órakeret: 10
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: Gyakorlatokat társakhoz és alkalomhoz illően fegyelmezetten végezni. Testi fejlesztés, téri irányok, eligazodás térben.</i>		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok: Környezet- és egészségvédelem: egészségmegőrzés. Kulcsfogalmak, fogalmak: Nyit, zár, jobb, bal, jobb, bal, <i>igazodás</i> , <i>sorbontás</i> , magas, alacsony. Differenciálás Fáradékonyság esetén hamarabb kiállhat.
Felszólításokra adekvátan cselekedjen: sorakozás, irányváltoztatások, testrészek mozgatása (egyéni képességeknek megfelelően). Önállóan sorakozni, az irányokat ismerni. A gyakorlatokat egyre pontosabban végrehajtani. • Sorakozás • Járások • Menetelés • Testfordulatok	- Sorakozó magasság szerint. - Járás egysoros, kétsoros, háromsoros oszlopban, nyitódás, záródás, helyben járás, jelre elindulás, megállás. - Járás lábujjhegyen, sarkon. - Sarkon jobbra, balra fordulatok vezényszóra. (Irányítással) - Menetelés helyben járással, igazodás, sorbontás jobb, baloldal érzékelése. - Menetelés zenére, ritmustartás, ritmusváltás adott jelre.	
Elvárt teljesítmény: Mozgástevékenységek rendszeres végzése.		

2. Tematikai egység: Gimnasztikai gyakorlatok		Előzetes tudás: Biztos mozgáskoordináció.	Órakeret: 25
Tantárgyi fejlesztési célok: Adott ritmust átvenni és követni.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok: Környezet- és egészségnevelés: egészség-megőrzés. Kulcsfogalmak, fogalmak: Négyütemű gyakorlat, terpeszállás, oldalsó középtartás, mellső középtartás, magas tartás, kézi szerek megnevezése, Differenciálás Egyéni képességek figyelembe vétele.	
Az alapgyakorlatokat huzamosabb ideig végezni. Egyszerű utasításokat megérteni. Kézi szereket megfelelően használni. • Két-három mozgáselem összekapcsolása. • Kéziszer-és szabadgyakorlatok.	- Begyakorolt mozgáselemek összekapcsolása, helyben futás magas térdemelés, terpeszállás törzshajlítás, bokaérintés. - Négy ütemre végzett gyakorlatok: (alapállás, ugrás terpeszbe, kar oldalsó középtartásba, taps fej fölött, vissza alapállásba, mellső középtartásba, oldalsó középtartásba, terpesz, stb.) - Szalag, babzsák, labda, medicinlabda, súlyzó, buzogány, karika, alkalmazásával végzett négyütemű gyakorlatok vezényszavak, számolás, zene segítségével. - Begyakorolt gyakorlatsorok zenére, a testtartás, és ütemtartás figyelembe vételével.		
Elvárt teljesítmény: Sporteszközök rendeltetésszerű, balesetmentes használata.			

3. Tematikai egység: Képességfejlesztő gyakorlatok, játékos feladatok		Előzetes tudás: Mozgás összerendezettség.	Órakeret: 50
Tantárgyi fejlesztési célok: Gyakorlatokat kitartóan végezni, a hibákat javítani.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok: Környezet- és egészségvédelem: egészségmegőrzés. Kulcsfogalmak, fogalmak: Gyakorlatok megnevezése, sorozat, állórajt, tevékenységek megnevezése, méter. Differenciálás Egyes feladat elutasítása esetén alternatív feladat végzése.	
Szóbeli utasításokat megérteni. - Guggolás - Kúszás - Mászás - Függeszkedés - Távolugrás - Guruló átfordulás előre, hátra - Állórajt, futás - Egyensúlyozó járás.	- Guggoló járás, - kúszás padok között, - bordásfal gyakorlatok (függeszkedés), - egy lábról elrugaszkodás távolugrás nekifutásból, - sorozatban guruló átfordulások (guruló átfordulás előre sorozatban, háttal sorozatban guruló átfordulás, hátra), - álló rajtból-versenyfutás, - helyben rugózásból elrugaszkodás, - mászás kötél, bordásfalon. (Irányítással.) - Kúszás akadályok között, mászás akadályon át, 30-60 m-es versenyfutás állórajtból. - Egyensúlyozás talajon, padon (gerendán) pad merevítőjén.		
Elvárt teljesítmény: Az egészséges testi fejlődés, edzettség, teherbíró képesség, az alapvető fizikai képesség szintjének emelése.			

4. Tematikai egység: Labdás gyakorlatok		Előzetes tudás: Önzetlen játék.	Órakeret: 40
Tantárgyi fejlesztési célok: Egyre pontosabban labdát célba juttatni (kézzel, lábbal).			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok: Környezet- és egészségvédelem: egészség-megőrzés. Kulcsfogalmak, fogalmak: Gyakorlatok megnevezése, váltott kéz, dobóterpesz, labdavezetés. Differenciálás Egyéni képességek figyelembe vétele a feladatok végrehajtásakor, aktivizálás,	
Szabályokat megérteni, betartani. • Kislabda dobás • Labda átadások (jobb - bal kézzel, lábbal) • Labdavezetés	- Kislabda dobás, álló helyzetből. - Célba dobás (kosár, kapu, céltábla). - Egykezes, kétkezes mellső átadások, különböző feladathelyzetekben. - Váltott kézzel járás körben akadályok megkerülése labdavezetések. - Dobóterpeszből kidobás, - célba dobás, alsó felső dobás, - lassú futás közben labdavezetés (választott kézzel).		
Elvárt teljesítmény: Mozgástevékenységek rendszeres végzése labdával.			

5. Tematikai egység: Sportjátékok elemei		Előzetes tudás: Szabálykövetés.	Órakeret: 55
Tantárgyi fejlesztési célok: Sportjátékokat játszani, mások játékát figyelemmel kísérni.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok: Számolás-mérés: műveletek, mértékegységek, mérések, pénz. Környezet- és egészségvédelem: egészségmegőrzés - egészséges életmód.	
Betartani a sportjátékok elemi szabályait, és az eszközöket rendeltetésszerűen, balesetmentesen használni. - Kosárlabda, röplabda, zsinórlabda - Pingpong - Labdarúgás - Floorball - Tollaslabda, szivacs labda - Kidobós - Úszás (vízbiztonság) - Roller, kerékpár, gördeszka, görkorcsolya, szánkó - Teke, kugli, biliárd, - Kondicionáló gépek	- Alapállás - megindulás - megállás, labdavezetés kosárra dobás, védekezés, - pingpongozás, átütés, szerválás, ütögetés, adogatás, - alapállás, megindulás, megállás, labdavezetés, átadás, kapura lövés, labda védeke, - szivacs labda, tollas labda ütögetés, átütés a háló másik oldalára. - Az időjárásnak megfelelő sporteszközök használata, az eszközök rendeltetésszerű használata, karbantartása, tárolása. - Egyéni- és csapatversenyek rendezése, kulturált szurkolás (eredményhirdetés, cím megvédése, visszavágó). - Úszás, néhány úszásnem mozdulatai, az úszás ritmusa, légzés javítása. - Kondicionáló gépek célszerű és szakszerű használata, az erőnlét- és életmódjavító gyakorlatsorok elsajátítása, és napirendbe építése.	Kulcsfogalmak, fogalmak: Sportágak megnevezése, kosárpalánk, kosár, kosárlabda, szerva, kapu, gól, tevékenységek megnevezése, kétkezes mellső átadás, szerválás. Differenciálás A lehetőségek és az egyéni kívánságok széles körű figyelembe vétele (eszközök, képességek).	
Elvárt teljesítmény: Sportjátékok játssza (egyszerűsített) szabályokkal.			

1. Tematikai egység: Rendgyakorlatok, téri tájékozódás	<i>Előzetes tudás: Motiváltság az együttműködésre.</i>	Órakeret: 10
<i>Tantárgyi fejlesztési célok: Szabályokat betartani, utasításokat minél pontosabban követni. Helyes életmód kialakításának elmélyítése.</i>		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag Önállóan sorakozni, az irányokat ismerni. A gyakorlatokat egyre pontosabban végrehajtani. A mozgás, mint örömförrás. • Sorakozás • Járások • Menetelés • Testfordulatok	Tanulói tevékenység - Sorakozó magasság szerint. - Járás egysoros, kétsoros, háromsoros oszlopban, nyitódás, záródás, helyben járás, jelre elindulás, megállás. - Járás lábujjhegyen, sarkon. - Sarkon jobbra, balra fordulatok vezényszóra. (Irányítással) - Menetelés helyben járással, igazodás, sorbontás jobb, baloldal érzékelése. - Vezényszavak megértése. - Menetelés zenére, ritmustartás, ritmusváltás adott jelre.	Kapcsolódási pontok: Környezet- és egészségvédelem: egészségmegőrzés. Kulcsfogalmak, fogalmak: nyit, zár, jobb, bal, jobb, bal, igazodás, sorbontás, magas, alacsony Differenciálás: Fáradékonyság esetén hamarabb kiállhat.
Elvárt teljesítmény: Mozgás-, játék-, és sportműveltség fejlődése.		

2. Tematikai egység: Gimnasztikái gyakorlatok		Előzetes tudás: Utasítás pontos végrehajtása.	Órakeret: 25
Tantárgyi fejlesztési célok: Megtanult mozgáselemeket kitartóan végezni.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok: Környezet- és egészségvédelem: egészségmegőrzés. Kulcsfogalmak, fogalmak: négyütemű gyakorlat, terpeszállás, oldalsó középtartás, mellső középtartás, magas tartás, kézi szerek megnevezése. Differenciálás: Egyéni képességek figyelembe vétele.	
Az alapgyakorlatokat huzamosabb ideig végezni. Egyszerű utasításokat megérteni. Kézi szereket megfelelően használni. - Két-három mozgáselem összekapcsolása. - Kéziszer-és szabadgyakorlatok. - Szakkifejezések megértése és alkalmazása.	- Begyakorolt mozgáselemek összekapcsolása, helyben futás magas térdemelés, terpeszállás törzshajlítás, bokaérintés. - Négy ütemre végzett gyakorlatok: (alapállás, ugrás terpeszbe, kar oldalsó középtartásba, taps fej fölött, vissza alapállásba, mellső középtartásba, oldalsó középtartásba, terpesz, stb.) - Szalag, babzsák, labda, medicinlabda, súlyzó, buzogány, karika, alkalmazásával végzett négyütemű gyakorlatok vezényszavak, számolás, zene segítségével. - Begyakorolt gyakorlatsorok zenére, a testtartás, és ütemtartás figyelembe vételével.		
Elvárt teljesítmény: Sporteszközök rendeltetésszerű, balesetmentes használata.			

3. Tematikai egység: Képességfejlesztő gyakorlatok, játékos feladatok	Előzetes tudás: Erőnlét fejlesztése.	Órakeret: 50
Tantárgyi fejlesztési célok: Izmokat erősíteni.		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok: Környezet- és egészségvédelem: egészségmegőrzés. Az emberi test. Kulcsfogalmak, fogalmak: gyakorlatok megnevezése, sorozat, állórajt, tevékenységek megnevezése, méter, Differenciálás: Egyes feladat elutasítása esetén alternatív feladat végzése.
Szóbeli utasításokat megérteni. Egyre hosszabb ideig együttműködni a tartásjavító és izomerősítő gyakorlatokban. - Guggolás - Kúszás - Mászás - Függeszkedés - Távolugrás - Guruló átfordulás előre, hátra - Állórajt, futás - Egyensúlyozó járás.	- Guggoló járás, - kúszás padok között, - bordásfal gyakorlatok (függeszkedés), - egy lábról elrugaszkodás távolugrás nekifutásból, - sorozatban guruló átfordulások (guruló átfordulás előre sorozatban, háttal sorozatban, guruló átfordulás, hátra), - álló rajtból-versenyfutás, - helyben rugózásból elrugaszkodás, - mászás kötél, bordásfalon. (Irányítással) - Kúszás akadályok között, mászás akadályon át, - 30-60 m-es versenyfutás állórajtból, - Egyensúlyozás talajon, padon (gerendán) pad merevítőjén.	
Elvárt teljesítmény: Az egészséges testi fejlődés, edzettség, teherbíró képesség, az alapvető fizikai képesség szintjének emelése.		

4. Tematikai egység: Labdás gyakorlatok	Előzetes tudás: Céltudatosság.	Órakeret: 40
Tantárgyi fejlesztési célok: Egyre pontosabban labdát célba juttatni (kézzel, lábbal).		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok: Környezet- és egészségvédelem: egészségmegőrzés. Kulcsfogalmak, fogalmak: Gyakorlatok megnevezése, váltott kéz, dobóterpesz, labdavezetés. Differenciálás: Sikerélmény biztosítása az egyén képességekre tekintettel.
Szabályokat megérteni, betartani. Labdát vezetni, elkapni, célba dobni egyre biztosabban. A játék, mint örömforrás. • Kislabda dobás • Átadások • Labdavezetés	- Kislabda dobás, álló helyzetből. - Célba dobás (kosár, kapu, céltábla). - Egykezes, kétkezes mellső átadások, különböző feladathelyzetekben. - Váltott kézzel járás körben akadályok megkerülése, labdavezetések. - Labdavezetés (ügyesebb) lábbal cél felé, akadályok megkerülése. (Írányítással) - Dobóterpeszből kidobás, - célba dobás, alsó felső dobás, - lassú futás közben labdavezetés az ügyesebb kézzel, lábbal.	
Elvárt teljesítmény: Mozgástevékenységek rendszeres végzése.		

5. Tematikai egység: Sportjátékok elemei		Előzetes tudás: Csapatszellem fontossága.	Órakeret: 55
Tantárgyi fejlesztési célok: Rendszeresen sportolni.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok: Számolás-mérés: műveletek, mértékegységek, mérések, pénz. Környezet- és egészségvédelem: egészségmegőrzés - egészséges életmód. Kulcsfogalmak, fogalmak: Sportágak megnevezése, kosárpálánk, kosár, kosárlabda, szerva, kapu, gól, tevékenységek megnevezése, kétkezes mellső átadás, szerválás. Differenciálás: Az egyéni kívánságok figyelembe vétele mellett az aktivitás fenntartása.	
Betartani a sportjátékok elemi szabályait, és az eszközöket rendeltetésszerűen, balesetmentesen használni. A szabályokat minél pontosabban betartani. A veszteség okozta frusztráció kezelése, sportszerűség. - Kosárlabda, röplabda, zsinórlabda - Pingpong - Labdarúgás - Floorball - Tollaslabda, szivacslabda - Kidobós - Úszás (vízbiztonság) - Roller, kerékpár, gördeszka, görkorcsolya, szánkó - Teke, kugli, biliárd - Kondicionáló gépek	- Alapállás - megindulás - megállás, labdavezetés kosárra dobás, védekezés, - pingpongozás, átütés, szerválás, ütögetés, adogatás, - alapállás, megindulás, megállás, labdavezetés, átadás, kapura lövés, labda védeke, - szivacslabda, tollaslabda ütögetés, átütés a háló másik oldalára. - Az időjárásnak megfelelő sporteszközök használata, az eszközök rendeltetésszerű használata, karbantartása, tárolása. - Egyéni- és csapatversenyek rendezése, kulturált szurkolás (eredményhirdetés, cím megvédése, visszavágó). - Úszás, néhány úszásnem mozdulatai, az úszás ritmusa, légzés javítása. - Kondicionáló gépek célszerű és szakszerű használata, az erőnlét- és életmódjavító gyakorlatsorok elsajátítása, és napirendbe építése.		
Elvárt teljesítmény: Sportjátékok játszása (egyszerűsített) szabályokkal, sportmérkőzések figyelemmel kísérése, kedvenc csapatnak kulturált szurkolás.			

2.2.6 Digitális kultúra

Készségfejlesztő Iskola 11-12. évfolyam

A tantárgy célja:

Felkelteni a tanuló érdeklődését a számítógépek és az irodatechnikai eszközök iránt.

Bemutatni az eszközök sokszínűségét, gyakorlati alkalmazhatóságát a tanulásban, a játékban és a munkában. Ismerni a számítógép üzemeltetési rendjét, egészségügyi és balesetvédelmi szabályait.

Használni az irodai munkában előforduló eszközöket.

Teremtsen lehetőséget a számítógép használata az egyéni ütemű tanulásra, az utasítások pontos végrehajtására.

Az informatikai eszközöket tudatosan, célnak megfelelően használni.

A számítógép részeinek, működésének megismerése.

Grafikával, szöveggel kapcsolatos feladatok értelmezése, megoldása.

Különböző típusú játékprogramok használatának elsajátítása egyéni szintekhez mért nehézségi fokon.

Irodatechnikai készülékek működésének megismerése.

A számítógép részeinek, működésének megismerése.

Grafikával, szöveggel kapcsolatos feladatok értelmezése, megoldása.

Irodatechnikai készülékek megismerése, a megismert készülékek szabályos működtetése.

Különböző típusú játékprogramok használatának elsajátítása, egyéni szintekhez mért nehézségi fokon.

Értékelés: Félévkor és tanév végén érdemjeggyel, évente P.A.C. mérőeszközös méréssel.

A tantárgy témáinak feldolgozására javasolt időkeret

Tematikai Egység	Óraszámok		
	11. évfolyam	12. évfolyam	összesen
1. Számítógép-kezelés	8	8	16
2. Irodatechnika	10	10	20
3. Dokumentumkészítés	8	8	16
4. Játékprogramok	10	10	20
Összes óraszám	36	36	72

„Évi 3 óra” szabadon átcsoportosítható a témakörökön belül.

1. Tematikai egység: Számítógép-kezelés	Előzetes tudás: Tájékozódás a billentyűzeten.	Órakeret: 8
Tantárgyi fejlesztési célok: A számítógép használathoz kapcsolódó erkölcsi és jogi szabályozókat szintjének megfelelő mélységben ismerni.		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
A számítógépet és a megismert eszközöket fokozódó önállósággal kezelni. A számítógép képernyőjén leggyakrabban megjelenő jeleket és a rendszeresen használt szakkifejezéseket, rövidítéseket ismerni. Kapcsolódni az internetre (segítséggel), tartalmakat keresni. A felállított szabályokat tiszteletben tartani. Az egészséget kímélve használni a számítógépet.	- A számítógép használatának rendje (üzembe helyezés, munka végi teendők, mentés, kilépés, áramtalanítás, gép megvédése a szennyeződésektől - por, hő, folyadék). - Teendők váratlan helyzetekben. - A kifejezések mögötti tartalmak rövid lényegének megértése, kipróbálása a gyakorlatban (mentés - mentett, nem mentett tartalom keresése, könyvtár fogalma - saját könyvtár, más könyvtára, jelszó - a jelszó lényege, jelentősége). - A hálózat korlátolt, ellenőrzött használata (néhány címszó keresése - saját iskola honlapja, időjárás jelentés, műsorúság). - E-mail cím létesítése, levelezés társakkal. - Szem kímélése (távolság a képernyőtől, hangerő szabályozása, hosszabb ideig tartó munka megszakítása mozgással, néhány mozgásforma elsajátítása és gyakorlása)	Kommunikáció: olvasás, írás, médiaismeret társas kapcsolatok. Környezetismeret: egészségvédelem. Testnevelés: mozgásos korrekció, relaxálás. Ábrázolás-alakítás: képalkotás, esztétikai fejlesztés.
		Kulcsfogalmak, fogalmak: A számítógépen lévő rövidítések, feliratok és azok értelmezése. Egér, billentyű, kattintás.
		Differenciálás: A számítógép balesetmentes használatának elsajátítása, fegyelmezett betartása előfeltétele az eszközhasználatnak, szükség esetén egyéni megsegítés és állandó felügyelet.
Elvárt teljesítmény: Az egészség megóvásának szem előtt tartása az eszközök használata során.		

2. Tematikai egység: Irodatechnika		Előzetes tudás: Biztos készülékhasználat.	Órakeret: 10
Tantárgyi fejlesztési célok: Az eszközöket célszerűen és biztonságosan működtetni.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Telefonálni (vezetékes, mobil és számítógépes lehetőségek megismerése). CD, DVD- lejátszót, MP3 kezelni. Fénymásolás segítségével, fénymásolást figyelemmel kísérni (a papírtöltés és az elkészült munka észlelése). Nyomtatás (segítséggel). • Telefon, mobiltelefon használata („okostelefon”). • Ismerős számot hívni, röviden lényegét közölni. Segélykérő telefonszámot ismerni. • CD és DVD lejátszó használata segítséggel. (CD/DVD a számítógépen.) • MP3 és más forgalomban lévő készülék megfelelő használata. • A készüléket szakszerűen használni. • Fénymásolás (segítséggel). • Nyomtatás (segítséggel).	- CD (DVD) lejátszóba lemez behelyezése, kivétel a lejátszóból, tokba helyezés, a tárolás módja. - CD-lemezek kiválasztása, lejátszása. - Telefonkészülékek (eltérő típusok, jelzések - piktogramok jelentése, rövidítések). - A készülék működtetése, (töltés, tárolás), a kulturált játék és zenehallgatás szabályainak elsajátítása (időtartam, hangerő). - Telefonhívás kezdeményezése, elköszönés, a telefonálás időbeli és pénzügyi vonatkozásainak tudatosítása (előfizetéses, feltöltős). - Másolás a készülék (önálló) beállítása nélkül. - A nyomtató előkészítése a nyomtatáshoz (papírmennyiség ellenőrzése)	Kommunikáció: olvasás, írás, médiaismeret, társas kapcsolatok. Számolás-mérés: tájékozódás, pénzügyi ismeretek. Környezetismeret: egészségvédelem Kulcsfogalmak, fogalmak: Elektromos hálózat, elem, halk - hangos, tárolás, hőérzékeny, porvédelem, tisztítás, karcolás, CD (DVD) szabályos működés, érzékeny a hőre, karcolásra, CD-lemez, kiad, betesz, másolás, átállítás, nagyítás, kicsinyítés, nyomtatás, papírtöltés, üzemmód, egyoldalas, kétoldalas. Differenciálás: A nagy értékű készülékek használatának pontos begyakorlása egyéni megsegítés a biztonságos működtetésig, az anyagi vonzat tudatosítása (a telefon, internet is pénzbe kerül, takarékos használatra nevelés!).	
Elvárt teljesítmény: Környezetében meglévő számítástechnikai eszközök rendeltetésszerű, balesetmentes használata.			

3. Tematikai egység: Dokumentumkészítés		Előzetes tudás: Próbálkozás, egyéni megoldások keresése.	Órakeret: 8
Tantárgyi fejlesztési célok: Igényes munkát végezni.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok: Kommunikáció: olvasás, írás, médiaismeret, társas kapcsolatok. Környezetismeret: egészségvédelem. Ábrázolás-alakítás: képalkotás, esztétikai fejlesztés Kulcsfogalmak, fogalmak: Betű- és számbillentyű rajzlap, vonal, ecset, színek, pontos másolás, magánjellegű adatok, önéletrajz, a konkrét feladathoz kapcsolódó jelzések, fogalmak tisztázása. Differenciálás: Az egyéni képességek fokozott figyelembe vétele, az egymásra épülő ismeretek bővítése csak az előzmények megszilárdítása után történjen.	
Egyszerű számítógépes rajzot készíteni (segítséggel). Egyéni ötletek, tervek alapján újabb alkotásokat készíteni. • Egyszerű szerkesztőprogramok közül adott program alkalmazása. • Szöveg- és ábrakészítés. • Az elkészült dokumentum elhelyezése a könyvtárban.	- Egyszerű rajzok, ábrák, szövegrészletek alkotása a számítógéppel. - Szöveg változtatása formai (betűtípus, nagyság, sortávolság, bekezdés), tartalmi (hibák javítása, szövegrészek törlése). - Önéletrajz, levél írása. - Színválasztás, színezés, törlés, tiszta lap kérése. - A célnak megfelelően a szöveg stílusának, nagyságának változtatása (levél barátnak, tanárnak, szülőnek). - Az elkészült dokumentum mentése, elhelyezése a könyvtárban, a dokumentum visszakeresése, újbóli megnyitása, a tartalom módosítása.		
Elvárt teljesítmény: A meglévő ismeretek alkalmazása, a számítógép „munka jellegű” tudatos felhasználása.			

4. Tematikai egység: Játékprogramok	Előzetes tudás: Biztos téri ismeretek.	Órakeret: 10
Tantárgyi fejlesztési célok: A játékot következetesen végig játszani, az eredményt elfogadni.		
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:
A megismert játékot egyre jobb eredménnyel teljesíteni. • Eltérő típusú játékprogramok megismerése. • A játékok körét bővíteni.	- A játék többféle irányítása szerinti (navigálás az egérrel, billentyűvel, külső eszközzel). - Stratégiai játékok (hosszabb ideig, egyre bővülő tartalommal). - Tananyaghoz szorosabban kapcsolódó oktató játékok (egyre nagyobb önállósággal részt venni a játékban).	Kommunikáció: olvasás, írás, társas kapcsolatok. Környezetismeret: egészségvédelem Testnevelés: mozgásos korrekció, relaxálás. Kulcsfogalmak, fogalmak: A megismert játék elnevezése, a játszáshoz szükséges fogalmak ismerete. Differenciálás: A játékok elsősorban a képességek fejlesztését segítsek (manipuláció, térbeli eligazodás, ismeretszerzés). Egy időben csak kevés játéktípust használjon, begyakorlás után magasabb szinten folytassa, vagy új játékot tanuljon a régi fokozatos elhagyása mellett. Az emlékezetfejlesztést szolgálja a régi játék felelevenítése kisebb- nagyobb kihagyások után.
Elvárt teljesítmény: Szabad idejének tartalmas eltöltése az információs eszközök alkalmazásával.		

1. Tematikai egység: Számítógép kezelés		Előzetes tudás: Vizualitás.	Órakeret: 8
Tantárgyi fejlesztési célok: A számítógép használatához kapcsolódó erkölcsi és jogi szabályozókat szintjének megfelelő mélységben ismerni és alkalmazni.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok: Kommunikáció: olvasás, írás, médiaismeret, társas kapcsolatok. Számolás-mérés: tájékozódás, pénzügyi ismeretek. Környezetismeret: egészségvédelem. Testnevelés: mozgásos korrekció, relaxálás. Ábrázolás-alakítás: képalkotás, esztétikai fejlesztés.	
A számítógépet és a megismert eszközöket fokozódó önállósággal kezelni. A számítógép képernyőjén leggyakrabban megjelenő jeleket és a rendszeresen használt szakkifejezéseket, rövidítéseket ismerni. Kapcsolódni az internetre (segítséggel), tartalmakat keresni. A felállított szabályokat tiszteletben tartani. Az egészséget kímélve használni a számítógépet. - A meglévő ismeretek rendszerezése és bővítése aktuális problémákkal. - Rendszeresen használt szakkifejezések, rövidítések. - Hálózatra kapcsolódás (iskolai hálózat - internet). - Közösségi oldalak használata. - Levelezés. - Csetelés (telefonálás számítógép használatával). - Etikai elvek rögzítése. - A számítógép használata során szükséges egészségügyi szabályok ismerete és azok betartása. - Mobiltelefon, “okostelefon” használata.	- A számítógép használatának rendje (üzembe helyezés, munka végi teendők, mentés, kilépés, áramtalanítás, gép megvédése a szennyeződésektől - por, hő, folyadék). - Teendők váratlan helyzetekben. - A hálózat korlátolt, ellenőrzött használata (néhány címszó keresése - saját iskola honlapja, időjárás jelentés, műsorújság). - Közösségi oldalakra kapcsolódás segítséggel, a kapcsolódás, adatok felrakása, kapcsolat létesítése. - E-mail cím létesítése, levelezés társakkal. - A lehetséges (meglévő) technikával egyéb kapcsolat létesítése, fogadás, elutasítás. - Óvatosság a kapcsolatok létesítése során. - Közös szabályrendszer felállítása, a korlátok elfogadása és betartása (személyiségi jog, intim szféra, időkorlátok elfogadása). - Saját adatok korlátozott, megfontolt használata, a kapott információk valóságtartalmának mérlegelése. - Ismeretlen honlapok használatának elutasítása. - Az interneten keresztül történő vásárlások, pénzes játékok elutasítása. - Szem kímélése (távolság a képernyőtől, hangerő szabályozása, hosszabb ideig tartó munka megszakítása mozgással, néhány mozgásforma elsajátítása és gyakorlása)	Kulcsfogalmak, fogalmak: A számítógépen lévő rövidítések, feliratok és azok értelmezése. Egér, billentyű, kattintás. Differenciálás: Az egyéni képességnek megfelelő szintű feladat teljesítése.	
Elvárt teljesítmény: Az egészség megóvásának szem előtt tartása az eszközök használata során.			

2. Tematikai egység: Irodatechnika		Előzetes tudás: Biztos készülékhasználat.	Órakeret: 10
Tantárgyi fejlesztési célok: A megismert számítógép perifériákat célszerűen használni.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Telefonálni (vezetékes, mobil és számítógépes lehetőségek megismerése). Okostelefon kezelése. CD, DVD- lejátszót, MP3 kezelni. A fényképezőgépet használni (digitális fényképezés, telefonnal fényképezés). Fénymásolás segítséggel, fénymásolást figyelemmel kísérni (a papírtöltés és az elkészült munka észlelése). Nyomtatás (segítséggel). • Telefon, mobiltelefon használata („okostelefon”). • Ismerős számot hívni, röviden, lényegét közölni. Segélykérő telefonszámot ismerni. • CD és DVD lejátszó használata segítséggel. (CD/DVD a számítógépen.) • MP3 és más forgalomban lévő készülék megfelelő használata. • A készüléket szakszerűen használni. • Fényképezőgép (telefon fényképező funkciója) használata (digitális fényképezés). • Fénymásolás (segítséggel). • Nyomtatás (segítséggel).	- CD (DVD) lejátszóba lemez behelyezése, kivétel a lejátszóból, tokba helyezés, a tárolás módja. - CD-lemezek kiválasztása, lejátszása. - Telefonkészülékek. - A készülék működtetése (töltés, tárolás), a kulturált játék és zenehallgatás szabályainak elsajátítása (időtartam, hangerő). - Telefonhívás kezdeményezése, elköszönés, a telefonálás időbeli és pénzügyi vonatkozásainak tudatosítása. - Fényképkészítés gyakorlása természetes fényben és vakuval. - Az elkészült képek meg szemléltetése a képernyőn, a fotók minőségének bírálata (jól sikerült, nem jól sikerült), a kiválasztott kép kinyomtatása. - Másolás a készülék (önálló) beállítása nélkül. - Kiseb b feladatok teljesítése, adott oldalak lemásolása. - A nyomtató előkészítése a nyomtatáshoz (papírmennyiség ellenőrzése) - Az előzetesen elkészített dokumentum (levél, önéletrajz, meghívó) kinyomtatása.	Kommunikáció: olvasás, írás, médiaismeret, társas kapcsolatok. Számolás-mérés: tájékozódás, pénzügyi ismeretek. Környezetismeret: egészségvédelem. Kulcsfogalmak, fogalmak: <i>Elektromos hálózat</i>, elem, halk - hangos, tárolás, hőérzékeny, porvédelem, tisztítás, karcolás, CD (DVD), szabályos működés, érzékeny a hőre, karcolásra, CD-lemez, kiad, betesz, film, film befűzés, vaku, másolás, fényérzékeny, átállítás, nagyítás, kicsinyítés, nyomtatás, papírtöltés, üzemmód, egyoldalas, kétoldalas. Differenciálás: Különböző típusú készülék használata (esetleg saját készülék használatának gyakorlása).	
Elvárt teljesítmény: Környezetében meglévő számítástechnikai eszközök rendeltetésszerű, balesetmentes használata.			

3. Tematikai egység: Dokumentumkészítés		Előzetes tudás: Próbálkozás, egyéni megoldások keresése.	Órakeret: 8
Tantárgyi fejlesztési célok: Dokumentumot készíteni, kinyomtatni megfelelő helyre eljuttatni (e-mailt elküldeni, plakátot kitenni).			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
Egyszerű számítógépes rajzot készíteni (segítséggel). Egyéni ötletek, tervek alapján újabb alkotásokat készíteni. - Egyszerű szerkesztőprogramok közül adott program alkalmazása. - Szöveg- és ábrakészítés. - Egyéni alkotás készítése. - Az elkészült dokumentum elhelyezése a könyvtárban.	- Egyszerű rajzok, ábrák, szövegrészletek alkotása a számítógéppel. - Szöveg változtatása formai (betűtípus, nagyság, sortávolság, bekezdés), tartalmi (hibák javítása, szövegrészek törlése). - Dokumentum szerkesztése, ábra rajzolása, kép beillesztése (képes- rajzos-szöveges alkotások készítése előre megbeszélt témában - plakát készítése iskolai ünnepélyre). - Önéletrajz, levél írása. - Színválasztás, színezés, törlés, tiszta lap kérése. - A célnak megfelelően a szöveg stílusának, nagyságának változtatása (levél barátnak, tanárnak, szülőnek). - Az elkészült dokumentum mentése, elhelyezése a könyvtárban, a dokumentum visszakeresése, újbóli megnyitása, a tartalom módosítása.	Kommunikáció: olvasás, írás, médiaismeret, társas kapcsolatok. Környezetismeret: egészségvédelem. Ábrázolás-alakítás: képalkotás, esztétikai fejlesztés. Kulcsfogalmak, fogalmak: Betű- és számbillentyű, rajzlap, vonal, ecset, színek, pontos másolás, magánjellegű adatok, önéletrajz. Differenciálás: Önéletrajz elkészítése segítséggel.	
Elvárt teljesítmény: A technikai fejlődés által biztosított lehetőségek sikeres alkalmazása (segítséggel, irányítással).			

4. Tematikai egység: Játékprogramok	Előzetes tudás: Türelem.		Órakeret: 10
Tantárgyi fejlesztési célok: A játékfüggőséget elkerülni.			
Fejlesztési feladat - Ismeretek - Tananyag	Tanulói tevékenység	Kapcsolódási pontok:	
A megismert játékot egyre jobb eredménnyel teljesíteni. • Eltérő típusú játékprogramok megismerése. • A játékok körét bővíteni.	- A játék többféle irányítása szerinti (navigálás az egérrel, billentyűvel, külső eszközzel). - Stratégiai játékok (hosszabb ideig, egyre bővülő tartalommal). - Stratégiai játékok játszása a géppel, hálózat segítségével, társsal (sakk, memória, pasziánsz). - Tananyaghoz szorosabban kapcsolódó oktató játékok (egyre nagyobb önállósággal részt venni a játékban). - Képek készítése (néhány kocka rajzfilm) segítségével.	Kommunikáció: olvasás, írás, társas kapcsolatok. Környezetismeret: egészségvédelem. Kulcsfogalmak, fogalmak: A megismert játék elnevezése, a játszáshoz szükséges fogalmak ismerete. Differenciálás: Képességeinek megfelelő nehézségű játékok játszása, eltérő képességek fejlesztésére alkalmas játékok változtatása.	
Elvárt teljesítmény: Szabad idejének tartalmas eltöltése az információs eszközök alkalmazásával, a számítógépes függőség kialakulásának elkerülése.			

3. A PEDAGÓGIAI PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES NEVELŐ - OKTATÓ MUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK, FELSZERELÉSEK JEGYZÉKE

OKTATÁST SEGÍTŐ ESZKÖZÖK

írásvetítő, állvány, vászon, TV, videolejátszó, videofilmek, DVD lejátszó, DVD filmek, CD-s rádió, műsoros CD-k, üres CD személyi számítógép, nyomtató, telefon, fénymásoló, CD-lejátszó, fényképezőgép, magnó, játékprogramok, oktatóprogramok, diafilmek, diavetítő, audiovizuális eszközök, interaktív tábla és a hozzátartozó programok képsorozatok, eseményképek, applikációs képek, térkép, atlasz, szókétyák, telefonkönyv ismeretterjesztő művek, mesekönyvek, ABC tábla, piktogramok logikai készlet, napirend tábla, képes órarend, óra, naptár, meteorológiai piktogramok, dobókocka, mértani formák, hőmérő, tárgyképek, számképek, játékpénz- nevelői és tanulói, úrmértékek , mérleg, súlymértékek, méterrúd, mérőszalag, menetrend, tükör, zsebszámológép ütőhangszerek, triangulum, cintányér, ritmusfa, csörgődob, rumbacsörgő, xilofon, képeskönyvek, művészeti albumok, műtárgy reprodukciók

MUNKATEVÉKENYSÉGEK ESZKÖZEI

-papír: kartonok, dipa, merített, rajzlap, színeslapok, origami, gyűrt, szalvétatechnika anyagai, zsugorka, írólap
-ragasztó: stift, folyékony, cellux, gyurmaragasztó
-olló: papírvágó, szabóolló, varróolló, cikk-cakk olló
-színes ceruzák, vízfesték, tempera, grafit, zsírkréta
-gyöngyfűző, gyöngykészlet, damil, selyemszál, kapcsok, gumi, emlékeződrót, gyöngyfűződrót
-peddignád, rafia, hurkafa, ár, metszőolló, áztatólavór, vesszővágó kés, csuhé
-vasalógyöngy, dekorgumi, habgumi, szárazvirág
-agyag, gipsz, gyurma, sógyurma, sodrófa, kézikorong, spakli, szobrászgyűrű, mintázófa, mérleg, vonalzó, kézi korong, égető kemence, agyagozótábla, égethető gyurma, kiöntő formák
-üveglapok, üvegek, kontúrozó, üvegfestékek, ecsetek, drót, hígító

-hímzéshez szükséges textíliák, vászon, kongré, panama, napszövet, gombok
-tű, cérna, varrógép, fonal, mérőszalag, hímzőfonal, különböző szélességű szalagok, hímzőráma varráshoz, kötő- és horgolótű
-kiszáltós álló típusú szövőszékek, fekvő típusú szövőszékek, szövőkeretek, szövőállvány, vetélő, leverő villa
-felvető szál, felvető fonal, szövőfonal, tépett, csomózott textilcsíkok, hulladék textília, kiegészítő- és segédeszközök a szövő munkához

- vetőmagok, szaporítóanyagok
 - ásó, gereblye, kapa, sarló
 - kézikocsi, talicska, komposztrosta, komposztáló
 - ültetőfa, öntözőkanna, zsineg
 - vödör, lapát, vasvilla, lombseprű
 - műanyag rekesz, metszőolló
 - sorkihúzó, aprómagvető
 - ültető lapát, ültetőfa
 - kézi és motoros fűnyíró, fűszegély nyíró
 - kézi és gépi sövénynyíró
 - fűrész, fejsze
 - virágcserepek, kültéri edények
 - különböző méretű létrák
 - védőszemüveg, védőkesztyű, háti permetező
 - locsolófej, locsolócső
 - csuhé, koszorúalap, drót
 - kötöző, ragasztópisztoly, ragasztópisztoly betét
 - szárazvirág, gyertyák, apró díszítőelemek
 - szalagok, hurkapálcika, vizes tál, zsák
 - rafia, színező festék, sablonok, tűzőhab (vizes, száraz)
 - olló (kicsi és speciális), élővirág, dekorpapír
 - kertészeti könyvek, színes ceruza, ragasztó
-
- keverőtárcsás mosógép, centrifuga, automata mosógép, ruhaszárító, ruhacsipesz, porszívó
 - vasaló, vasalóállvány
 - létrák, takarítókosci, felmosókészlet, felmosóvödör, felmosóruha, pókhálózó, partfis, cirokseprű, szemeteslapát
 - kuka, porolókefék, porrongy, szivacs
 - védőkesztyű, súrolókefe
 - tisztítószer: mosószer, öblítőszer, fehérítő, folteltávolító, ablak-, szőnyegtisztító, fertőtlenítőszer, súrolószer

TESTNEVELÉS TANTÁRGY ESZKÖZEI

Tornaterem alapfelszerelése:

- tornapad (2 méter, 4 méter)
- bordásfal
- zsámoly, ugrószekrény, dobantó, trambulin
- talajszőnyeg, szivacs, ugródomb
- kisméretű gimnasztikai szőnyeg (szivacs vagy polifoam)
- kézilabda-, teremfoci kapu
- kosárpalánk (gyűrű + háló)
 - röplabdahálót kifeszítő szerkezet (fali vagy állvány)
 - kiegészítő tornakészlet
 - mászórúd, mászókötel
 - gyűrű
- magasugróállvány és lécs
- korlát

Kézi szerek:

- különböző méretű labdák
- tornakarika, bot, buzogány, szalag
- ugrókötel, babzsák
- 1,2,3,4,5 kg-os medicinlabdák
- 1,2,4, 10 kg-os kézi súlyzók
- gumikötél, húzókötel
- rúgós expander
- marokerősítő gumikarika

Sportszerek, játékeszközök:

maroklabda
váltóbot
kosár-, kéz-, foci-, röplabda
tollas ütő + labda
rajttámla
súlygolyó
kerékpár, tricikli, roller, gördeszka, szánkó, hófutótalp
kondi gépek
floorball készlet
pingpong asztal, ütő és labda

Egyéb segédeszközök:

jelzőszalag és bója
50 méteres mérőszalag
ásó, gereblye
stopperóra, síp, rajtindító csappantyú
sportági mezek

Nevelői segédletek:

sportági szakkönyvek
játék és gyakorlatgyűjtemények
szakfolyóiratok
sportági videofilm